



Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica | september-december 2020 | št. 96 | 5300 izvodov | brezplačno



TRNOVO DOBIL
NOVO LEKARNO

ŽUPNIJSKA CERKEV SVETEGA PETRA
V ILIRSKI BISTRICI ZNOVA ZASIJALA
V VSEJ SVOJI LEPOTI

V TRNOVEM ODPRTA
NOVA POVEZOVALNA
CESTA

Pred vami je dolgo pričakovana nova in obsežna številka Bistriških odmevov, v kateri vam ponosno predstavljamo župnijsko cerkev sv. Petra v vsej njeni lepoti. Obnovljen osrednji verski objekt v občini je ponos vseh vernikov in častilcev stavbne kulture ter likovne umetnosti. Restavrirane slike Toneta Kralja, obnovljen križev pot in tlak, nova razsvetljava ter sanacija vlage pričajo o uspešnem delu vseh sodelujočih. Kako je potekala uspešna prenova, nam je zaupal župnik Stanko Fajdiga, ki je bdel nad projektom.

V tokratni številki z veseljem predstavljamo težko pričakovano novo lekarno, ki je odprla svoja vrata ob trgovskem centru Eurospin. Sodobno urejena lekarna uporabnike navdušuje s svojo pestro ponudbo, dostopnim parkiriščem in delovnim časom, saj je med tednom odprta od 8. do 20. ure, v soboto pa od 8. do 16. ure.

Predstavljamo tudi novo veterinariko, ki se je pridružila domačim veterinarjem iz Veterinarske ambulante Vetrin. Z veterinariko Nino Krašna smo spregovorili o negi zob pri naših hišnih ljubljenceh. Preberite si, kako skrbeti za zobe mačk in psov; kakšno hrano izbrati in še mnogo koristnih nasvetov.

Občanke in občane navdušuje nova obvoznica »Tankovska pot«, ki je učinkovito razbremenila promet skozi mesto. Obvoznica je sedaj v celoti končana in nam bo v poletni sezoni zagotovila mir pred nepreglednimi kolonami razgrete pločevine, ki so se včasih vile skozi mesto in domačinom onemogočale varno vključevanje v promet in vožnjo po mestu.

Ilirska Bistrica je bila prvič gostiteljica kolesarskega praznika na Bistriškem. Uveljavljeni kolesarji so se udeležili mestne dirke in se pomerili v vzponu na Sviščake. O organizaciji in poteku tekme ter vtisih ob uspešno izvedenem tekmovanju smo se pogovorili z organizatorjem dirke in uspešnim kolesarjem Robijem Jenkom.

Vse ljubitelje reševanja naše nagradne križanke bo razveselila novica, da lahko geslo križanke po novem sporočijo tudi po elektronski pošti odmevi@ilirska-bistrica.si.

V Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica bosta v januarju zaživele medicina dela in fizioterapija. O tem in ostalih pomembnih novicah si lahko več preberete v rubriki Socialno varstvo in zdravje.

Drage občanke in občani,

pred nami je tisti najbolj čaroben čas leta, ki je letos malce izgubil svoj sijaj, a naj nas to ne potre preveč. Za vsakim dežjem posije sonce, le zdržati je treba!

V imenu uredniškega odbora vam voščim miren božič, v novem letu pa naj vas spremljajo modrost, potrpljenje, pogum, srčnost in dobrot!
Veliko zdravja v 2021!

Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica Bistriških odmevov

AKTUALNO

Nagovor predsednika vlade	3
Okužbe s koronavirusom spremenile ustaljeno delovanje občinske uprave in socialnovarstvenega zavoda na Medenovem hribu	6
Pričetek gradnje prizidka k Zdravstvenemu domu Ilirska Bistrica	8
V Trnovem odprta nova povezovalna cesta	10
Trnovo dobilo novo lekarno	11
Župnijska cerkev svetega Petra v Ilirski Bistrici znova zasijala v vsej svoji lepoti	12
Prvi kolesarski vikend na Bistriškem izpeljan z odliko	17
»GHD Petrol Ilirska Bistrica 2020« - zmaga volje	20

ODMEVI

Ob 75-letnici obstoja OZN osrednji bistriški spomenik zasijal v modri barvi	27
Prvi šolski dan v Jelšanah	28
»ZŠAM Ilirska Bistrica« v prvih šolskih dneh poskrbel za varnost otrok na cesti	29
»Veterinarska ambulanta Vetrin« bogatejša za novo veterinariko	30
Poskrbite za svoje kosmatince! Sterilizirajte in kastrirajte!	32
Jezero Mola, kjer kraljujejo ribiči, po novem ponuja tudi kanuje	33
Niste same	34
Traktorji preplavili bistriške ulice	35

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

V mehurčku DSO	38
Živila z največ hranili	41
Pet prednosti surovega medu	42
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	44

KULTURA

»Poletnice« letos že sedmo leto	51
32. Premška srečanja	52
Koncert Camerata Laibach v Kettejevi dvorani Doma na Vidmu	53
Simbolno-znakovna bitka za prostor	54

ŠOLSTVO IN ŠPORT

September v vrtcu Podgora Kutežev	64
Taborjenje na Koroškem	68
Jezikovni nasveti	71

KATALOG PONUDBE IZDELKOV IN STORITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

RAZVEDRILLO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	88

Vaše prispevke za novo številko ali geslo nagradne križanke pričakujemo najpozneje do 30. januarja 2021 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčić | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc razen oglašnih vsebin in strani 23, 24, 25, 26 | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Simon Avsec, Mateja Maraž, Aneja Rože, Kristina Šlosar, Andrej Vrh, Franc Gombač, arhiv Stojana Franka, Ida Demšar, Asja Frank, Andrej Bergoč, arhiv Lucije Klanac, Sonja Čotar Konrad, Andrej Černigoj, Petar Nikolić, Tjaša Kaluža, Visit Ilirska Bistrica, Tic Ilirska Bistrica, Veterinarska ambulanta Vetrin, KMS, FK Sušec, DSO Ilirska Bistrica, CSD Primorsko Notranjska, DI Ilirska Bistrica, RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica, SPOT svetovanje, Vrtec Podgora Kutežev, OŠ TT Knežak, OŠ RU Podgrad, Gimnazija Ilirska Bistrica, Literarno društvo Ilirska Bistrica, ZD Ilirska Bistrica, KŠIB. | **Fotografija na naslovnici:** Simon Avsec

Spoštovane občanke in spoštovani občani Ilirske Bistrice,



leto 2020 bo v zgodovini človeštva za vedno zapisano kot leto pandemije koronavirusa. Več deset milijonov okuženih in bolnih po celem svetu, več kot milijon in pol umrlih, zdravstveni sistemi na robu zmogljivosti, gospodarstvo v krizi, socialne in psihične stiske ljudi.

Vse to in še mnogo več, kar besede težko opišejo, je zaznamovalo iztekajoče se leto.

To je leto težkih preizkušenj za svet, pa tudi za Slovenijo. Zaradi koronavirusa so zboleli številni sodržavljeni, nekateri žal tudi umrli. Iskreno sožalje vsem, ki ste v pandemiji izgubili svoje najbližje.

Politična kriza, ki jo je v začetku letošnjega leta povzročil odstop predsednika vlade, bi za Slovenijo lahko imela katastrofalne posledice. Na srečo sta prevladala modrost in razum. Uspeli smo sestaviti koalicijo političnih strank in v teh izjemnih okoliščinah na prvo mesto postaviti zdravje slovenskega naroda.

Vodenje države smo prevzeli le dan po razglasitvi epidemije. Z vso energijo, znanjem in s predanostjo smo se lotili dela. Že konec marca je bil sprejet prvi od sedmih protikورونا paketov pomoči, namenjenih reševanju življenj, zdravja ljudi in ohranjanju vitalnih kapacitet države. Zavedali smo se, da je čas, ko država lahko in mora ukrepati. In to smo tudi storili. Z zakonskimi ukrepi in finančnimi spodbudami smo na nogah ohranili slovensko gospodarstvo, zdravstvo, reševali najhujše socialne stiske ljudi. V sodelovanju z župani in vodstvi občin ter mest, ki so se v teh razmerah izjemno izkazali, smo uspeli preprečiti razpad zdravstvenega sistema in ohraniti naše razvojne potencialne.

Čeprav je bilo leto 2020 leto preizkušenj, je bilo tudi leto, ki si ga bomo zapomnili po številnih dejanjih dobrote in solidarnosti. Posamezniki, društva in organizacije, ki so v teh težkih časih pomagali ljudem v stiski, osamljenim, bolnim in ostarelim, so luč, ki prinaša svetlobo v temo najhujših preizkušenj. Tudi v vaši občini je veliko dobrih ljudi. Za njihovo požrtvovalno delo jim izrekam iskreno zahvalo.

Spoštovane občanke in spoštovani občani Ilirske Bistrice,

v teh dneh mineva 30 let od odločitve za samostojno Slovenijo. Tudi danes iz tistih navdihujočih in čudovitih časov lahko črpamo moč za soočenje s preizkušnjami, ki jih pred nas postavlja koronavirus. Tako kot smo se enotni združili v želji po samostojni in suvereni državi, tako bodimo enotni in združeni v boju proti virusu, ki ga bomo premagali.

Dragi prijatelji, naj letošnji božični čas ne mine prehitro. Vzemimo ga kot božji dar in ga sprejmimo z neizmerno hvaležnostjo. Trenutki z našimi najbližnjimi so nam podarjeni, kar se v teh negotovih časih še bolj zavedamo. Spomnimo se osamljenih – pokličimo jih in jim ponudimo pomoč, če jo potrebujejo. Sreča, ki jo podelimo, se vedno vrne in nas obogati.

Vendar vas tudi v teh prazničnih dneh prosim, da ravnate odgovorno do sebe, do vseh in vsakogar. Tako kot doslej upoštevajte ukrepe, ki smo jih sprejeli, da bi ostali zdravi. Pazite nase in na svoje bližnje. Evropska in svetovna znanost sta uspeli najti odgovor na pandemijo. Smo na začetku obsežnega projekta cepljenja zoper bolezen covid-19. Luč na koncu tunela je, vendar moramo zdržati še naslednjih nekaj tednov in mesecev.

In naj bo leto, ki prihaja, predvsem zdravo. Naj bo kot božično jutro – napoved novega upanja za vse nas, za našo domovino in za vse prihodnje generacije.

Srečno in zdravo leto 2021!

Janez Janša



Leto 2020 se nam bo vsem močno vtisnilo v spomin, a zavedati se moramo, da so izzivi in preizkušnje del življenja. Ostanimo močni, srčni in verjemimo vase ter v skupno vizijo, ki nam bo prinesla svetlo prihodnost.

Letošnje praznične dni izkoristimo za drobne pozornosti, ki jih namenimo svoji družini. Iskren pogled, topla beseda in dobra dela pogrejejo človeško srce. Praznični čas je odlična priložnost za skromnost, mir, sožitje, čarobnost in harmonijo, ki naj bodo naša vodila tudi v letu, ki prihaja.

Vesele božične praznike, v novem letu pa veliko uspehov, pozitivne energije, ljubezni in radosti!

Srečno in zdravo 2021!

Župan Emil Rojc,
Občinska uprava in
Občinski svet Občine Ilirska Bistrica

Naj vam novo leto prinese nove odgovornosti, nove uspehe in svež zagon. Naj bodo vaše odločitve modre, ideje ustvarjalne in sreča brezmejna.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in upamo, da v prihodnje nadaljujemo v tako prijetnem ritmu.

Turistično informacijski center Ilirska Bistrica in
Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica

Srečno
NOVO LETO!



ILIRSKA
BISTRICA

NOTRANJI MINISTER ALEŠ HOJS ŽUPANOM OBMEJNIH OBČIN PREDSTAVIL MOŽNOSTI OKREPITVE VAROVANJA JUŽNE MEJE

Finančna uprava in ostali državni organi naj bi priskočili na pomoč policistom, ki varujejo južno mejo. Na pomoč pa bi poklicali tudi italijanske in madžarske policiste. Bistriški župan Emil Rojc je s predstavniki županov obmejnih občin pozdravil interes države za okrepitve na južni meji in finančno pomoč pri odpravljanju posledic ilegalnih prehodov meje.



Čeprav so aktivacijo 37.a člena podprle skoraj vse obmejne občine, v parlamentu zanj ni bilo zadostne podpore, zato je notranji minister Aleš Hojs predstavnikom županov obmejnih občin predstavil ideje, kako bi se zagotovilo dodatne sile na meji: »To bomo peljali skozi dva postopka – en je sprememba zakona o nadzoru državne meje, kjer želim poleg policije na mejo postaviti tudi druge državne organe. Ne govorimo o vojski. Vojska ima poseben zakon, kjer je potrebna dvotretjinska večina za aktivacijo tega člena. Govorim pa o drugih silah. Tako kot drugje po Evropi je možno, da na mejah sodeluje tudi finančna uprava in drugi državni organi, kot so inšpekcije itd. Verjamem, da je možno okrepiti te sile z njimi. Intenzivno se tudi pogovarjamo s sosednjima državama – z Italijo in Madžarsko – ali bi bili pripravljeni svoje sile napotiti na mejo in nam pomagati. V zimskem času pričakujem nekaj manj prehodov ilegalnih migrantov. Do spomladi pa bomo pripravljeni z večjim številom. V kolikor bodo številke takšne, kot so bile v zadnjih dveh letih – za enkrat ne kaže, da bi padale – bo

potrebno na pomoč poklicati tuje policijske sile.« Glede na število migrantov, ki so zajeti na slovensko-hrvaški meji, se po mnenju notranjega ministra jasno kaže, da sosednja Hrvaška slabo varuje mejo s Srbijo in Bosno, zato bi bilo smotno to mejo nadzorovati s pomočjo Frontexa.

Župani obmejnih občin so v začetku letošnjega leta dali pobudo, da jim ministrstvo v čim večji meri priskoči na pomoč pri odpravljanju vseh posledic, ki jih imajo obmejne občine zaradi ilegalnih prehodov. Minister, zadovoljen s smotno porabo sredstev, ki jih je vlada namenila obmejnim občinam, je obljubil, da bo naredil vse, da bo to postala praksa, vsaj dokler imamo opravka s tako velikim številom ilegalnih migrantov.

S srečanjem je bil zelo zadovoljen bistriški župan in pobudnik srečanja Emil Rojc, ki pozdravlja ministrov interes za nadaljnje financiranje urejanja poti in razsvetljave okrog meje ter težnje po okrepitvah na meji: »To nam vliva upanje, da se bodo razmere izboljšale. Pozitivno je, da minister prisluhne našim težavam in daje vtis, da se država zanima za naše

probleme. Vidimo, da nismo ostali sami. Minister nam je zagotovil, da se bodo enote na meji okrepile na način, ki bo zakonit in omogočen v danem političnem trenutku. Po mojem mnenju bi bilo najboljšo, če bi bila to Slovenska vojska. Žal je to politično nesprejemljivo za določene poslanske skupine. Če bo ministrstvo za notranje zadeve našlo drugačen način, je to za nas ravno tako sprejemljivo. Za nas je pomembno, da se ohranja varnost naših občanov. Na kakšen način pa bo to varnost zagotovilo ministrstvo, je za nas manj pomembno.«

Rojc je poudaril, da je zmanjšanje vlovov v objekte občanov posledica dejstva, da so se migrantski tokovi premaknili v Snežniške gozdove, niso pa v celoti izginili. Čeprav je pred nekaj dnevi migrant prespal v hišici, ki otrokom služi kot igralo, osebje komunalnega podjetja odvržena oblačila pobira v notranjosti Snežniških gozdovih. »Menim, da so organizatorji ilegalnih prehodov spoznali, da nima smisla prihajati v konflikt z lokalnim prebivalstvom in so se raje umaknili,« je navidezen upad ilegalnih prebežnikov pojasnil Rojc. ●



OKUŽBE S KORONAVIRUSOM SPREMENILE USTALJENO DELOVANJE OBČINSKE UPRAVE IN SOCIALNOVARSTVENEGA ZAVODA NA MEDENOVEM HRIBU

V četrtek, 15. oktobra 2020, smo se zaposleni v občinski upravi soočili z novico, da imamo med zaposlenimi dve okuženi osebi z nalezljivo boleznijo SARS-CoV-2 (COVID-19). Občina Ilirska Bistrica je nemudoma zaprla vrata za vse obiskovalce in delo je bilo omejeno zgolj na nujne zadeve, ki so se reševale po telefonu, elektronski in navadni pošti. Zaposleni smo opravljali delo od doma. Po testiranju še štirih zaposlenih se je izkazalo, da je še ena oseba pozitivna, kar je pomenilo, da so bile v tistem trenutku okužene tri osebe iz občinske uprave. V torek smo se znova vsi iz občinske uprave testirali in zopet sta bili dve osebi pozitivni. Skupno smo tako v občinski upravi zabeležili kar pet okužb. S pravilnim ukrepanjem in prilagojeno razporeditvijo dela so se okužbe učinkovito zajezele.

Vodstvo je delavce v občinski upravi razdelilo v štiri skupine: ena skupina je vsak delovni dan prisotna v občinski stavbi, ostale tri pa se izmenjujejo tako, da po dvotedenski prisotnosti v pisarni

svoje delo en teden opravljajo od doma. Delovni proces v vsakem primeru nemoteno teče dalje. Zaradi manjše koncentracije uslužbencev je vsak zaposleni lahko v svoji pisarni in delo poteka nemoteno, brez večjih stikov s sodelavci.

Dva dneva kasneje, 17. oktobra, je bila potrjena okužba enega od zaposlenih v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica. Z zelo hitro akcijo vodstva DSO Ilirska Bistrica, Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in občinske ter regijske civilne zaščite je bilo izvedeno testiranje vseh zaposlenih v DSO. Rezultati testiranja so pokazali negativen rezultat.

30. oktobra 2020 je virus vdrl v Dom starejših občanov Ilirska Bistrica, saj je bila pozitivna ena oskrbovana oseba. Po obsežnem testiranju je bilo v domu okuženih še 15 oskrbovancev, ki so bili v stiku s prvo okuženo osebo. 2. novembra 2020 je bilo tako vseh 16 okuženih stanovalcev prepeljanih v rdečo cono v Domu na Vidmu, ki je bila že v prvem valu predvidena po kriznem načrtu kot dislocirana lokacija za morebitne oku-

žene stanovalce doma starejših. Naslednji dan so v dislocirano lokacijo sprejeli nove štiri okužene, v naslednjih dveh dneh pa še sedem. Telovadnica v Domu na Vidmu je postala pretesna, zato so pristojni v rdečo cono vključili še prostor za pogostitve in tako ločili cono na moški in ženski del. Oboleli moški so bili nastanjeni v telovadnici, ženske pa v prostoru za pogostitve.

Kot nam je zaupala direktorica Doma starejših občanov Ilirska Bistrica Jasmina Tomažič, se je od 30. oktobra pa do 15. decembra 2020 skupaj okužilo 120 stanovalcev, od teh se jih je 16. decembra 2020 pet nahajalo v rdeči coni Doma na Vidmu in 13 v rdeči coni DSO Ilirska Bistrica. Na ta dan je bilo aktivnih 18 okužb. Boj za življenje je zaradi posledic COVIDA-19 izgubilo 14 ljudi. Večina stanovalcev okužbe preboli asimptomatsko, a po obdobju štirinajstdnevne karantene pri omenjenih žal opažajo poslabšanje njihove osnovne bolezni.

Zaradi okužb s koronavirusom so v DSO Ilirska Bistrica oblikovali rdečo cono, ki sprejme 30 ljudi in se nahaja v tretjem nadstropju matične hiše. Po priporočilih stroke so oblikovali tudi belo in sivo cono, ki sta med seboj strogo ločeni. Po priporočilih za preprečevanje in zajezev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih so v bistriškem domu starejših izoblikovali čisti in nečisti filter, ki vzpostavljata čisto in nečisto pot ter preprečujeta križni prenos okužbe. Čisti oziroma vstopni filter je predel pred vstopom v sivo oziroma rdečo cono in je namenjen oblačenju osebne varovalne opreme. Skozi čisti oziroma vstopni filter potekajo vstop zaposlenega, čistega perila, čistega materiala in pripomočkov ter hrane. Nečisti oziroma izstopni filter je predel, ki služi za izstop iz sive oziroma rdeče cone. Nečisti oziroma izstopni filter vključuje sanitarije s tušem za osebje, koše za infektivne odpadke, tam pa tudi zaposleni odstrani osebno varovalno opremo. Skozi nečisti filter se odstranijo odpadki, umazana posoda in umazano perilo.

Kot pojasnjuje Jasmina Tomažič, direktorica doma starejših na Medenovem



hribu, so izjemno pomembna preventivna testiranja po priporočilu epidemiologinje, ki temeljijo na tem, da se 14 dni po zadnji potrjeni okužbi v organizacijski enoti, še 14 dni testira vse stanovanke. V primeru, da ni nobene nove okužbe, se šteje, da je posamezna enota zdrava. Redno pa izvajajo tudi tedenska testiranja vseh zaposlenih s t. i. antigen-skimi hitrimi testi. Na ta način so odkrili dva asimptomatsko okužena zaposlena.

Drage občanke in občani, zgoraj ste lahko prebrali, kako je izgledal potek bolezni v občinski upravi, in kako poteka boj za življenje v domu starejših občanov. V prvem primeru lahko govorimo v pretekliku, ker smo okužbe uspešno zajezili in delovanje občinske uprave normalizirali, kolikor je to v danih razmerah mogoče. Z delom od doma in osamitvijo uslužbencev se občinska uprava uspešno bori proti novim okužbam. V primeru doma starejših pa gre za popolnoma drugačno zgodbo, saj največja ustanova za starostnike v regiji skrbi za 231 rizičnih stanovalcev in pre-

prosto ne more zapreti svojih vrat ter zaposlene poslati domov. V prvem valu je Dom starejših občanov Ilirska Bistrica predstavljal varovano trdnjavo, ki se je uspešno borila proti grožnji koronavirusa. Zaposleni so dosledno spoštovali ukrepe in bili zgled za okoliške domove. *Še vedno jih.* V drugem valu epidemije koronavirusa v tem letu pa so se razmere v celotni državi in naši občini tako poslabšale, da so bile oziroma so potencialno okužene osebe na vsakem koraku. Tudi med našimi prijatelji, sorodniki in znanci. Ob tako visoki stopnji okužb na Bistriškem je bilo samo vprašanje časa, kdaj bo virus vstopil tudi v doslej najbolj varovano ustanovo v občini. 30. oktobra 2020 je ena oseba v dom starejših vnesla okužbo in okužila še 15 stanovalcev. Ta številka dokazuje nevarno hitrost širjenja virusa, ki je v domu starejših terjal že 14 življenj. Zgodba s koronavirusom v domu starejših se kljub izjemnim naporom vodstva in zaposlenih žal nadaljuje in zajezitev virusa v DSO Ilirska Bistrica predstavlja dolgoročen cilj, h kateremu težimo vsi. Vsakodnevna te-

stiranja, trud zaposlenih in optimizem med stanovalci vlivajo upanje v boljši jutri. S skupnimi močmi jim bo zagotovo uspelo. 12-urne izmene osebja in ves vložen trud pa ne bo zadostoval, če se v »zunanjem« svetu še naprej obnašamo skrajno neodgovorno. Če ne bomo spoštovali ukrepov in omejili stikov, nosili mask, držali varnostne razdalje in skrbeli za ustrezno higieno rok, bo ves trud vseh zaposlenih v domu starejših občanov zaman. Vsak izmed nas pozna nekoga, ki je v rizični skupini, in vsak si za svoje sorodnike, prijatelje in znance želi vse dobro. Virus ima velik odstotek asimptomatskega prebolevanja, kar pomeni, da je edina rešitev vzdrževanje primerne razdalje, saj kjer potekajo družjenja in pride do več stikov z ljudmi, se virus lahko nemoteno širi naprej. Oseba brez simptomov se družijo in neopaženo okuži vse ljudi okoli sebe.

Drage Bistričanke in dragi Bistričani, varujmo sebe in svoje zdravje, saj bomo le tako skupaj poskrbeli za ranljivejše občanke in občane! ●

NA KRATKO O CEPLJENJU PROTI COVID-19

Pandemija covid-19 je zelo prizadela življenje in zdravje ljudi širom sveta. Cepljenje proti covid-19 bo pripomoglo, da bomo zopet v polni meri zagagnali vsa področja življenja. Ključno je, da zaščitimo svoje ter tudi zdravje svoje družine, prijateljev, sosedov, znancev in sodelavcev.

Slovenija sledi pri cepljenju proti covid-19 trem ciljem:

zmanjšati umrljivost zaradi covid-19, zmanjšati število hospitalizacij, zaščiti prebivalce, ki so najbolj izpostavljeni okužbam.

KDAJ SE BO CEPLJENJE ZAČELO

01



S cepljenjem proti covid-19 bomo začeli takoj, ko bo prvi proizvajalec cepiva dobil dovoljenje za promet v EU pri Evropski agenciji za zdravila. Odmerki cepiv bodo prihajali postopoma, prve pričakujemo konec decembra 2020 oziroma v začetku januarja 2021. Pričakujemo, da bo zadostna količina cepiv za doseganje precejšnjosti dobavljena v prvi polovici leta 2021.

ALI BODO CEPIVA VARNA

02



Dovoljenje za promet v EU bodo dobila samo cepiva, ki bodo varna in učinkovita.

KJE SE BO MOŽNO CEPITI

03



V 1. fazi cepljenja (predvidoma v prvem trimesečju 2021) ki se bo izvajalo s pomočjo cepilnih centrov in mobilnih cepilnih enot.
V 2. fazi cepljenja (predvidoma v drugem trimesečju 2021) ko bo na voljo večja količina cepiv, se bo število cepilnih centrov povečalo.
V 3. fazi cepljenja (predvidoma v drugi polovici leta 2021) ko bodo na voljo vsa cepiva, bodo cepitve tudi izbrani zdravilni

KATERE SKUPINE BODO NAJPREJ CEPLJENE

04



Glede na količino prvih odmerkov cepiv bomo k cepljenju povabili zaposlene v zdravstvu, zaposlene v DSO in drugih SVZ in njihove oskrbovance, ranljive prebivalce zaradi starosti in kroničnih bolezni, zaposlene v kritični infrastrukturi (delavci v solstvu, policiji, vojski, gasilci in drugi v za delovanje družbe pomembnih javnih službah). Ob prihodu novih odmerkov cepiv se cepljenje postopoma razširi na vse prebivalce.

ALI BO CEPLJENJE BREZPLAČNO

05



Cepljenje bo brezplačno za vse državljane, ne glede na to, ali so zavarovani. Sredstva za nakup cepiva in stroške za izvedbo cepljenja so zagotovljena v proračunu Republike Slovenije.

SPLETNA PODPORA CEPLJENJU

06



Spletna aplikacija bo namenjena:
– informiranju, na voljo bodo odgovori na vprašanja v zvezi s cepljenjem;
– izražanju interesa (naročanju) za cepljenje;
– prejemu informacij o terminih in lokacijah cepljenja (sms, in/ali e-sporočilo).

PRECEPLJENOST POPULACIJE

07



Za varen razvoj gospodarstva in nemoteno delovanje vrtcev, šol, kulturnih ustanov in drugih delov družbe je treba doseči 60-odstotno precepljenost prebivalcev Evropske unije.

CEPLJENJE PROTI COVID-19 BO POVSEM PROSTOVOLJNO

PRIČETEK GRADNJE PRIZIDKA K ZDRAVSTVENEMU DOMU ILIRSKA BISTRICA

Razširjen ZD Ilirska Bistrica bo predvidoma v prvi polovici leta 2022 odprl svoja vrata za občanke in občane. Župan Emil Rojc je v začetku novembra podpisal pogodbo z izbranim izvajalcem del »Godina gradbeništvo in druge storitve, d. o. o.« v vrednosti skoraj 3 milijone evrov in dela na omenjeni lokaciji so se že pričela.

Matična stavba bistriškega zdravstvenega doma je bila zgrajena leta 1966, njen prizidek pa je bil dokončan leta 2001. Skoraj dve desetletji kasneje pa se je zaradi prostorske stiske Občina Ilirska Bistrica v dogovoru z vodstvom zdravstvenega doma dogovorila za prepotrebno povečanje lokalne zdravstvene ustanove. Južno od matične stavbe bo na zatravljenem zemljišču z zasajenimi drevesi in spomenikom čebelarjem v dobrem letu dni zrasel nov objekt, v katerem bodo urejeni: laboratorij, ambulante družinske medicine ter prostori

Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog.

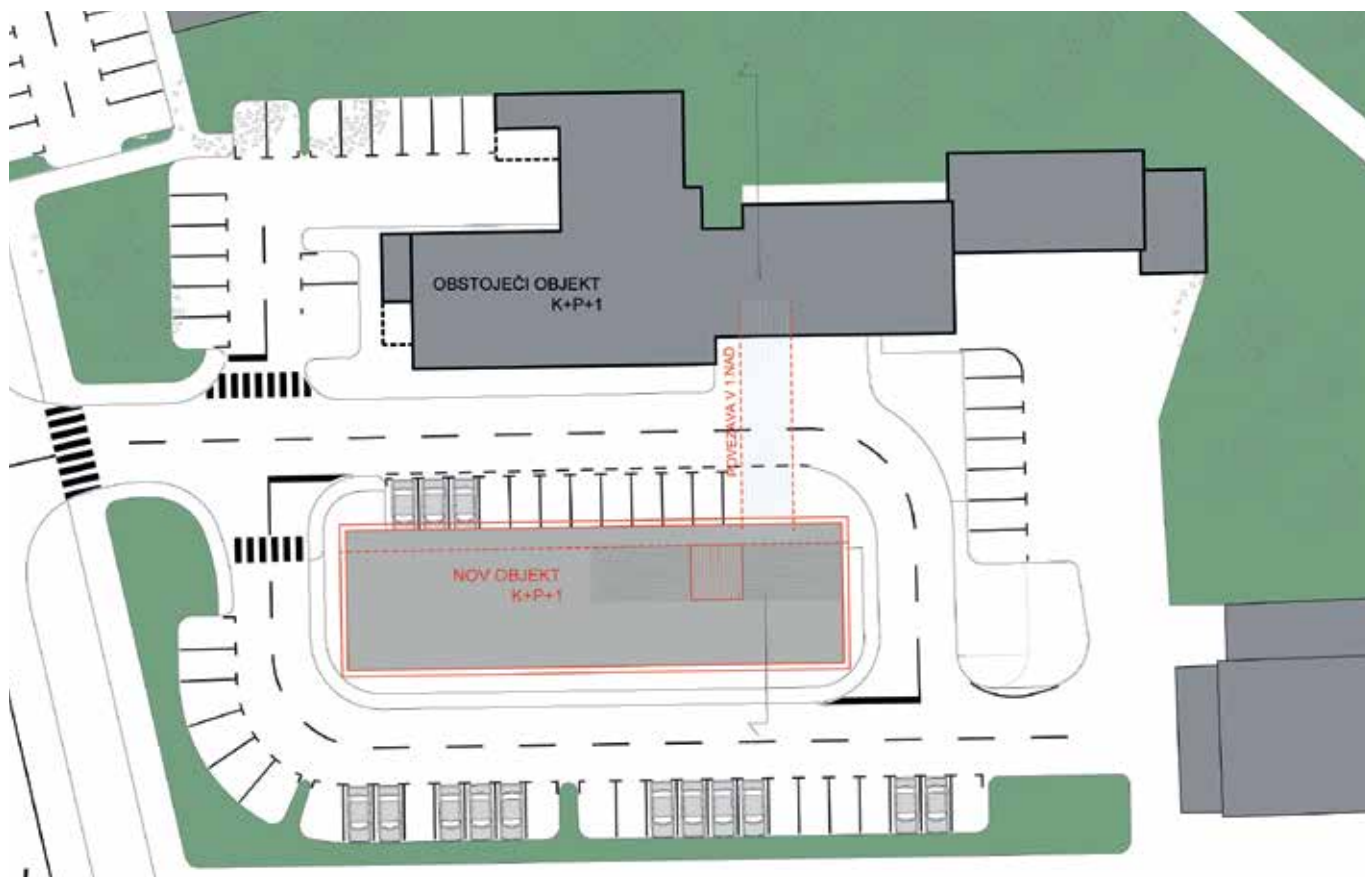
Nov objekt bo pravokoten armirano betonski kubus s previsnim delom na severni fasadi. V nadstropju bo s povezovalnim jeklenim zastekljenim mostnim hodnikom povezan z matično stavbo. Povezovalni hodnik bo služil kot nadstrešek nad vhodom v obstoječi objekt in v novogradnjo. Dostop do objekta bo urejen po obstoječem priključku, ohranjena bosta tudi urgentni dovoz in dovoz za invalidne osebe. Preurejen bo del pločnikov in asfaltnih dostopov, ostale zunanje površine pa se bodo ohranile v

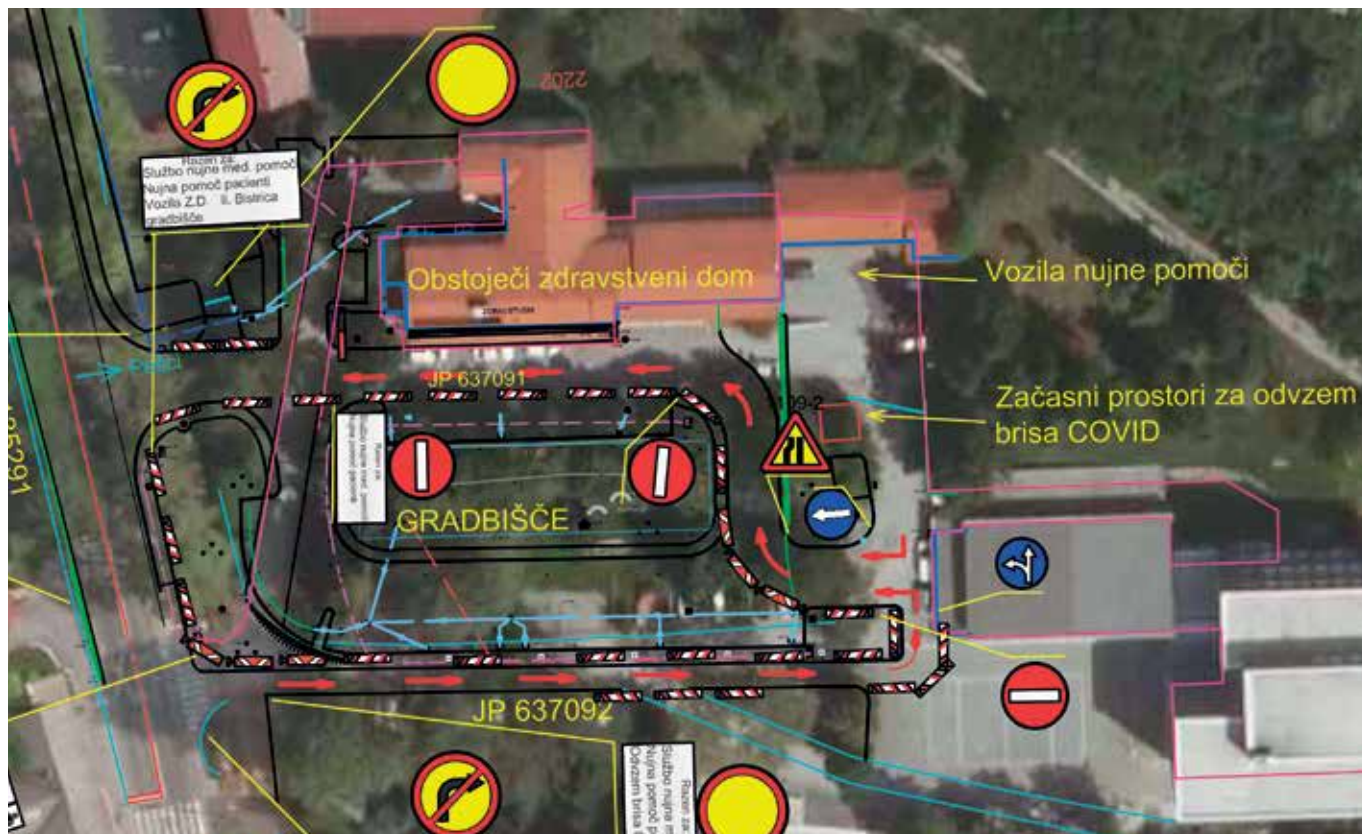
prvotni podobi. Pred objektom je predvidenih pet novih vzdolžnih parkirnih mest za invalide.

Objekt je zasnovan štirinivojsko. Imel bo klet, pritličje in dve nadstropji, vse etaže pa bodo dostopne s pomočjo dvigala.

V kleti bodo locirane garderobe za zaposlene, na zahodni fasadi pa je predviden požarni izhod v obliki betonskega stopnišča. Levo od stopnišča bodo osvetljeni prostori laboratorija s čakalnico, odvzemi in svojimi sanitarijami ter čajno kuhinjo za zaposlene. Desno se bo dostopalo do Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog z lastno čakalnico in prostorom za odvzem vzorcev. Tehnični in servisni prostori ter skladišča bodo locirani ob neosvetljenih straneh objekta.

V pritličju se bo preko vetrolova dostopalo mimo receptorja do prostorov izolacije za kužne paciente, družinskih medicin s previjalnicami in prostorom za intenzivne posege ter referenčne ambulante. Ob severni fasadi sta predvideni dve večji osvetljeni čakalnici, ki imata dostop do zunanjega pokritega hodnika v pritličju. Ob čakalnicah bodo sanitari-





je za obiskovalce in zaposlene ter čajna kuhinja za zaposlene v etaži. Sterilizacija s filtrom je locirana ob dvigalnem jašku.

V nadstropju so predvidene štiri enote družinskih medicin s previjalnici in prostori za intenzivne posege. Dve čakalnici s sanitarijami za uporabnike bosta locirani v sredini etaže. Večja čakalnica pa bo locirana na povezovalnem steklenem mostu z matično hišo. Referenčni ambulantni bosta locirani ob stopnišču, ob predprostoru dvigala pa so predvidene sanitarije za zaposlene z večjo čajno kuhinjo.

V drugo nadstropje oziroma na streho bo vodilo stopnišče, ki bo namenjeno vzdrževalcu stavbe.

Na prizidku bo izvedena ravna streha s toplotno izolacijo; zunanje stene, streha in ostale horizontalne konstrukcije okrog ogrevanega dela stavbe bodo obložene s toplotno izolacijo. Notranje predelne stene bodo montažne – mavčno kartonske z dvojno obojestransko oblogo na nosilnem ogrodju. Stavbno pohištvo se predvidi iz visoko toplotno izolirnega sistema za alu okna in vrata z zunanjimi senčili. Za ogrevanje objekta je predvidena lastna reverzibilna toplo-

tna črpalka. Ogrevanje prizidka in priprava tople sanitarne vode bosta nova in ločena od obstoječega zdravstvenega doma. Glede na požarno obremenitev in uporabo negorljivih ter težko vnetljivih gradbenih materialov pri izvedbi prostorov, spada obravnavani objekt med objekte z nizko požarno obremenitvijo.

Po predvidenem načrtu izvedbe del in ob ugodnih vremenskih razmerah bodo novi prostornejši in bolj funkcionalni prostori občanke in občanke pozdravili v prvi polovici leta 2022. ●

OBVESTILO O SPREMENJENEM REŽIMU PARKIRANJA

V času gradbenih del je dostop do zdravstvenega doma in covid ambulante mogoč le za **reševalce, nepokretne osebe s spremstvom in za osebe, ki se testirajo v covid ambulanti**. Promet je urejen enosmerno po sprehajalni poti ob gradbišču.

Vse ostale občane prosimo, da parkirajo drugod!

Občina Ilirska Bistrica



V TRNOVEM ODPRTA NOVA POVEZOVALNA CESTA

10. novembra 2020 ob 11. uri dopoldan je v veselje vseh občanov in občanov stekel promet po »Tankovski« cesti v Trnovem. S tem je Bistriška obvoznica v celoti dokončana in promet uspešno preusmerjen izven mesta.



V okviru ureditve zadnjega dela bistriške obvoznice sta se uredili krožišči pri Petrolu in pri S-13, ki uspešno umirjata hitrost vožnje v tem delu.

Z rekonstrukcijo križišča v krožišče ob črpalki Petrol na bivši cesti G1-6 (sedanja R2-404) se je v dolžini 100 metrov uredilo pločnike, kanalizacijo, drenažo, vse priključke. Zgradila se je javna razsvetljava in vsi potrebni elektrovi so bili prestavljeni.

Rekonstrukcija križišča v krožišče na cesti R2-404 pri soseski S-13 v dolžini 100 metrov je zahtevala ureditev kanalizacije, drenaže in vseh priključkov ter izgradnjo javne razsvetljave in prestavitve vseh potrebnih elektrovi.

Staro makadamsko pot je nadomestila moderna cestna povezava, ki bo preusmerila prometne tokove skozi mesto iz smeri Knežaka, obe krožišči pa sta uspešno umirili promet pred naseljem, uvoz na bencinsko črpalko pa je varnejši iz obeh smeri. Po sprostitvi prometa ima »Tankovska« povezovalna cesta funkcijo hitrejšega dostopa iz smeri Petrola na regionalno cesto proti Knežaku, krajši pa je tudi dostop iz soseske S-13 proti vzhodni obvoznici v Ilirski Bistrici.

Dela za izgradnjo nove povezovalne ceste v Trnovem so se pričela 15. junija 2019, zaključena pa so bila že konec februarja 2020. Osnovna pogodbeni vrednost projekta znaša 2.319.446 EUR z DDV, od tega je Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo odštela 1.476.848 EUR, Občina Ilirska Bistrica 555.615 EUR in Petrol 286.983 EUR. Ker je Občina Ilirska Bistrica konec lan-

skega decembra prejela zahtevo po dodatnih sredstvih, se je odločila za zakonsko dopustno revizijo izvedenih del, ki jih financira. Zahtevek za dodatna in nepredvidena dela ter s tem povezano povečanje osnovne pogodbene vrednosti projekta je še vedno v fazi preverjanja.

Ob komisijem pregledu za prevzem izvedbenih del 3. julija 2020 so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti,



kot je zagotovitev dodatne prometne varnosti s postavitvijo dodatnih jeklenih varovalnih ograj in asfaltiranjem priključkov v območju bankin. Po odpravi pomanjkljivosti, ki jo je v celoti financirala Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo, so bile ovire za otvoritev nove povezovalne ceste odstranjene in v torek, 10. novembra, je po novem delu obvoznice v veselje vseh občanov in občanov stekel promet, ki bo bistveno umiril promet skozi mesto in prispeval k večji varnosti ter čistejšemu zraku. ●

TRNOVO DOBILO NOVO LEKARNO

V novem trgovskem središču v bližini nakupovalnega centra Eurospin je 4. decembra 2020 svoja vrata odprla nova enota Kraških lekarn, ki bo razbremenila obstoječo lekarno na Gregorčičevi cesti.



»Nova lekarna Trnovo Ilirska Bistrica meri približno 180 m², ima tri izdajna mesta in ločen prostor za svetovanje. Verjamemo, da je velika pridobitev za občane občine Ilirska Bistrica, saj bo razbremenila obstoječo lekarno pri zdravstvenem domu. Parkirišče je velika dodana vrednost, saj smo ljudje načeloma tako naravnani, da gremo tja, kjer lahko parkiramo in hitro opravimo,« je prednosti novih prostorov za lekarniško dejavnost izpostavila direktorica Ana Kobal in poudarila, da jih je pri načrtovanju vodilo njihovo osnovno poslanstvo – to je »zagotavljanje in ohranjanje zdravja ter izboljšanje kakovosti življenja uporabnikov«.

»Obstoječa lekarna pri zdravstvenem domu v Ilirski Bistrici je zelo obremenjena, sploh sedaj v času epidemije, saj je pred lekarno vedno vrsta petih do desetih ljudi. Zakon o lekarniški dejavnosti predpisuje, da je na 6000 prebivalcev ena lekarna. Ilirska Bistrica ustreza tem pogojem, že pred leti pa sva se z županom pogovarjala o tej možnosti. Iskali smo primerno lokacijo, a ni bilo primerne prostora, ker mora biti nova lekarna oddaljena od obstoječe. Ko se je pričel graditi obstoječi trgovski center, so pogovori stekli in dogovorili smo se za to lokacijo,« je idejo o novi lekarni na Vilharjevi cesti 33d predstavila direktorica Javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica Ana Kobal, mag. farm.

Trenutno je v Kraških lekarnah 63 zaposlenih, saj bo nova lekarna v Trnovem zaposlovala dve magistri farmacije, dve farmacevtski tehnici in lekarniško strežnico, ki imajo poleg znanja o zdravilih



in njihovi uporabi pridobljene še številne dodatne kompetence, kot so: izdelovanje osebnih kartic zdravil, izdaja homeopatskih zdravil ter znanje o medicinskih pripomočkih in dermokozmetiki. Kraške lekarne veljajo za enega od najdostopnejših partnerjev pri obvladovanju zdravja in bolezni ter zdravljenja z zdravili in ta dostopnost se je še toliko bolj pokazala v času epidemije s koronavirusom.

Za ureditev prostora in opremo svoje 12. enote so v Kraških lekarnah odšteli 335.000 EUR, uporabniki pa jo bodo lahko obiskali vsak dan v tednu od 8. do 20. ure in ob sobotah od 8. do 16. ure.

V načrtu pa je tudi premestitev lekarne na Gregorčičevi 8a, ki deluje v stanovanjskem bloku, v nov prizidek Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, kjer bi v gornjem nadstropju stavbe uredili tudi prostore za upravo. »Razmišljamo o »drive in« lekarni. Lani smo takšno odprli v Sežani in je med uporabniki zelo dobro sprejeta. Namenjena je hitrim nakupom zdravil in je velika dodana vrednost za mamice z majhnimi otroki ter gibalno oviranim osebam, saj vse opravijo iz avta,« je moderno lekarno, ki se obeta bistriškimi uporabnikom, opisala direktorica Ana Kobal. ●



ŽUPNIJSKA CERKEV SVETEGA PETRA V ILIRSKI BISTRICI ZNOVA ZASIJALA V VSEJ SVOJI LEPOTI



Cerkev svetega Petra je po šestdesetih letih doživela veliko prenovu. Svoja vrata je odprla konec avgusta ter občanke in občane očarala v vsej svoji lepoti. O restavriranih poslikavah Toneta Kralja, na novo odkritih detajlih, novi razsvetljavi, vseh notranjih delih in o zunanji prenovi osrednjega verskega objekta v občini smo govorili z župnikom Stankom Fajdigo, ki je bdel nad vsem dogajanjem. Kako je prišlo do uspešne izpeljave skoraj pol milijona evrov vrednega projekta, si preberite v nadaljevanju.

IMENOVANJE STANKA FAJDIGE ZA ŽUPNIKA V ILIRSKI BISTRICI

Imenovanje za župnika v Ilirski Bistrici je bilo Stanku Fajdigi svojevrstno preseñenje, saj je prišlo nepričakovano in nenadoma. Ravno je dobro spoznal ljudi, razmere in nastavljal delo, ko ga je škof poklical in mi povedal, da ga po treh letih v Sečovljah namerava poslati v novo župnijo. Težko se mu je bilo »odtrgati«

od ljudi, ki so mu prirasli k srcu, saj Ilirske Bistrice kot župnije ni poznal. »Imel sem lepe spomine na srečanje pritrkovalcev v Ilirski Bistrici še pred letom 1990, na nogometno tekmo in srečanje z duhovniki iz italijanske škofije Chioggia v letih, ko je Karitas naše škofije tesno sodelovala s Karitas njihove škofije pri pomoči beguncem iz Hrvaške in Bosne ob razpadu Jugoslavije, in na lep večer predstavitve Škofijske

gimnazije Vipava v Domu na Vidmu. Poznal pa sem duhovnike, ki so delovali v župniji. V spominu mi ostajajo pogovori s prejšnjim župnikom Gabrijelom Vidrihom, z nekdanjima kaplanoma Evgenom Gantarjem in Slavkom Rebcem, predvsem pa z nekdanjim župnikom Bogdanom Berčtom. Z njim sva se srečala in se dosti pogovarjala pred prihodom v župnijo na Sveti Gori, kjer sva bila na duhovnih vajah. Vem, da sem se tam v molitvi in pogovorih umiril in rekel sem nekako takole: »Bog, ti veš in poznaš! Zaupam, da mi boš dal moč in sodelavce. Prebivalce župnije želim imeti rad. Ti mi pokaži, kako!« Spomnim se tudi, kako sva šla pred prihodom na žu-





pnijo s tedanjim kaplanom Nikom Čukom skupaj peš iz Razdrtega na Nanos in tam v pogovoru nastavlja sodelovanje. Ja, prišel sem »v strahu in trepetu«, kakor bi dejal apostol Pavel, hkrati pa v odprtosti in zaupanju v Božjo pomoč in dobroto ljudi,« je svoj prihod v bistriško župnijo opisal župnik Stanko Fajdiga.

PRVI VTIS OB VSTOPU V ŽUPNIJSKO CERKEV SVETEGA PETRA

Ko je župnik Stanko Fajdiga prvič vstopil skozi cerkvene duri, ga niso obdali najlepši občutki: »pomislil sem na razdrto gnezdo – stoli, različnih vrst, klopce, razpadajoč omet, zdrsana barva, vdrt vrata (malo pred tem so vdrti vrata v cerkev), razsvetljava (kot v kakšni delavnici) s starimi neonskimi lučmi in močnimi reflektorji ... Zaslutil sem stisko župnije, ker je bila cerkev velika in potrebna popravila, župnija pa je imela dolgove, vendar sem ostal miren. Rekel sem si: »Cerkve ne bom popravljaj, nisem zato prišel sem, pa še v dolgovi smo!« Prve dvome pa je kmalu zamenjala domačnost in cerkev mu je

postala lepa, ko je bila polna, ko so otroci prišli vse do oltarja in so ljudje lepo sodelovali ter se je s kora zaslišalo petje.

CERKEV »KLIČE« K OBNOVI

Čeprav je večkrat kdo rekel: »Gospud, kdaj boste popravili cerkev?«, je župnik vedno odvrnil: »Ko bo več denarja!« Denarja je bilo namreč ravno za sproti in za manjša vzdrževanja, zato sam ni videl možnosti obnove. »Posebej ena gospa me je večkrat spomnila na cerkev in celo pisala škofu v Koper, da bi bilo cerkev treba popraviti. Opažal sem tudi, kako so ljudje popravljali podružnice po vaseh. To so njihove cerkve in vaščani v glavnem pridno skrbijo zanje tudi z zbiranjem denarja in lastnim delom. Župnijska cerkev pa je bila sirota – velika, od vseh in od nobene ga, zadnja. Na sejah župnijskega gospodarskega sveta je bila obnova sicer večkrat omenjena, vendar je zaradi drugih del in potreb ta ostajala bolj želja kot načrt,« je o prebujanju misli o prenovi osrednjega cerkvenega objekta župnije povedal Stanko Fajdiga.

OD NAČRTA OBNOVE DO PODPISA POGODBE Z IZVAJALCI

Marca 2017 se je prav na eni od sej stvar le premaknila in začetek načrta obnove se je pričel s predlogom članov, da bi se prebarvalo vsaj notranje stene cerkve. Zavedali pa so se, da bo pred barvanjem treba odpraviti vlago v zidovih, rešiti zamakanje ob stiku z zvonikom, urediti električno napeljavo in razsvetljava, ki je bila še iz 60. let, ter zamenjati dotrajane pode klopi. Cerkev je potrebovala dohod za invalide in delujoče orgle, ki jih mojstri zaradi narave popravil niso več mogli popravljati v cerkvi in bi jih bilo treba razstaviti ter odpeljati na popravilo v delavnico. Kljub temu, da so na začetku upali, da bi lahko obnovo izvršili, ne da bi zaprli cerkev za bogoslužje, so se zavedali, da orgel v času obnove ne bodo mogli uporabljati. »Da bi pridobili čim širše soglasje za obnovo, smo marca 2018 vsem nedeljnikom predstavili načrte, predvidene stroške in s tem predvideno finančno breme, ki bi padlo nanje. Naslednjo nedeljo smo pri vseh mašah izvedli

tajno glasovanje in z veseljem ugotovili, da je 95 % teh, ki so glasovali (bilo jih je nekaj čez 500), izrazilo pripravljenost prispevati k obnovi. Na podlagi tega smo pridobili tudi dovoljenje Škofije, šli v iskanje konkretnih ponudb za dela in iskali soglasje Zavoda za varovanje kulturne dediščine za načrtovana dela. Soglasje smo dobili kot božično darilo na sveti večer 2018 in spomladi 2019 začeli sklepati pogodbe z izvajalci,« je začetne postopke, ki so vodili k obnovi, podrobno opisal župnik Fajdiga.

PRENOVA JE POTEKALA POD BUDNIM OČESOM ZAVODA ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Obnova cerkve je v iskanju najboljših rešitev že od samega začetka potekala v tesnem sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, enota Nova Gorica, zatrjuje Fajdiga: »Tako po omenjeni seji župnijskega gospodarskega sveta smo oddali vlogo na Zavod za kulturno-varstvene pogoje. Odziv je bil takojšen. Dve predstavnici zavoda, gospe Minka Osojnik in Marta Bensa, sta prišli na ogled in več kot tri leta z veliko potrpežljivostjo in voljo prihajali, svetovali in iskali rešitve. Pri poznejši sanaciji kamnitega tlaka pa sta pritegnili še gospoda Roberta Peskarja iz Ljubljane in gospo Patricijo Bratina, arheologinjo na zavodu. Sodelovali smo tudi s komisijo za sakralno umetnost pri Škofiji Koper, ki jo vodi gospod Zorko Bajc.«



Z DELI V CERKVI SV. PETRA SO ZAČELI 7. MAJA 2019

Za prva predvidena dela naj bi po zagotovilih izvajalcev potrebovali sedem do osem mesecev, zato so načrtovali začetek obnove takoj po praznovanjih prvega svetega obhajila in birme, ki sta bili takoj po veliki noči. »Birma je bila v nedeljo, 5. maja 2019, in v ponedeljek, 6. maja, nato pa je skozi cel teden v cerkvi potekala prva velika delovna akcija. Sodelovalo je 56 ljudi. Izpraznili smo cerkev, pomagali pri razstavljanju in odvozu orgel, zaščitili oltarje, odbili notranje omete in vse, kar je bilo potrebno, odpeljali iz cerkve. Veselje je bilo gledati navdušenje in pripravljenost ljudi pri tem delu. Naslednji teden so že prišli prvi delavci in začeli s po-

stavljanjem delovnih odrov,« se motiviranosti prostovoljcev ponosno spominja župnik Stanko Fajdiga.

Dela so se začela z odbijanjem ometov do višine šest metrov po celi cerkvi. Upali so, da bo to zadostovalo, vendar so pri odbijanju ometov videli, da bo treba sanirati južno steno tudi z zunanje strani in preprečiti, da bi voda vdiral v cerkev od zunaj, zato so morali odstraniti vse nagrobne spomenike in zemlji- no do podtlaka cerkve, izolirati spodnji del zidu, napraviti armirano betonsko ležišče za nagrobne spomenike ter jih postaviti nazaj tako, da so ostali samostojni in odmaknjeni od zida. Ob tem so popravili odtok in vodo speljali od zidov cerkve tudi na severni strani in pred cerkvijo. Vse te posege so naredili v navzočnosti arheologov. »Vzporedno s tem je domačin Marko Gorišek (z vrvno tehniko) na novo pobarval in zaščitil streho zvonika, vzdali smo tudi nova okna. Delavci iz domačega podjetja Elektro Skok so začeli pripravljati vse potrebno za nove električne vode. V notranjosti cerkve smo nato izdelali nove sušilne omete, ometli pa smo tudi južno steno odzunaj. V zvoniku smo izdelali nov hidrofolni tlak, zaščitili spoj zvonika s streho cerkve in na severni strani del strehe ob zvoniku na novo prekrili z bakreno kritino. Prebarvali in zaščitili smo vsa zgornja okna v ladji cerkve, posebej pa tudi vsa tri gotska okna v prezbiteriju odznotraj in odzunaj. Kmalu je tudi slikopleskar začel s pravo vseh zidov za barvanje in jih nato v skladu z navodili Zavoda za varovanje



kulturne dediščine tudi pobarval, proti koncu del očistil in osvežil vse poslikane stropne (prezbiterij in obe kapeli) ter izdelal črte po stenah. Slike Toneta Kralja smo deloma umaknili iz cerkve in jih dali čistiti, deloma pa zaščitili. Restavratorji so jih do konca obnove očistili, po potrebi retuširali, predvsem pa na novo pričvrstili na stene. Domačin Franc Štemberger je obnovil (in tudi dodelal) medeninaste dele (ograje, krstni kamen), domača mizarja sta izdelala lesene dele – Jani Logar pod na koru, stojišča in klopce za pevce, omare in vrata, Janez Rojc s sodelavci pa nov pod za klopi, nove klečalnike in hkrati popravil, očistil ter premazal vse klopi. Decembra 2019 smo se odločili, da popravimo tudi kamnit tlak v ladji cerkve, česar prej nismo nameravali narediti. To je delo zavleklo v pozno pomlad letos. Tudi križev pot so restavratorji očistili in premazali, »domodulirali« manjkajoče dele, utrdili, pokitali in na novo izdelali kamnite dele stranskih oltarjev, očistili kamnite stebre pod korom, oba kropilnika in kamnite portale vhodnih vrat, vključno z napisom nad vrati,« opravila v cerkvi opiše Fajdiga in dodaja: »Čisto na koncu smo izdelali še nov kamnit pločnik pred vhodom in dodali asfaltno prevleko, tako da je sedaj dostop omogočen tudi invalidom. Kar nekaj del je bilo narejenih prostovoljno – ne le v začetni fazi, ampak tudi na koncu, ko je bilo treba spet postaviti opremo na svoje mesto in cerkev počistiti. Tako je npr. Primož Rojc s sodelavci na novo prebarval vsa tri vhodna vrata, Janez Škrlič vrata pod zvonikom, Aleksander Janežič stopnišče, ki vodi na kor, in ograjo v krstni kapeli, Danijel Janežič pa je s sodelavci uredil prostor ob zakristiji in nad zakristijo, Tadej Hrvatini križe pri oknih, skupina petih mož pa je na novo pritrdila križev pot.«

Poseben čar obnovi osrednjega verskega objekta dajeta osvetlitev in orgle. Od začetka načrtovanja pa vse do konca izvedbe je bila z nami domača arhitektka Jeronima Kastelic, ki je z veliko potrpežljivostjo, vztrajnostjo, znanjem in ljubeznijo skrbela za skladnost in lepoto. Pripravila je tudi načrt osvetlitve, ki smo ga uresničili s pomočjo domačina Erika Stadlerja in domačih električarjev. Pri tem smo želeli poudariti svetost kraja, arhitekturo cerkve in slike Toneta Kralja. Ves ta čas so se na

drugem koncu Slovenije pripravljale prenovljene orgle. Omaro z največjimi piščalami, igralnikom in povezavami so v cerkev pripeljali že konec maja, potem pa dela zaradi nepripravljenega okolja prekinili. V oktobru pa so zaključili s postavljanjem piščal in uglaševanjem orgel,« je pomen soja luči in kraljice vseh glasbil orisal župnik Fajdiga.

Kot zagotavlja Fajdiga, sta bila najtrša oreha prenove sprejemanje odločitev o načinu izvedbe sanacije vlage in odločitev o načinu prenove orgel. Upa, da se bodo izbrane rešitve, ki so plod sodelovanja s strokovnjaki, izkazale kot dobre.

ODKRITJE NOVIH CERKVENIH DETAJLOV IN RESTAVRACIJA POSLIKAV TONETA KRALJA

Dobro stran obnove predstavljajo tudi nova odkritja, ki so razveselila vse prisotne, in dodatno potrjujejo osnovno gotosko zasnovo cerkve v Trnovem: »Večina odkritih stvari je bila zakrita pod ometi – v prezbiteriju na desni strani lepa gotoska niša (verjetno duhovnikov sedež), po celem prezbiteriju ostanki stebrov iz lehnjaka in ostanki kamnitega venca (vse to so odbili, ko so barokizirali cerkev, ohranjena pa sta še dva stebra in kamnit venec med njima za glavnim oltarjem), na kamnih slopa, ki deli prezbiterij od ladje, kamnoseška znamenja, po katerih sedaj vemo, da je bil cel prezbiterij narejen med letoma 1456 in 1470 (to je morda največje odkritje te obnove). Pod kamnitim tlakom so se po-

kazale tri grobnice, za katere pa smo vedeli že prej, in zidovi takoj pod korom proti sredini cerkve, ki po vsej verjetnosti pomenijo temelje zahodne stene cerkve in temelje zvonika pred letom 1827, ko so cerkev podaljšali in sezidali sedanji zvonik. V na novo postavljenem kamnitem tlaku, ki je star blizu 400 let, je sedaj lepo viden križ, sestavljen iz barvno različnih kamnov, na kamnitem oboku v kapelo Srca Jezusovega in nad glavnim vhodom v cerkev sta zdaj lepo vidna napisa, ki govorita o nastanku kapele sredi 18. stoletja in o podaljšanju ter obnovi cerkve v začetku 19. stoletja.«

Posebno pozornost in skrb pri obnovi so terjale umetniške poslikave priznane slovenskega slikarja Toneta Kralja, pojasnjuje Fajdiga: »Za slike, ki so naslikane na lesene plošče in pričvrščene na stene prezbiterija, v stranske kapele in oltarje, je poskrbela restavratorka Nataša Jazbec Lapanja s sodelavci, za poslikave v prezbiteriju nad lesenimi ploščami in za vse poslikave na stropu v prezbiteriju ter v stranskih kapelah pa slikopleskar Uroš Oblesčak.« Za kamnite dele oltarjev in križev pot je poskrbel restavrador Anton Naglost, za portale, napis nad vrati, stebre pod korom in oba kropilnika pa delavci podjetja Gnom.

NOVA ZUNANJA PODOBA JUŽNE STENE IN ZVONIKA

Farna cerkev je deloma prenovljena tudi od zunaj. Nov tlak pred vhodom v cerkev močno olajša dostop invalidom,





občanke in občani pa so navdušeni nad barvo obnovljenega zvonika. Fajdiga pojasni, kako je izgledala zunanja prenova: »Za ljudi je bilo verjetno najbolj zanimivo delo Marka Goriška in njegovega sina, ki sta na vrhah najprej očistila staro barvo strehe zvonika, zakitala poškodbe, dodala odkap, pritrdila novo jeklenico za strelovod in streho zvonika na novo pobarvala.« Osvežena je zunanost cerkve iz bistrške strani, kjer je sedaj urejena južna stena, strešni žlebovi, odtoki in strelovod, nova asfaltna prevleka in nov kamnit pločnik pred vhodom v cerkev pa omogočata lažji dostop invalidnim osebam.

VERNIKI BODO MORALI NA PETO MAŠO S SPREMLJAVO KRALJICE VSEH GLASBIL ŠE MALCE POČAKATI

Čeprav so upali, da bodo orgle zadonele v soboto, 7. novembra letos, pred zahvalno nedeljo, pa so zaradi razmer v zvezi s covidom-19 odprtje in blagoslovitev orgel morali prestaviti. »Orgle so praktično končane. V teh dneh poteka »kolavdacija« (pregled s strani škofijske komisije) in sprejem orgel. Tako ko bodo razmere dopuščale, bi radi orgle blagoslovili. Morda pa bodo zapele »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem« za Božič! To ni v naši moči. Je v Božjih rokah!« pripomni Fajdiga.

OBNOVA JE VREDNA SKORAJ POL MILIJONA EVROV; POTREBUJEJO ŠE PRIBLIŽNO 60 TISOČ EVROV

Kakor zatrjuje župnik Fajdiga, vsa dela v tej fazi še niso zaključena, a glede na predračune se pričakuje, da se bo vrednost

del (brez prostovoljnega dela) približala 450 tisoč evrom: »Veseli smo dobrega odziva vernikov, nekdanjih duhovnikov, ki so delovali v naši župniji, drugih ljudi in podjetij, ki jim je mar za kulturno dediščino in podobo kraja, ter izseljencev iz Avstralije. Zbrali smo skoraj 325 tisoč evrov. Hvaležni smo tudi Občini Ilirska Bistrica za sofinanciranje obnove tega »kulturnega spomenika občinskega pomena« s 60 tisoč evri. Hvala vsem, ki so že darovali. Še naprej bomo hvaležni za vsak dar, da pokrijemo približno 60 tisoč evrov stroškov, ki jih moramo še pokriti, da se bo investicija obnove zaprla.«

ŽUPNIK IN VERNIKI ZADOVOLJNI Z DOLGO PRIČAKOVANO NOVO PODOBO CERKVE

»Vesel sem zadovoljstva ljudi, ki pridejo v cerkev in so zadovoljni. Vesel sem zagnanega in iskrenega sodelovanja tolikih ljudi, brez katerih ne bi zmogli tega, kar smo naredili. In naredili smo dosti več, kot smo v začetku načrtovali! Pri obnovi je prišlo do izraza geslo, s katerim smo tudi začeli: »Skupaj zmoremo! Hvala vsem, ki ste obnovo podprli na tak ali drugačen način in s tem stopili v dolgo vrsto vseh naših prednikov, ki so gradili duhovno omiko, kulturo in podobo našega kraja. Drevo, ki ima globoke korenine, ne usahne in obrodi sadove. Upam, da smo z dejanjem obnove drevesu našega bistrškega življenja vsaj malo pomagali. Hvala!« je o uspešni prenovi cerkve, ki ni pomembna le za verne, ampak tudi za celoten kraj in našo kulturo, povedal župnik Fajdiga in opomnil, da tudi zunanost cerkve kliče po ureditvi.

VOŠČILO ZA BOŽIČNI ČAS

Da bodo prazniki še lepši, nam je župnik Stanko Fajdiga ob zaključku zaupal še svojo božično poslanico: »Ker smo v adventnem času, ki je čas hrepenenja in pričakovanja našega odrešenja in priprave na praznovanje Jezusovega rojstva, iz srca voščim vsem vernim in nevernim blagoslov našega odrešenika Jezusa in mir, trdnost in veselje upanja, ki se je na novo rodilo v Betlehemu in ne mine nikoli! Letos verjetno v teh razmerah še bolj doživljamo hrepenenje po rešitvi iz stiske, ki jo povzroča virus. V Jezusu nam bog, ki je Oče vsega, daje cepivo proti virusu greha, sebičnosti in smrti za življenje, ki prekipeva v večnost, in za veselje, ki nikoli ne mine. Iz srca vsem želim, da bi Luč iz Betlehema, razsvetljevala in ogrevala vaše srce in vaše življenje vsak trenutek leta 2021, ki skoraj prihaja. Hvala.« ●



PRVI KOLESARSKI VIKEND NA BISTRIŠKEM IZPELJAN Z ODLIKO

Krožna dirka po Ilirski Bistrici se je 12. septembra 2020 začela pred občinsko palačo, trasa pa je najboljše slovenske kolesarje in kolesarke vodila čez glavni mestni trg, po Prešernovi ulici in nato nazaj na Bazoviško ulico. V nedeljo, 13. septembra 2020, je na cesti med Ilirsko Bistrico in Sviščaki potekalo državno prvenstvo v vzponu s cestnimi kolesi za kategorije mlajših mladincev in mladink, starejših mladincev in mladink ter mlajših članov in članic. Vzporedno z državnim prvenstvom je potekala tudi rekreativna dirka, ki se je upoštevala za pokal Slovenije. O uspešni organizaciji kolesarskega vikenda v Ilirski Bistrici smo se pogovarjali z nekdanjim kolesarjem, športnim direktorjem kolesarskega kluba MebloJOGI PRO-Concrete in organizatorjem dirke Robijem Jenkom.



Kaj vam pomeni kolesarjenje?

Krasen šport, ki mi je zaradi svoje širine in vedno novih pogledov in obzorij prerasel v način življenja.

Koliko ste bili stari, ko ste se prvič peljali s kolesom? Kdaj ste se odločili, da se boste na profesionalnem oz. tekmovalnem nivoju posvetili kolesarstvu?

Tri leta. Pri 15 letih sem se začel voziti s cestnim kolesom in zaradi vse pogostejših voženj se je vse skupaj poznalo pri treningu nogometa. Po kakšnem letu mi je trener pri nogometu rekel, da se moram odločiti, kaj mislim trenirati. Izbral sem kolesarstvo.

Kje ste trenirali, kdo vam je bil v oporo na tej poti in kako je izgledala vaša tekmovalna kariera? Kateri uspeh vam je ostal v najlepšem spominu?

Opora so mi starši in v največji meri brat. Še danes.

Trenirati sem začel v rekreativnem klubu v Postojni. Nato pa sem se po stopinjah sosedu Tadeju Baše včlanil v KK Nova Gorica. Iz Nove Gorice sem prestopil v ljubljansko KK Rog. Tam sem preživel vse štiri sezone mlajših članov. Nato sem imel dober dogovor z eno izmed tujih ekip, že sredi sezone smo bili vse dogovorjeni. Pa se je zataknilo, ekipa je ostala brez sponzorja in ugasnila, tako

da sem bil primoran iskati novo sredino. Možnost se mi je odprla v avstrijski ekipi Amplatz. Tam sem ostal dve leti. Nato sem eno sezono vozil za hrvaško-italijansko ekipo Meridiana. Kasneje sem se na željo Marka Polanca vrnil nazaj v KK Rog. Dve leti sem bil tam njegova desna roka in kapetan ekipe. Po teh dveh sezonah sem imel možnost podpisa z avstralsko ekipo UCI Professional Continental. Če bi tako ponudbo dobil pri 23 letih, bi jo zagrabil z obema rokama. Pri 28 pa sem začutil, da moram pristopiti k temu športu na drugačen način. Nivo, na katerem sem dirkal, ne prinaša dovolj financ, da bi vztrajal že samo zaradi tega. Nasprotno.

Namero o opustitvi dirkanja v »profesionalnem« kolesarjenju, ki si na mojem nivoju ne zasluži tega naziva, so opazili v novogoriškem klubu in me povabili k sodelovanju.

Prve zmage ne pozabiš nikoli. Zmaga med mladinci v Kranju mi je ostala v najlepšem spominu.

Kdaj ste slekli tekmovalni dres in se odločili za nadaljevanje kariere kot trener in športni direktor?

Del odgovora se skriva v zadnjem delu prejšnjega.

Ob zavrnitvi zadnje ponujene pogodbe sem se odločil, da moji rezultati ne bodo več izvor mojih financ. Ne dirkam več za denar.



V bistvu si dresa nisem zares slekel. Le interes po individualnem rezultatu sem dal na stranski tir. Še vedno sem aktiven na kolesu. Tudi dirkam. Kombiniram delo športnega direktorja in kolesarja oziroma namesto da dirko spremljam iz avtomobila, sem na kolesu, kjer zaenkrat lahko dam varovancem veliko več, ker dejansko vidim, kaj se dogaja. Iz avtomobila v spremstvu, konvoju 250 m za glavnino ne vidiš nič.

Katere skupine trenutno trenirate?

Člane in mlajše člane ter svoje dekletke Urško (smeh), ki je letos resno zgrabila balanco.

Kako ste prišli na idejo, da organizirate kolesarsko tekmo oz. kar dve tekmi v domačem kraju?

Vedno sem želel dirkati doma. Če tega nisem dočakal sam, si želim, da bi to lahko doživel kakšen drug Bistričan. Predvsem ciljам na mlade fante, ki bodo k temu športu še pristopili. To je v bistvu prvi namen – predstaviti ta šport v samem središču mesta.

Drugi namen je prepoznavnost mesta, ki jo prinese takšen vikend. Po gorsko-

-hitrostni dirki z avtomobili nas vsi poznajo. Zakaj nas ne bi še po kolesarski. Kolesarska dirka je lahko z vsem spremljevalnim programom tudi razglednica občine.

Tudi dva dneva in dve različni tekmi sta premišljeni potezi. Na startih smo imeli tako profesionalne, mladinske kot tudi amaterske kolesarje. Dirka v popoldanskem terminu pomeni, da jih večina tu prenoči. To pomeni, da napolnimo tudi prenočišča ...

Kako je ta ideja obrodila sadove?

Veliko boljše, kot smo si upali zamisliti. Veliko pozitivnih kritik sem prejel od domačinov. V kolesarskih krogih so bili odzivi izredno dobri.

Odločili ste se, da organizirate kolesarski vikend na Bistriškem. V soboto kriterij po domačem mestu, v nedeljo pa vzpon na Sviščake. Katere so glavne razlike med obema preizkušnjama? Kaj predstavlja tekmovalcem večji izziv in katera zmaga je prestižnejša?

Sobotna dirka je za šprinterje, nedeljska pa za tiste, ki so dobri v vožnji v klanec.



V soboto se dirka po ulicah in hitrosti so velike. Vsak tretji krog je šprint, kjer se najboljšim štirim podeli točke. Na koncu se seštejejo točke vseh desetih šprintov. Kdor jih ima največ, je zmagovalec.

V nedeljo je vse skupaj bolj preprosto, a nič lažje. Kdor je prvi na Sviščakih, zmagal.

Mogoče je v soboto zaradi večjega števila gledalcev zmagovalec bolj izposta-





vljen, a sem opazil, da se ljudje čudijo tudi času, ki ga je postavil zmagovalec v vožnji na Sviščake, zato mislim, da sta si dirki kar enakovredni.

V nedeljo je bilo na amaterski dirki več zmagovalcev. Ne samo zaradi večjega števila kategorij, ampak ker so zmage tudi na osebni ravni. Za nekoga je bil cilj vožnjo končati prej kot v eni uri, za nekoga pa sploh priti do vrha. S tem so dosegli osebno zadovoljstvo ali novo motivacijo. In to šteje največ.

Pri organizaciji dirk ste sodelovali s TIC-om Ilirska Bistrica in Občino Ilirska Bistrica. Kako je potekalo to sodelovanje?

Dirko je organiziral KK Plama-pur (kolesarska sekcija) v sodelovanju s TIC-om Ilirska Bistrica. Na TIC-u in občini so videli potencial dirke, in kaj lahko prinese mestu oziroma občini. Maja Uljan je kot direktorica pristopila maksimalno in pomagala oziroma prevzela vso potrebno dokumentacijo. V bistvu smo sestavili odlično ekipo, kjer je vsak posameznik dobil zadolžitev. Sam sem lahko le vodil, povezoval in nadziral potek organizacije. Vsi so delo opravili vrhunsko in res je bilo, kljub težavnosti

organizacije takšnega dogodka, vse skupaj užitek početi.

Pri izvedbi tekmovanja so vam bili v veliko pomoč vaši bližnji, sorodniki in prijatelji. Kako ste jih vključili v dogajanje?

Presenetil me je odziv dela željnih prostovoljcev. Vsak je dobil določeno nalogo od redarstva – varovanje proge, priprava trase, delitev okrepčil ... Res smo bili super ekipa.

Kako ste se počutili, ko so tekmovalci vozili mimo vaše hiše? Je bila to uresničitev vaših sanj?

Na en način res. Težko opišem.

Kako ste zadovoljni z izpeljavo kolesarskega »praznika« na Bistriškem?

Za prvič, zelo. So pa še stvari, ki jih moramo izboljšati, popraviti.

Kakšni so odzivi tekmovalcev, sodelujočih in gledalcev? Kakšen je bil odziv udeležencev amaterjev, ki so se na Sviščake podali dve uri pred tekmovalci? Se je prijavilo veliko domačinov?

Kot sem že prej omenil – pozitivni z vseh strani.

Imate že rezerviran termin za drugi kolesarski vikend v septembru 2021?

Želimo si, bi drugi vikend v septembru postal tradicionalen.

Tudi na Bistriškem se vse več ljudi posveča kolesarjenju. Menite, da je to posledica velikih uspehov naših fantov, ki sodijo v elito kolesarskega športa?

Vsega skupaj. Velik delež prispevajo rezultati naših asov. Zato sem želel ravnno zdaj zajeti ta val z organizacijo dirk. Tako lahko vsem domačinom še bolj približamo ta šport, na vseh nivojih. In vidim, da se kolesarstvo na Bistriškem razvija kot še nikoli. Tu ne smemo pozabiti tudi na GKD Borovce, ki vlečejo ta voz gorskega kolesarstva.

Kaj bi priporočili mladim upom, ki se zanimajo za ta šport?

Rekel bi jim, naj se včlanijo v klub. Si-cer nismo še na tam, da bi lahko stvar izpeljali tako kot je treba, se pa trudimo, da bo temu kmalu tako. Zaenkrat naj uživajo, za kakšen nasvet pa sem vedno na voljo. Zagotovo imajo že sedaj boljše pogoje, kot sem jih imel sam. ●

»GHD PETROL ILIRSKA BISTRICA 2020« – ZMAGA VOLJE

Letošnja že 26. mednarodna gorsko-hitrostna dirka v Ilirski Bistrici je bila kljub pričakovanim in nepričakovanim oviram vendarle izpeljana po načrtu v veliko zadovoljstvo organizatorjev, udeležencev in lokalne skupnosti. Zaradi znanega položaja v zvezi s širjenjem virusa COVID-19 je bila udeležba skromna, a kakovostna, zato so organizatorji znižali stroške in celotno tekmovanje izpeljali v enem dnevu. Zmagovalec, Francoz Sebastien Petit, je bil favorit, Italijan Federico Liber na drugem mestu in nemški Slovenec Patrik Zajelšnik na tretjem mestu pa njegova najresnejša izzivalca. V konkurenci slovenskega državnega prvenstva pa bi bilo vse, razen zmage domačina Milana Bubniča, veliko presenečenje.

Čeprav je letos odpadlo kar nekaj avtomobilskih dirk tudi v Sloveniji, so se organizatorji in lokalna skupnost za izvedbo tradicionalne dirke na progi do Šembij odločili predvsem zaradi kontinuitete, in tako uspeli izpeljati že 26. zaporedno tekmovanje. Konkurenca je bila letos močno okrnjena, saj je nastopilo le 88 voznikov in voznikov, med njimi je bilo iz razumljivih razlogov največ slovenskih. Zaradi poslabšanja položaja v zvezi s COVID-19 so udeležbo v zadnjem trenutku odpovedali hrvaški vozniki. Tako je *GHD Petrol Ilirska Bistrica* letos trajala le en dan in štela le za slovensko državno prvenstvo. Vseeno pa je bila maloštevilna zasedba iz tujine nad-

vse kakovostna, izstopal je predvsem Sebastien Petit. Francoz letos vozi povsem novi športni prototip Nova NP1 V8 s pogonom na vsa štiri kolesa. Tako je bil na spremenjeni progi z novim krožnim križiščem in ob slabi vremenski napovedi nesporno favorit tekmovanja, kar je povsem upravičilo. Bil je najhitrejši že na jutranjih treningih in tudi popoldan mu nihče ni mogel blizu. Še najbolj sta se mu približala Slovenec Patrik Zajelšnik, ki živi v Nemčiji (prototip Norma M20 FC), in odlični Italijan Federico Liber (prototip Gloria C8P Evo), ki sta se borila za drugo mesto. Slednji je v drugi vožnji dirke štartal kot zadnji, a je bil na progi ustavljen zaradi tehničnih

težav voznika, ki je vozil pred njim. V ponovljeni vožnji je imenitno izkoristil že ogrete pnevmatike na svojem dirkalniku in z izjemno drzno vožnjo prehitel Zajelšnika. Presenečenje dirke pa je bil Stefan Promok. Avstrijec je s svojim močnim Mitsubishijem Lancerjem E1 krojil vrh dirke in prvi uradni trening zaključil povsem na vrhu, v drugem pa ga je ugnal le Petit. Hiter je bil tudi popoldan in končal dirko na skupno četrtem mestu in z zmago med produkcijskimi vozili. V konkurenci slovenskega državnega prvenstva je Milan Bubnič suvereno slavil s 15 sekundami prednosti pred drugouvrščenim Jankom Čebrom. A domačin s svojo Lancia Delto Integrale E1 le ni bil povsem brez težav. Že treningi se niso čisto izšli po njegovih željah, pa tudi za to dirko nabavljene nove pnevmatike so se izkazale za neustrezne. A je v drugi vožnji dirke minimalno prednost iz prve vožnje izdatno povečal in vknjižil novo zmago. Janko Čebro je bil drugi, Matic Kogej (oba Mitsubishi Lancer Evo IX) pa tretji. Med vozili divizije 2 s pogonom na en par koles je presenetljivo, a zaslužno zmagal mladi Mark Škulj (Ford Fiesta Rally4), ki je bil po prvi vožnji med našimi počasnejši le od Bubniča! Za njim sta se uvrstila izkušena Alojz Udovč (Renault Clio R. S.)



in Marko Grossi (Peugeot 208R2). V diviziji 1 si je prvo zmago pripeljal mladi Erik Maglica s Škodo Fabio, med 14 pokalnimi Renault Twingi pa je bil najhitrejši Urban Jelovčan.

HUDO NEURJE SKORAJ ODNESLO DRUGO DIRKO

Kot da ne bi bile dovolj vse težave v zvezi s pandemijo novega koronavirusa, ki svet in tudi Slovenijo pestijo vse od zgodnje pomladi in bi skoraj odnesle letošnjo izvedbo dirke, se je proti njej zarotilo še vreme. Vremenska napoved je napovedovala slabo vreme z dežjem, a so bili jutranji uradni treningi še v okviru pričakovanj in kolikor toliko normalnih ter za vse voznike enakovrednih pogojev. Tudi popoldanska prva dirka je obetala nemoten potek tekmovanja. Proga se je že sušila in do Šembij so se nemoteno povzpeli starodobni dirkalniki. Nato pa – konec sveta! Nad Ilirsko Bistrico se je razbesnelo silno neurje s točo, ki sicer ni trajalo dolgo, je pa povzročilo zajetno škodo. Tudi na tekmovalno progo proti Šembijam so padale veje in cela drevesa, celotna trasa pa je bila skorajda zasuta z listjem in blatom. Toda organizatorji se niso vdali in so s pomočjo čistilnega stroja, ki je prispel iz



Darsove baze na Kozini, progo z velikimi napori usposobili. Nato je druga dirka vendarle potekala nemoteno in je bila po načrtih zaključena. Mnogi so sicer ob nalivu, ki je v jezero spremenil tudi servisno parkirišče, pričakovali odpoved nadaljevanja tekmovanja, a je velika volja vseh vpletenih in dobra mera zdrave trme le odločila in napori so bili poplačani z izjemnim spektaklom v samem zaključku dirke. Kjer je volja, je tudi pot, lahko rečemo v pozdrav letošnji dirki in v pričakovanju »normalne« dirke prihodnje leto. Pravijo, da upanje umira zadnje, a na progi od Ilirske Bistrice do Šembij očitno ne umre nikoli! ●

Vlado Krivec
Foto: AV

PRIJAVA RAČUNA, ODPRTEGA V TUJINI

Zavezanec, ki odpre plačilni račun v tujini, ga mora finančni upravi prijaviti v osmih dneh od odprtja. Plačilnih računov, ki so odprti v Republiki Sloveniji, ni potrebno prijaviti, ker jih FURS pridobiva po uradni dolžnosti.

Prijavo tujih računov lahko zavezanec odda elektronsko preko storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki (obrazec DR-Račun) oziroma plačilni račun iz tujine lahko prijavi tudi na:

- obrazcu DR-02 – fizična oseba,
- obrazcu DR-03 – fizična oseba z dejavnostjo,
- obrazcu DR-04 – pravna oseba.

(V obrazec je treba vpisati identifikacijske podatke in v rubriko 10 podatke o tujem računu).

K obrazcu je treba priložiti dokument, iz katerega so razvidni podatki o računu, odprtem v tujini (bančna kartica, pogodba o odprtju bančnega računa ipd.), da finančni urad lahko preveri pravilnost oziroma točnost podatkov.

Izpolnjen obrazec se lahko vloži:

- elektronsko preko storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki (obrazec DR-Račun),
- osebno ali po pošti (obrazci DR-02, DR-03, DR-04), in sicer na kateremkoli finančnem uradu (razen Posebnem finančnem uradu in Generalnem finančnem uradu).

Vse spremembe podatkov (npr. datum zaprtja računa v tujini ipd.) **je treba finančnemu uradu sporočiti v osmih dneh po nastanku spremembe.** ●

FURS

KAKŠNE SO PREDNOSTI PLAČEVANJA Z E-RAČUNOM?

Z e-računom za plačilo obveznih dajatev z enim plačilom plačate vse obvezne dajatve, obračunane z različnimi obračuni davka, ki so oddani v istem dnevu, zapadejo v plačilo istočasno in so prihodek različnih blagajn javnega financiranja (npr. prispevki za socialno varnost za družbenike, ustanovitelje zavodov in zadrug, kmete, osebe, ki so prostovoljno vključene v socialno zavarovanje, osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic in zaposlene pri tujih delodajalcih).

E-račun, ki ga boste prejeli v spletno banko, bo vseboval vse podatke, potrebne za izvršitev plačila, zato vam podatkov ne bo več treba vnašati v plačilni nalog. Prav tako se zmanjša tveganje, da bi pozabili plačati davčne obveznosti.

Z e-računom lahko svoje obveznosti plačajo samozaposleni, prostovoljno vključeni v socialno zavarovanje, popoldanci in kmeti, ki so uporabniki spletne banke. Z e-računom lahko plačajo obveznosti, obračunane v obračunu davčnega odteglja, tudi delodajalci, ki so uporabniki spletne banke.

Prijavo na prejem e-računa se odda v spletni banki.

FURS je v registru izdajateljev e-računov vpisan z naslednjimi podatki:

Naziv izdajatelja	Naslov	Davčna številka
Ministrstvo za finance – Finančna uprava Republike Slovenije	Šmartinska cesta 55, 1000 Ljubljana	77695771

V prijavi se kot »referenčno oznako izdajatelja e-računa« vpiše davčna številka zavezanca, ki oddaja prijavo.

Prijavo na prejem e-računa se lahko odda kadarkoli. Priporočamo pa, da jo oddate do konca meseca in prvi e-račun vam bo izdan že za plačilo obveznosti, ki zapadejo v naslednjem mesecu.

Poleg te ugodnosti pri plačevanju prispevkov so na razpolago še druge ugodnosti pri plačevanju davkov, podrobnosti so na spletnem naslovu: <https://www.fu.gov.si/podrocja>. ●

FURS

Srečno in
vse bo v redu v 2021!



 **triglav**

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi 9. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/2007-UPB1, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 111/2013, 68/2016, 61/2017), Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 13/2008, z dne 05.02.2008) in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 184/2020, z dne 11.12.2020) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2021

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Ilirska Bistrica v letu 2021.

Predmet javnega razpisa so naslednji programi v skupni višini do **43.159 EUR**:

- Sklop I: dejavnost kulturnih društev (A-L); do: 23.772 EUR;
- Sklop II: sofinanciranje gostovanj (M1); do: 6.591 EUR;
- Sklop III: sofinanciranje nabave opreme in rekvizitov (M2); do: 2.018 EUR;
- Sklop IV: sofinanciranje posameznih programov v javnem interesu (M3); do: 4.708 EUR;
- Sklop V: sofinanciranje izvedbe programa ob državnih praznikih, ali drugih podobnih svečanostih (M4); do: 2.751 EUR;
- Sklop VI: sofinanciranje publikacij (N); do: 3.319 EUR.

V sklopu št. II: (sofinanciranje gostovanj) (M1) se za gostovanja domačih društev izven meja naše občine nameni največ 1.863 EUR, pri čemer se iz tega sofinancira prevoze na koncerte Primorska poje, Zlata jesen, Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Zbori udeležbe na navedenih prireditvah ne smejo prijavljati tudi v Sklop I ali katerikoli drugi programski sklop. Ostala sredstva se namenijo za organizacijo gostovanj društev, ki imajo sedeže izven meja naše občine na prireditvah v naši občini.

V sklopu št. IV: sofinanciranje posameznih programov v javnem interesu (M3) se sofinancira prireditve Premška srečanja do višine 1.163 EUR, od katerih se do višine 583 EUR nameni kot nagrada za najboljše literarno delo.

V sklopu št. V: sofinanciranje izvedbe programa ob praznikih (M4) se sofinancira naslednje prireditve in sicer največ do navedenih zneskov:

- Dan upora proti okupatorju do: 556 EUR,
- Prvi maj – praznik dela do: 1.077 EUR,
- Dan državnosti do: 559 EUR,
- Dan samostojnosti do: 559 EUR.

Do sredstev iz tega razpisa ne bodo upravičeni:

- prijavitelji kulturnega programa ali njegovega posameznega dela, ki so financirani ali sofinancirani iz katerekoli druge postavke proračuna Občine Ilirska Bistrica;
- prijavitelji kulturnega programa ali njegovega posameznega dela, za katere je bil posebej objavljen javni razpis in so že sofinancirani s strani Občine Ilirska Bistrica.

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2021 v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

2. POGOJI IN MERILA

Na razpis se lahko prijavijo:

- kulturna društva,
- ostala društva in zavodi, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano kulturno dejavnost,
- zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva,
- javni skladi s področja kulturnih dejavnosti,
- samostojni kulturni ustvarjalci, katerih dosedanje delo potrjujejo javno priznani uspehi oziroma so na enem od opisanih področjih ustvarili zaključen projekt.

Predlagatelji morajo izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Ilirska Bistrica (lahko tudi sekciji),

- da so registrirana skladno z zakonodajo, ki ureja ustanavljanje društev, javnih zavodov ali javnih skladov,
- da so registrirani za izvajanje dejavnosti na področju kulture najmanj eno leto,
- imajo zagotovljene osnovne materialne, prostorske in kadrovske pogoje,
- imajo urejeno evidenco o članstvu,
- da opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi,
- da kulturni program ali njegov posamezni del, s katerim predlagatelj kandidira za sofinanciranje po tem pravilniku ni financiran ali sofinanciran iz katerekoli druge postavke proračuna Občine Ilirska Bistrica,
- posamezni kulturni ustvarjalci morajo imeti stalno prebivališče v Občini Ilirska Bistrica,
- posamezni izvajalci lahko konkurirajo samostojno ali v okviru zveze društev, vendar je odobritev sofinanciranja programov omejena tako, da lahko za istovrstne programe pridobijo sofinanciranje samo enkrat.

Prijavitelji morajo izpolnjevati tudi ostale pogoje iz 5. člena Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

Izbrani izvajalci kulturnega programa po tem razpisu so dolžni:

- na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je program sofinancirala Občina Ilirska Bistrica.
- Občini Ilirska Bistrica izročiti po tri (3) izvode izdanih publikacij v zvezi s prireditvami (plakati, vabila, brošure, knjige ter ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica.
- uskladiti termine programov z območno izpostavo JSKD Ilirska Bistrica, v izogib prirejanja kulturnih dogodkov istočasno na več lokacijah.

Izbrani izvajalci kulturnega programa so dolžni, v kolikor bodo potrebe Občine Ilirska Bistrica, nastopati najmanj na dveh prireditvah, ki ji bo organizirala Občina Ilirska Bistrica.

V primeru neizpolnjevanja pogojev se izbranim izvajalcem sredstva ne izplačajo.

V roku prispele prijave bodo ovrednotene v skladu s Pravilnikom za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

3. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijava na javni razpis mora biti izdelana izključno na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije.

Prijava mora vsebovati po en izpolnjen obrazec **OBR-prijava**, **OBR-izjava** in **OBR-finančna realizacija ter ustrezne druge obrazce glede na vsebino programov**, na katere se prijavitelj prijavlja. V kolikor prijavitelj prijavlja več programov, mora za vsak posamezen program izpolniti ločen obrazec. Prijava mora vsebovati vse zahtevane priloge oziroma dokazila, ki so navedena v razpisni dokumentaciji (zadostujejo priloge in dokazila k prvi prijavi, k ostalim prijavam ni potrebno ponovno prilagati zahtevanih prilog).

4. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštevane bodo popolne prijave, ki bodo prispele najpozneje do **1. 2. 2021 do 10.00**, na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnicah prijavitelj navede: »PRIJAVA NA JAVNI RAZPIS KULTURA 2021 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti označen naziv in naslov pošiljatelja. Upoštevane bodo vse prijave, ki bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

5. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

6. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja (ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnovitve, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, podatek o šolnici) ter zahtevana potrdila obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica ter Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2021.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenju in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov, podatki katere so dostopni na spletni strani občine.

7. ODPIRANJE PRIJAV IN OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Odpiranje prijav bo predvidoma dne 2. 2. 2021 ob 10.00. Odpiranje prijav ni javno. Predloge bo ovrednotila petčlanska komisija (v skladu s Pravilnikom za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica), ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma marca 2021 in nato pozvani k sklenitvi pogodb. Če komisija ugotovi, da so prispele prijave na javni razpis nepopolne, prijavitelja o tem obvesti in ga pozove, da prijave v določenem roku ustrezno dopolni. Če prijavitelj v tem roku prijave ne dopolni, se ta zavrže kot nepopolna.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Eriki Vrh, tel. 05 71 12 333.

Številka: 410-241/2020-1

Datum: 14. 12. 2020

Župan

Emil Rojč

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 184/2020, z dne 11.12.2020) ter Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v občini Ilirska Bistrica (Bistriški odmevi, uradne objave št. 4 II leto, 1, z dne 29.11.2008) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE HUMANITARNIH PROGRAMOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2021

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje humanitarnih programov v občini Ilirska Bistrica v letu 2021.

Programi, ki so namenjeni reševanju socialnih stisk in težav občanov in programi skupin za samopomoč.

2. POGOJI

Na razpis se lahko prijavijo:

- splošne dobrodelne organizacije,
- organizacije za kronične bolnike,
- organizacije za samopomoč,
- invalidske organizacije ter druge organizacije, ki izvajajo humanitarne programe.

Izpolnjevati morajo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Ilirska Bistrica in izvajajo dejavnost na območju občine Ilirska Bistrica oz. ne glede na sedež, če je program dela zastavljen tako, da vključuje občane občine Ilirska Bistrica,
- da so registrirani za izvajanje na področju humanitarnih dejavnosti najmanj eno leto,
- da imajo zagotovljene osnovne materialne, prostorske in kadrovske pogoje,

- imajo urejeno evidenco o članstvu,
- da opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi,
- da vsako leto občinski upravi redno dostavljajo poročila o realizaciji programov,
- da občinski upravi predložijo natančno opredeljeno finančno konstrukcijo prijavljenih programov,
- pri posameznih izvajalcih se višina odobrenih sredstev za sofinanciranje humanitarnih programov zmanjša za že odobreni znesek sofinanciranja istih programov iz katerekoli druge postavke proračuna občine Ilirska Bistrica.

Izvajalci humanitarnih programov, ki se sofinancirajo na podlagi tega pravilnika, so pri izvedbi programov (na vabilih, plakatih, publikacijah in drugem obveščanju ter informiranju javnosti) dolžni uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je program sofinanciral Občina Ilirska Bistrica.

Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica so dolžni izročiti po tri (3) izvide izdanih publikacij (plakati, vabila, brošure, knjige ter ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka.

3. KRITERIJI IN MERILA ZA DODELITEV SREDSTEV

Zagotovljena sredstva se razdelijo:

- najmanj 70% zagotovljenih sredstev organizacijam in društvom s sedežem v občini Ilirska Bistrica
- največ 30% zagotovljenih sredstev organizacijam in društvom, ki nimajo sedeža v občini Ilirska Bistrica, njihov program pa vključuje člane iz občine Ilirska Bistrica (medobčinske, državne, mednarodne organizacije oz. društva).

Kriteriji in merila za vrednotenje programov:

- področje delovanja (občinske, medobčinske, državne, mednarodne organizacije oz. društva)
- število članov izvajalca s stalnim prebivališčem v občini Ilirska Bistrica
- kakovost in realnost izvedbe prijavljenih programov
- pričakovana višina sofinanciranja s strani proračuna Občine Ilirska Bistrica

4. VIŠINA SREDSTEV, KI SO NA RAZPOLAGO ZA PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Za izvajanje razpisanih programov ima Občina Ilirska Bistrica v proračunu za leto 2021 zagotovljenih do **11.000 EUR** sredstev.

Dodeljena sredstva morajo biti porabljeni v letu 2021, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

5. VSEBINA PRIJAVE

Prijava na razpis mora biti izdelana na obrazcu prijave za leto 2021, ki je sestavni del razpisne dokumentacije. V kolikor prijavitelj prijavlja več programov, mora vsak posamezni program prijaviti na svojem obrazcu. Prijava mora vsebovati izpolnjen obrazec prijave z vsemi zahtevanimi podatki in prilogi.

6. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštevane bodo popolne pisne prijave, ki bodo prispele najpozneje do **21. 1. 2021 do 10.00**, na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnicu prijavitelj navede: »Za sofinanciranje humanitarnih programov 2021 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti označen naziv in naslov pošiljatelja. Upoštevane bodo vse prijave, ki bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijave, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

7. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

8. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja (ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnove, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, podatek o šolnini) ter zahtevana potrdila obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nad-

ziranja humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v občini Ilirska Bistrica ter Odloka o proračunu Občine ilirska Bistrica za leto 2021.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenju in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov, podatki katere so dostopni na spletni strani občine.

9. ODPIRANJE PRIJAV IN OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Odpiranje prijav bo predvidoma dne 22. 1. 2021 ob 12.00. Odpiranje prijav ni javno. Predloge bo ovrednotila tričlanska komisija (v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica), ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma meseca marca 2021 in nato pozvani k sklenitvi pogodbe. Če komisija ugotovi, da so prispele prijave na javni razpis nepopolne, prijavitelja o tem obvesti in ga pozove, da prijavo v določenem roku ustrezno dopolni. Če prijavitelj v tem roku prijave ne dopolni, se zavrže kot nepopolna.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Eriki Vrh, tel. 05 71 12 333.

Številka: 410-242/2020-1

Datum: 14. 12. 2020

Župan
Emil Rojc

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi 19. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 29/2017), 6. člena Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemu športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica (Uradne objave glasila Snežnik št. 4/99 in 3/05), Letnega programa športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021, ki ga je sprejel Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na 14. redni seji dne 3.12.2020 ter Odloka o proračunu Občine ilirska Bistrica za leto 2021 (Uradni list RS št. 184/2020) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2021

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov dejavnosti športa v letu 2021, ki jih na osnovi sprejetih programskih nalog zagotavlja proračun Občine Ilirska Bistrica.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje naslednjih vsebin v naslednjih višinah:

I.	Športna vzgoja otrok mladine in študentov v okvirni vrednosti	92.907,00 evrov
II.	Kakovostni šport v okvirni vrednosti	36.817,00 evrov
III.	Športna rekreacija v okvirni vrednosti	5.425,00 evrov
IV.	Šport invalidov v okvirni vrednosti	1.385,00 evrov
V.	Velike mednarodne prireditve in prireditve občinskega pomena v okvirni vrednosti	8.425,00 evrov
VI.	Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov v športu v okvirni vrednosti	3.808,00 evrov
VII.	Tekoče vzdrževanje objektov in nakup opreme v okvirni vrednosti	38.433,00 evrov

Vrednost razpisanih programov za leto 2021 znaša 187.200 EUR.

2. POGOJI IN MERILA

Na razpis se lahko prijavijo:

- športna društva in njihova združenja,
- vzgojno-varstveni zavodi,
- vzgojno-izobraževalni zavodi,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu, ki izvajajo programe za občane občine Ilirska Bistrica.

Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji:

- so registrirani in organizirani v skladu z veljavnimi predpisi,
- izvajajo športne programe za občane Občine Ilirska Bistrica,
- njihova glavna dejavnost je izvajanje športnih programov,
- imajo urejeno evidenco o članstvu (velja za društva),
- imajo sedež v Občini Ilirska Bistrica,
- imajo pravočasno in v celoti izpolnjene pogodbenne obveznosti do Občine Ilirska Bistrica iz predhodnih razpisov oz. obveznosti,
- da prijavljeni programi niso financirani iz drugih postavk proračuna Občine Ilirska Bistrica.
- imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih programov.

Občina Ilirska Bistrica si pridržuje pravico, da izvajalcu programov športa, ki v letu 2020 sredstev pridobljenih na javnem razpisu za sofinanciranje športnih programov ni izkoristil, v letu 2021 ustrezno zmanjša sredstva sofinanciranja za programe, ki v letu 2020 niso bili izvedeni v skladu s pogodbo. Prijave, ki bodo prispele v roku, določenem v 4. točki tega razpisa, bodo ovrednotene v skladu s Pravilnikom o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemu športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica ter Merili in kriteriji za vrednotenje programov po javnem razpisu za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021, ki jih je sprejela komisija za pripravo meril in kriterijev na seji dne 15. 12. 2020.

3. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijava na javni razpis mora biti izdelana izključno na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije. Vloga mora obvezno vsebovati po en izpolnjen obrazec **OBR-prijava, OBR-izjava, OBR-finančna realizacija ter podpisan in žigosan vzorec pogodbe**. Prijavitelj izpolni tudi ustrezne druge obrazce glede na vsebino programov, na katere se prijavlja. V kolikor prijavitelj prijavlja več programov, mora za vsak posamezen program izpolniti ločen obrazec. Prijava mora vsebovati vse zahtevane priloge oziroma dokazila, ki so navedena v razpisni dokumentaciji.

Izbrani prijavitelj, ki bo pridobil sredstva na tem razpisu je pri izvedbi sofinanciranih prireditev (na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti) dolžan uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica oziroma jo navesti kot sofinancerja v skladu s pogoji tega javnega razpisa, pogodbo in navodili Občine Ilirska Bistrica. Izbrani prijavitelj, ki v končnem zahtevku ne bo predložil izvoda letaka ali plakata oz. drugega promocijskega materiala ali članka o izvedeni prireditvi, objavljenega v tisknem ali spletnem mediju, ne bo upravičen do sredstev tega razpisa.

4. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštevané bodo popolne prijave, ki bodo v zaprti ovojnici prispele najpozneje do **29. 1. 2021 do 10.00**, na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnici prijavitelj navede: »PRIJAVA NA JAVNI RAZPIS ŠPORT 2021 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti označen naziv in naslov pošiljatelja. Upoštevané bodo vse prijave, ki bodo izpolnjevale pogoje iz te točke in bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki ne bodo izpolnjevale zahtevanih pogojev iz te točke ali bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

5. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

6. ODPIRANJE PONUDB IN POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAV

Komisija, ki jo imenuje Župan Občine Ilirska Bistrica v roku 15 dni po zaključenem razpisu odpre pravočasno prejete prijave na razpis in ugotovi ali vloge izpolnjujejo razpisne pogoje. O prejetih prijavah komisija izdela zapisnik. Nepravočasno prejete prijave se na predlog komisije s sklepom zavrže in vrne prijavitelju. Prijavitelje za sofinanciranje programov, katerih prijave so nepopolne oz. nerazumljive, se na predlog komisija pozove, da v roku 8 dni prijave dopolnijo oz. odpravijo pomanjkljivosti. Če prijavitelj prijave v roku ne dopolni oz. ne odpravi pomanjkljivosti, se prijavo na predlog komisija zavrže s sklepom.

Popolne prijave komisija pregleda in ovrednoti v skladu z določili Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemu športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica (Uradne objave glasila Snežnik št. 4/99 in 3/05). Med vrednotenjem prijav lahko komisija od prijaviteljev zahteva dodatne informacije, podatke in neodvisna strokovna mnenja.

Komisija pripravi predlog razdelitve sredstev po posameznih področjih. Na podlagi predloga komisije Direktor občinske uprave Občine Ilirska Bistrica sprejme sklep o razdelitvi sredstev prijaviteljem najkasneje v 30. dneh po prejemu vseh dopolnitev prijav. Na sklep o razdelitvi sredstev prijaviteljem je dovoljena pritožba v roku 15 dni od vročitve sklepa. O pritožbi odloča Župan Občine Ilirska Bistrica, v roku 30 dni. Odločitev Župana je dokončna.

Oddaja prijave na razpis pomeni, da se je prijavitelj seznanil z vsebino javnega razpisa in da se z njo strinja. Upravičenec do sredstev se s predložitvijo prijave na razpis strinja z javno objavo podatkov o odobrenih in izplačanih denarnih sredstvih. Vsi podatki iz prijav so informacije javnega značaja, razen tistih (posameznih podatkov), ki jih prijavitelj posebej označi kot poslovno skrivnost.

7. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktna oseba prijavitelja (ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnovitve, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, po-datek o šolnini) ter zahtevana potrdila obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja programov športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Zakona o športu, Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemu športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica, Letnega programa športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2021, ter Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2021.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenцу in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov, podatki katere so dostopni na spletni strani občine.

8. INFORMACIJE IN POJASNILA

Dodatne informacije in pojasnila v zvezi z Javnim razpisom lahko zainteresirani dobijo na tel. št. 05/71 12 331, kontaktna oseba: Luka Špilar ali prek elektronske pošte: luka.spilar@ilirska-bistrica.si.

Številka: 671-41/2020-3

Datum: 15. 12. 2020

Župan

Emil Rojc

OB 75-LETNICI OBSTOJA OZN OSREDNJI BISTRIŠKI SPOMENIK ZASIJAL V MODRI BARVI

V čast visokemu jubileju OZN so se v prepoznavno barvo organizacije ode-
li številni spomeniki in javne ustanove v Sloveniji in drugod po svetu. V čast
omenjeni mirovni organizaciji so se tudi na Občini Ilirska Bistrica odločili, da
bo monumentalni spomenik na Hribu svobode osvetljen z modro svetlobo.

Organizacija združenih narodov, kraj-
še Združeni narodi, s kratico OZN ali
ZN, je mednarodna organizacija, katere
članice so skoraj vse države sveta. Usta-
novljena je bila 25. oktobra 1945 v San
Franciscu v ZDA, Slovenija pa je v njene
vrste vstopila 22. maja 1992.

Organizacija združenih narodov ima štiri
temeljne cilje: ohranjati mednarodni
mir in varnost; spodbujati prijateljske
odnose med narodi; zavzemati se za
mednarodno sodelovanje z namenom
izboljšanja kakovosti življenja revnih
in ljudi v nerazvitih okoljih; odpraviti
lakoto, bolezni in nepismenost ter spod-

bujati spoštovanje človekovih pravic in
temeljnih svoboščin za vse ljudi; delo-
vati kot središče, ki usklajuje prizadeva-
nja narodov za doseganje skupnih ciljev.
Zaradi svojega edinstvenega mednaro-
dnega značaja in pooblastil, ki izhajajo
iz Ustanovne listine OZN, lahko OZN
ukrepa v številnih zadevah, hkrati pa je
prostor, kjer lahko države članice izrazi-
jo svoja mnenja.

Dominanten spomenik, ki je delo ki-
parja Janeza Lenassija in arhitektke Žive
Baraga, je postavljen v spomin borcem
Tretje prekomorske udarne brigade. O

njegovi mogočnosti priča tudi dejstvo,
da je bil kot en izmed osrednjih spome-
nikov velike razstave o modernistični
arhitekturi držav nekdanje Jugoslavije
podrobno predstavljen v *Muzeju mo-
derne umetnosti* v New Yorku leta 2018.
Svetovno poznana osem metrov visoka
vlita plastika iz belega betona v obliki
kocke, preluknjane tako, da spodnji in
zgornji del vežejo močni stebri, je na
Bistriškem izbrana kot simbol miru in
demokracije, ki bo v čast Združenim
narodom odslej v večernih urah sijala v
modri barvi. ●

Foto: AV



PRVI ŠOLSKI DAN V JELŠANAH

Letos smo prvega septembra 2020 obiskali osnovno šolo v Jelšanah. Glede na situacijo s koronavirusom so si bili učenci letos ob vstopu v šolsko poslopje primorani nadeti maske, kar pa ni preveč pokvarilo občutkov, ko so po za-
služenih počitnicah znova srečali svoje sošolce in prijatelje. Posebno ganjeni so bili starši prvošolcev, ki so s svojimi otro-
ki prvič prestopili šolski prag.

Učenci so navdušeno zasedli šolske klopi, ki so bile letos nameščene na primer-
ni varnosti razdalji a jih to ni posebej
oviralo pri sproščenem klepetu z učite-
ljicami. Številne dogodivščine, zanimi-
vi izleti in nepozabne počitnice so bile
teme živahnega pogovora in dve urici
sta hitro minili.

Točno ob desetih smo obiskali učilnico,
ki je namenjena najmlajšim šolarjem.



Prvošolčke so s pesmijo pozdra-
vili izkušeni drugošolci in jim čez
glavo natakili rumene rutice, da bodo
hitro prepoznani kot najmlajši učenci
ter da bodo dobro vidni na poti v šolo
in domov. Po opravljeni predaji rutk so
se času primerno namesto za prijatelj-
sko rokovanje raje odločili za pozdrav
s komolci, nato pa je sledilo še obvezno
poziranje prvošolčkov z učiteljico pred
fotografskimi objektivni ponosnih star-
šev, ki so hiteli ovekovečiti prvi dan šole
njihovih otrok.

Po fotografiranju so se prvošolčki v
spremstvu drugošolcev odpravili v
šolsko telovadnico, kjer so za poseben
začetek šolskega leta gostili otroški tea-
ter. Mladi nadobudneži so si z veseljem
ogledali prigode na improviziranih odr-
skih deskah, medtem pa so se njihovi
starši o prihodu in odhodu otrok v šolo,
poteku pouka in vseh šolskih potrebšči-
nah za uspešno delo ter učnemu kom-
pletu za prvošolce izčrpno pogovorili
z učiteljico. O varnosti otrok v prome-
tu pa jim je spregovoril policist Marko
Žnidaršič s Policijske postaje Ilirska Bi-



strica, ki je starše opomnil na obvezno
nošenje rutk pri prvošolcih ter spre-
stvo na poti v šolo in domov. Policist
Žnidaršič je poudaril, da mora otrok v
avtu obvezno sedeti v otroškem sedežu
in biti pripet s pasom.

Po ogledu lutkovne predstave je novo-
pečene predstavnike prvih razredov v
matični učilnici pričakalo presenečenje,
saj so jim na šoli pripravili okusno tor-
to, s katero so se z veseljem posladkali
in tako simbolno proslavili začetek sku-
pnega šolanja in sklepanja tesnih vezi, ki
bodo stkane za vse življenje. ●



»ZŠAM ILIRSKA BISTRICA« V PRVIH ŠOLSKIH DNEH POSKRBEL ZA VARNOST OTROK NA CESTI

Člani bistrških šoferjev in avtomehanikov so od 1. do 8. septembra budno spremljali učence in vrtčevske otroke, ki so se po šolskih počitnicah znova vrnil v vzgojno-izobraževalne ustanove v občini, ter poskrbeli za njihovo varnost.



V torek, 1. septembra 2020, so svoja vrata ponovno odprle osnovne šole in vrtci. Učenci od prvega do devetega razreda in vrtčevski otroci so se po zasluženih brezskrbnih počitnicah znova vrnil v šolske klopi v družbo učiteljic, vzgojiteljic in sovrstnikov.

Člani bistrškega *Združenja šoferjev in avtomehanikov* so skrbeli za varen prihod in odhod otrok v okolici OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, Vrtca Jožefe Maslo Ilirska Bistrica, OŠ Toneta Tomšiča Knežak, OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad, OŠ Jelšane, OŠ Rudija Mahničar - Brkinca Pregarje in OŠ Podgora Kuteževo.

V tednu dni so člani *ZŠAM Ilirska Bistrica* otroke, starše, skrbnike in stare starše poučili, kako pomembno je pravilno obnašanje pešcev v prometu. Poudarili so, da se mora pešec vedno prepričati, da je voznik varno ustavil pred prehodom za pešce in šele tedaj stopiti na zebro ter

prečkati cesto. Neprilagojena hitrost voznikov motornih vozil kot tudi klicanje in pisanje sporočil med vožnjo namreč



občutno povečajo možnost za prometno nezgodo, zato je zelo pomembno, da je pešec pozoren tudi na ostale udeležence v prometu.

Kar 23 članov združenja je v prepoznavnih rumenih odsevnih telovnikih v družbi policistov budno spremljalo promet v bližini vzgojno-izobraževalnih ustanov v Ilirski Bistrici in pripomoglo k doslednemu upoštevanju cestno-prometnih pravil.

Zadnji dan, 8. septembra, so se po zaključku vseh obveznosti zbrali pred poslopjem OŠ Toneta Tomšiča Knežak, kjer jih je pozdravila namestnica ravnateljice Klavdija Sotlar in pohvalila njihovo prizadevanje za varnost otrok v prometu. Člani *ZŠAM Ilirska Bistrica* so zbranim učencem zaželeli uspešno šolsko leto in izkoristili priložnost za ovekovečenje še enih odlično izpeljanih »prvih šolskih dni« v naši občini. ●

ZŠAM Ilirska Bistrica



»VETERINARSKA AMBULANTA VETRIS« BOGATEJŠA ZA NOVO VETERINARKO

V bistriški veterinarski ambulanti bo vaše ljubljence pregledovala veterinar-ka Nina Krašna, ki se med drugim posveča tudi zdravju mačjih in pasjih zob. Kako izgleda pravilna skrb za ustno votlino naših kosmatincev in kaj lahko lastniki naredimo, da preprečimo kasnejše težave, nam je zaupala v spodnjem intervjuju.

Kaj vas je pritegnilo k opravljanju veterinarskega poklica?

Zaradi velike ljubezni do živali je bila odločitev za veterinarski poklic enostavna. Že od nekdaj so me doma obkrožale živali, ki so kdaj pa kdaj potrebovale veterinarsko pomoč. Tako sem spoznala veterinarski poklic, ki se mi je zdel takoj zanimiv.

Kje ste bili prej zaposleni?

Kmalu po vpisu na Veterinarsko fakulteto sem začela s prostovoljnim pripravništvom v Veterinarski bolnici Vipava, kjer sem bila zadnja tri leta tudi zaposlena kot veterinarica za male živali.

Kako ste sprejeli odločitev, da se priključite Jani, Tini in Gašperju v veterinarski ambulanti Vetris?

Z Jano, Tino in Gašperjem smo zelo pogosto sodelovali in skupaj reševali za-

nimive primere. Iz poklicnega sodelovanja pa se je razvila tudi prijateljska vez, zato je bila odločitev, da se priključim ekipi, zelo enostavna.

Med drugim se posvečate tudi negi zob naših hišnih ljubljencev. Kako izgleda zobovje pri mačkah in psih? Je primerljivo s človeškim? Katere so glavne razlike?

Oblika in število zob je prilagojeno načinu prehranjevanja. Ljudje imamo 32, mačke 30, psi pa 42 stalnih zob. Vsi imamo tako mlečne kot stalne zobe, ki jih psi in mačke menjajo pri šestih mesecih. Pasji in mačji zobje so prilagojeni pleniskemu načinu življenja, zato imajo dolge in ostre grabilce ter močne in ostre kočnike. Zgradba zob je zelo podobna.

Kaj je najpomembnejše za nego zob naših mačk in psov?

Najpomembnejše je, da z nego začnemo pravočasno, smo pri tem dosledni in vztrajni. Lastniki in veterinarji smo si napačno razlagali, da psi in mačke ne potrebujejo redne nege zob in ustne votline. Sedaj pa vemo, da je bilo to prepričanje zmotno. Psi in mačke bolečine zob ne pokažejo ali pa je mi še ne znamo dobro prepoznati. Veterinarji in lastniki pa opazimo veliko boljše počutje pri živalih po zobnih posegih, ki so jih rešili kronične bolečine.

Kako naj potem ravnaajo lastniki mačk in psov?

Svetujemo redno vsakodnevno čiščenje vseh zob. Če to ni možno, lahko spodbujamo žvečenje. V ta namen pri-



poročamo žvečilke, namenjene zobni negi, ali pa surovo meso in kite brez kosti. Zadnja možnost pa so prehranski dodatki, ki spreminjajo sestavo sline ali delujejo antiseptično, in tako upočasnjujejo nastajanje zobnih oblog.

Bi morali tudi našim ljubljencem redno čistiti zobe, kot to počnemo tudi sami? Psi mogoče še lahko navadimo na čiščenje zob z zobno ščetko, kako pa negujemo zobe pri mačkah?

Po vsakem obroku na zobeh ostane nekaj hrane, ki v 12 urah že oblikuje zobni plak, ki se čez čas preoblikuje v trde zobne obloge – t. i. zobni kamen. Iz tega lahko sklepamo, da je za preprečevanje nastanka paradontalne bolezni potrebna vsakodnevna nega. Zanimiva je ugotovitev, da ni razlike med psi, katerim lastniki čistijo zobe vsak tretji dan in tistimi, ki jim zob sploh ne čistijo.

Pse in mačke na čiščenje navajamo na podoben način. Začeti moramo s kratkotrajnim čiščenjem že pri mladih. Takrat je to zanje neboleče in to razumejo kot igro, ki pa pozneje postane navada. Žival najprej pripravimo, da sploh dovoli dotikanje ust in privzdigovanje ustnic. Začnemo »čistiti« s prsti in šele nato s ščetko. Idealno je, da čistimo vsako četrt po pol minute. Najprej se osredotočimo le na zunanjo površino



zgornjih zob, ki so najpogostejše prizadete.

Pri mačkah je postopek povsem enak, vendar so koraki počasnejši.

Je zdravje ustne votline odvisno od vrste hrane, ki jo naše živali zaužijejo? Kakšno prehranjevanje priporočate veterinarji? Vemo, da obstajajo briketi, ki so posebej oblikovani za zdravje zob.

Hrana, ki spodbuja žvečenje, zmanjšuje količino zobnega plaka in je pozitiven dejavnik pri preprečevanju paradontalne bolezni.

Briketi, ki so posebej oblikovani za vzdrževanje zdrave ustne votline, so navadno večje velikosti, da spodbudijo žvečenje in vsebujejo več vlaknin, ki abrazivno delujejo na sklenino in odstranjevanje oblog. Dokazano je, da imajo pozitivne učinke predvsem na področje zobne krone, pri odstranjevanju oblog na področju obzobnih tkiv, pa so neučinkoviti.

So kosti lahko nevarne za zdravje? Kateri kosti za pse niso primerne?

Kosti so za pse lahko zelo nevarne. Pogosto prihaja do zlomov in razpok na zobni sklenini, so pogost tujek v požiralniku ali nižjih delih prebavil in pogost vzrok zaprtja. Posebej nevarne so kuhane kosti, ki popolnoma izgubijo elastičnost.

Se da s preventivo težave z zobmi v celoti preprečiti ali se težave z zobovjem lahko vseeno pojavijo?

Veliko dejavnikov vpliva na pojav bolezni ustne votline in zob. Z redno nego, preventivnimi pregledi in pravočasnim ukrepanjem lahko veliko težav preprečimo ali pa prenesemo na poznejše obdobje.

Kdaj se moramo z našim ljubljencem zglasiti pri veterinarju? Kako poteka pregled zob?

Prvi pregled zob veterinarji opravimo že ob prvem cepljenju, t. j. okrog dveh mesecev starosti. Takrat ocenjujemo predvsem pozicijo mlečnih zob in odnos med zgornjo in spodnjo čeljustjo – t. i. ugriz. Naslednje pomembno obdobje



je čas menjave zob. Takrat smo pozorni na menjavo mlečnih zob za stalne. Pomembno je, da mlečni zobje izpadejo pravočasno in na njihovo mesto izraste stalni zob. Tudi v tem obdobju smo pozorni na ugriz.

V kasnejšem obdobju pa vsekakor ob vsakem cepljenju želimo opraviti tudi pregled ustne votline. Spremljamo, kako hitro se obloge nabirajo in kako učinkovito jih lastniki uspejo odstranjevati ter glede na to planiramo stomatološke posege.

Pri pregledu najprej ocenimo simetrijo glave, pretipamo čeljusti preko kože, nato dvignemo ustnico in pogledamo dlesni ter zobe iz zunanje strani, če žival tolerira, odpremo tudi gobec.

Kako dejansko opazimo, da je z zobmi našega ljubljencega nekaj narobe? Kdaj z obiskom veterinarja ne smemo odlašati?

Psi in mačke redko pokažejo bolezni ustne votline. Zelo dolgo tolerirajo hude kronične bolečine ust.

Opazimo lahko neobičajno slinjenje, težko požiranje, žvečenje na eni strani ali pa goltanje hrane, nezainteresiranost za igro, umikanje glave pri božanju, krvavo slino, manjkajoče zobe in oteklino glave.

Obisk veterinarja je nujen, če opazimo zobne obloge, pordel rob ali odmik

dlesni, zlomljen ali majav zob, pretiran zadah, bolečino okrog gobčka, oteklino.

Se lahko tudi pri naših živalih pojavi paradontoza?

Paradontalna bolezen je ena najpogostejših bolezni pri mačkah in psih. Študija iz leta 1980 je pokazala, da ima pri starosti do dveh let že 70 % mačk in 80 % psov paradontalno bolezen. Zadnje študije kažejo, da ima 90 % vseh psov in mačk paradontalno bolezen.

Bolezen se začne z nabiranjem mehkih zobnih oblog v obzobnih žepkih in blagim vnetjem dlesni. To je t. i. gingivitis. Če oblog ne odstranimo pravočasno, postanejo bolj strukturirane in žepki se začnejo poglobljati. Na tej točki pa že govorimo o paradontalni bolezni.

Kako poteka puljenje zob pri živali?

Odstranitev zob pri živalih opravimo pod splošno anestezijo. Po prihodu v ambulantno najprej opravimo splošni klinični pregled. Ocenimo splošno stanje in naredimo dodatne preiskave, ki so ključne za izbiro anestezijskega protokola. Živali med anestezijo intubiramo, da preprečimo zatekanje tekočine v dihalne poti in ves čas monitoriramo – spremljamo vrednosti življenjskih funkcij. Bolečine obvladamo z uporabo različnih protibolečinskih zdravil in lokalno anestezijo.

Enokoreninske zobe odstranjujemo nekirurško. Za večkoreninske zobe pa je potrebna kirurška ekstrakcija. Pri tej zarezemo mehka in trda obzobna tkiva, odstranimo zob in rano zašijemo.

S starostjo verjetno tudi mačke in psi začnejo izgubljati zobe. Kako naši ljubljenci živijo brez zob? Kakšna hrana je v tem primeru najboljša?

Res je, različne bolezni zob pripeljejo do tega, da živali s starostjo izgubljajo zobe. Živali brez zob se odlično znajdejo in lahko jedo skoraj vso hrano. Pomembno je le, da je narezana v velikosti grizljaja. ●

POSKRbite ZA SVOJE KOSMATINCE! STERILIZIRAJTE IN KASTRIRAJTE!

S sterilizacijo in kastracijo preprečujemo številne bolezni in nezaželeno legla, zato je odločitev za omenjena operativna posega pravilna odločitev vsakega odgovornega lastnika v letu 2020.



»Ko naša mačka skoti mladiče, jih, dokler še ne gledajo, damo v vrečo in vržemo v vodo, da se utopijo ali pa vzamemo kamen in jih z njim pokončamo. Ni treba veliko. Le en pravi udarec in je stvar rešena.«

»Ko se nam število mačk preveč poveča, jih nekaj ulovim, dam v prtljažnik in odpeljem v sosednjo vas ali v gozd in jih tam spustim. Se bodo že znašle. Mačke se pač znajdejo.«

»Pri nas imamo mačke in mačkone. Niso operirani. Mačkoni ne ostanejo pri hiši, temveč se klatijo okrog. Nekateri izginejo, nekatere povozi avto. Tako imamo z novimi mladiči vedno nekako enako število mačk.«

»Okoli naše hiše se potepajo mačke, ki niso naše. Le občasno jih nahranimo. Njihova legla niso naš problem, ker mačke niso naše.«

»Kaj bomo plačevali za operacijo naših mačkonov? Naj se ženijo. Zakaj bi jim

prikrajšal užitke? Veterinarji so dragi. Naš maček pride domov samo jest, drugače pa uživa polno mačje življenje na svobodi.«

To so nekatere od izjav, ki jih imamo priložnost srečati med ljudmi, ki stvari rešujejo na »svoj način«, za katerega menijo, da je pravilen.

Ti ljudje očitno ne vedo, da je ubijanje zdravih živali zakonsko prepovedano in da je namerna zapustitev živali prav tako kaznivo dejanje. Mačke v varnem in zdravem okolju živijo več kot 15 let, če pa so zunaj prepuščene same sebi, niso v varnem okolju ne pod nadzorom lastnika, zato so izpostavljene številnim nevarnostim. Če se živali zadržujejo okrog hiše, pomeni, da nimajo svojega bivališča. Ljudje mačke hranijo, in ko te skotijo mladiče, se tudi skrb za mladiče prenese nanje. Mačkoni, ki pa uživajo »polno mačje življenje«, po navadi ne dočakajo starosti desetih let, saj ulica

terja svoj davek. Mačji boji namreč vodijo v prenašanje različnih bolezni, nekatere povozi avto, za druge pa »poskrbijo« sosedji, ki ne marajo živali.

Kako lastnik hišnega ljubljencega poskrbi za svojo žival? Tako, da mačko sterilizira in mačkona kastrira.

Sterilizirane mačke ne bodo imele nezaželenih potomcev, ki bi bili prepuščeni na milost in nemilost okolici. Mačke ne bodo zavijale in klicale snubcev, kot bi jih v času gonitve. Sterilizirane mačke bodo bistveno varnejše pred mačjim aidsom in mačjo levkozo, ki se širita med zunanjimi mačkami z ugrizi ob spopadih. Obe bolezni pa lahko pozitivna mačja mama prenese na svoje mladičke. Mačke, ki bodo prestale ta poseg, bodo zavarovane pred rakom na jajčnikih in maternici, bistveno manjše pa bo tudi tveganje za razvoj raka na seskih.

Kastrirani mačkoni se bodo zadrževali okoli domače hiše, kjer je bistveno manjša možnost, da jih povozi avto. Ker se ne bodo klatili, se ne bodo srečevali z drugimi mačkoni, s katerimi bi se drugače pretepali. Odsotnost spopadov pa pomeni zdravo mačje življenje, saj ni nevarnosti okužbe z nevarnimi boleznimi, kot sta mačji virus imunske pomanjkljivosti (FIV) ali mačja levkoza (FeLV). Velika prednost kastracije je odsotnost teritorialnega obnašanja oz. markiranja področij. Kastracija mačkona onemogoči razvoj tumorjev na testisih.

Če imate radi svoje ljubljence, jih sterilizirajte in kastrirajte, ponudite jim ljubeč in topel dom, kakovostno hrano ter svežo vodo. Vaš trud bo bogato poplačan z veliko mero predenja, dobrikanja in cartanja! ●



JEZERO MOLA, KJER KRALJUJEJO RIBIČI, PO NOVEM PONUJA TUDI KANUJE

Bistriško akumulacijsko jezero Mola se po novem ponaša s popestritvijo ribolovnega turizma, ki vključuje doživetje veslanja in plovbe po vodni gladini. Nova pridobitev je financirana iz evropskih sredstev in proračuna Občine Ilirska Bistrica.



Jezero pod Sozami je bogatejše za urejen pomol z brežino, razpolaga pa z novimi šestimi kanuji in dvema čolnoma z vso opremo, kot so jopiči, vesla in elektromotor. Da bo pot do jezera še varnejša, so asfaltirali še zgornji del ceste, ki vodi do jezera.

»Namen postavitve pomola in nabave kanujev ter čolnov je razvijati turizem na jezeru Mola, kjer je v prostorskem načrtu možnost razvoja turističnih vsebin. Prvi korak je bil ureditev dostopa do jezera in ureditev infrastrukture, s katero se lahko uporablja plovila.

Zato je bil izbran plavajoči pomol, ki se prilagaja nivoju vode v jezeru in omogoča varno uporabo čolnov. To je korak k nadaljnjemu razvoju turizma na Bistriškem,« je ob uradni predaji kanujev dejal predstavnik Občine Ilirska Bistrica Boštjan Primc.

»Ponujamo lovljenje rib s čolnom, ker tega je v slovenskih jezerih zelo malo –

predvsem gre za velika skomercializirana jezera. Tu je divja narava in to je prednost, ki jo je treba izpostaviti. Gre za skupen projekt, ki je nastal v sodelovanju vseh treh občin: ilirskobistriške, postojnske in pivške. Zato je v promocijskemu filmu poleg Mola in Klivnika predstavljeno tudi Platinjsko polje in reka Reka, ki posega tudi na področje občine Pivka. Ribolovni turizem je eden izmed tistih panog turizma, ki največ obeta,« je bistriški perspektivni turistični produkt predstavil Aleš Zidar iz Lokalne akcijske skupine med Snežnikom in Nanosom. Kot je pojasnil, je to dodatna ponudba, ki je v vzponu, o čemer priča obisk slovenskih novinarjev in tridnevni obisk petih italijanskih ter enega angleškega novinarja, ki bodo o lepoti neokrnjene narave poročali v svojih domovinah.

Celoten projekt je vreden 95 tisoč evrov, 48 tisoč evrov za pomol, čolne in opremo je sofinancirano iz evropskih sredstev kmetijskega sklada za regionalni razvoj, občina je prispevala za ureditev ceste, manjši delež pa sta za projekt namenili tudi obe soudeleženi občini.

Ribarjenje s čolnom predstavlja dodano vrednost Ribiški družini Bistrica, ki se kot edina družina v Sloveniji ponaša z občudovanja vredno površino vode. Dve divji jezери in reka Reka predstavljajo idealne pogoje za ribolov kar 153 članom iz celotne Slovenije, člani ribiške družine pa so najbolj ponosni na 26 mladih zanesenjakov, ki jim jih je uspelo potegniti iz računalnikov in jim pokazati čare voda ter narave. ●



NISTE SAME!

25. november – mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami

»Stara sem 54 let, poročena sem bila 34 let. Celo življenje sem trpela v upanju, da bo nekoč boljše. Ko so otroci odrasli in odšli na svoje, je postalo neznosno. Ko sedaj pogledam nazaj, je bilo kot v najhujši nočni mori. Preživela sem srčno kap in po tej izkušnji dojemam, da če želim živeti, moram proč. Tako se je začelo moje potovanje v svobodo.«

Tako se začne zgodba gospe, ki je zaradi nasilja v družini poiskala pomoč v programu Regijske varne hiše Kras Centra za socialno delo Južna Primorska, enota Sežana.

Nasilje nad ženskami je še danes najbolj razširjena kršitev človekovih pravic na svetu, ki pa najpogosteje še vedno ostane neprijavljena in skrita. Kljub temu pa je znano, da se v času najrazličnejših kriz nasilje nad ženskami še poveča. Žal je veliko žensk najbolj ogroženih prav doma, kjer bi se vsakdo moral počutiti varno. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je poročala, da je prišlo v času omejitve gibanja zaradi zajezi-tve koronavirusa do porasta nasilja v družinah. Aprila 2020 je v državah članicah do 60 % več žensk klicalo nujno pomoč zaradi nasilja v družini kot v istem mesecu preteklega leta.

Žrtve nasilja v družini so pogosto prepričane, da so same odgovorne za nasilno vedenje povzročitelja, ki je najpogosteje njihov partner, lahko pa tudi kdo izmed odraslih otrok ali drugih družinskih članov. Nasilje največkrat opravičujejo z različnimi osebnimi ali družbenimi okoliščinami, kot so preobremenjenost, brezposelnost ... in upajo, da se bo nasilnež spremenil. Vendar pa se nasilje nikoli ne konča samo od sebe, brez korenitih sprememb v družini. Ob tem je pomembno



poudariti, da je za nasilje vedno odgovoren tisti, ki nasilje povzroča, saj se vsakdo lahko odloča, kako bo ravnal v posamezni situaciji. Spremembe se tako začnejo največkrat šele, ko žrtve ne zmorejo več, ko se posledice nasilja odražajo na njihovem fizičnem in psihičnem zdravju in se odločijo, da bodo poiskale pomoč.

Za pomoč ni nikoli prepozno. To dokazujejo ženske, ki so se umaknile v program Regijske varne hiše Kras. V času bivanja v varni hiši, ki lahko traja do enega leta, so občutile, kaj je to mirno življenje in si ustvarile novo pot bodisi same bodisi z otroki.

Gospa, ki se je po 34 letih umaknila iz nasilnega odnosa, je zapisala: »V varni hiši ste dobrodošle, zaposlene vas cenijo, spoštujejo in vam prisluhnejo. V tej hiši sem se počutila svobodno in dobrodošlo vseh osem mesecev bivanja. Bila sem deležna lepih besed in objemov. Tudi moja skupina souporabnic je bila enkratna. Skupaj smo ena drugi jokale na ramenih, se veselile, smejale, zabavale ... Še sedaj, po mojem odhodu, se slišimo, obiskujemo in spominjamo najlepših trenutkov v varni hiši. Drage moje ženske, samo korajžno naprej in nikar se ne ozirajte nazaj. Začnite živeti, saj ste tega vsekakor vredne!«

Naj vas njene besede spodbudijo, da ob nasilju v družini poiščete pomoč, ki jo nudijo:

- policija in centri za socialno delo,
- koordinatorica za preprečevanje nasilja, mag. Damjana Jurman (CSD Južna Primorska), tel.: (05) 663 45 79, e-pošta: damjana.jurman@gov.si; gp-csd.jprim@gov.si, Pri-soje 1, Koper,
- krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska (CSD Južna Primorska), tel.: 040 303 669; 059 039 590, e-pošta: kczn.csdjprim@gov.si,
- Regijska varna hiša Kras (CSD Južna Primorska), tel.: 070 754 730; (05) 620 24 42, e-pošta: vhkras@gmail.com, spletna stran: www.vhkras.si,
- krizni center za otroke in mladostnike – Marelična hiša, tel.: 040 303 203, e-pošta: kcm@gov.si, Kolarska 10, Koper,
- Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper, tel.: 031 546 098; (05) 639 31 70, e-pošta: dnk.koper@siol.net, spletna stran: www.drustvo-dnk.si. ●

Nataša Prelesnik Korošic,
Regijska varna hiša Kras,
CSD Južna Primorska



TRAKTORJI PREPLAVILI BISTRIŠKE ULICE

Že četrtrič zapored so se na Bistriškem zbrali lastniki traktorjev in predstavili svoje delovne stroje v vsem svojem sijaju. Oldtimerje in najnovejše modele traktorjev so občanke in občani zaradi ukrepov ob koronavirusu tokrat lahko občudovali le med panoramsko vožnjo po mestu.

Zadnjo septembrsko soboto popoldne so se člani *Strojnega krožka Burja* odločili, da kljub grožnji s koronavirusom in ne najbolj obetavni vremenski napovedi že četrtrič zaporedoma izpeljejo *Traktorjado* v skladu s priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Zbrali so se pred Šport barom, in ko je ura odbila 15.30, so se s svojimi traktorji popeljali na Plac, kjer je bil napovedan postanek z

osvežilno pijačo. Pod kostanji se je zbranim pridružil bistriški župnik Stanko Fajdiga, ki je vsemogočnega prosil, naj jim podari milost, da se bodo z vsake poti in dela vrnili srečno. Župnik se je nato pomaknil na plato pred cerkvijo sv. Jurija, kjer je vsak traktor še posebej blagoslovil.



Po prejemu blagoslovu se je 25 traktoristov iz vseh koncev bistriške občine odpravilo na panoramsko vožnjo po mestu. Pot jih je vodila v Trnovo, kjer so mimo Špeha in sladolarne svojo pot nadaljevali do križišča z Jurčičevo ulico. Njihov cilj so bile Črne njive, kjer so se ob okusnem golažu in kozarcu rujnega pogovorili o delovanju svojih delovnih strojev. Za dobro voljo so poskrbeli muzikantje, ki so veselo vihteli svoje harmonike, udeleženci pa so si lahko ogledali tudi nove pridobitve svojih prijateljev in znancev.

Organizatorji iz *Strojnega krožka Burja* so bili z udeležbo in izpeljanim dogodkom zelo zadovoljni. Zahvalili pa so se številnim sponzorjem, ki so omogočili izvedbo dogodka. Zagotovili so, da se prihodnje leto zagotovo znova srečajo v upanju, da se bo do takrat stanje normaliziralo in bo druženje znova samoumevno. ●

TRADICIONALNO SREČANJE NA ČRNIH NJIVAH

Že 45. piknik na Črnih njivah, ki smo ga poimenovali »Najlepša roža je bor, najlepši tič je kavran«, je tudi tokrat minil v prijetnem vzdušju.

V soboto, 4. julija 2020, ko goduje sv. Peter, zavetnik Trnovega, smo se kakor vsako leto doslej zbrali na pokopališču in obiskali grobove naših pokojnih prijateljev, ki smo se jim poklonili s cvetjem in tišino.

Po poklonu prijateljem, ki so se prehitro poslovili od nas, smo se skupaj odpravili na Črne njive, kjer se tradicionalno zberemo vsako leto – že 45. leto zapored. Prijatelji letnikov od 1950 do 1964 vsako leto v svoje vrste pridobimo novega člana, ki še utrdi naše prepričanje, kako pomembno je ohranjati prijateljstvo in druženje na pikniku.



V čudovitem objemu narave nad Ilirsko Bistrico si vzamemo čas zase in dan prehitro mine ob kartanju, balinanju, pripovedovanju šal in prigod, ki so se nam zgodile v preteklih letih. Ob kozarcu rujnega in lokalnih specialitetah se nam dan hitro prevesi v noč in domov se odpravimo z novimi spomini ter mislijo na prihodnje druženje. ●

Stojan Frank



SPOŠTOVANI UPORABNIKI NAŠIH STORITEV!

V Ilirski Bistrici je v **petek, 4. 12. 2020**, pričela s poslovanjem **nova LEKARNA TRNOVO ILIRSKA BISTRICA.**

Nova lekarna je odprta **od ponedeljka do petka od 8. do 20. ure**
in ob **sobotah od 8. do 16. ure.**

Nahaja se na **Vilharjevi cesti 33 D, 6250 Ilirska Bistrica.**

(v novem Trgovskem centru poleg Eurospina)



VLJUDNO VABLJENI V NOVO LEKARNO!

DELOVANJE »DRUŠTVA INVALIDOV ILIRSKA BISTRICA« V IZREDNIH RAZMERAH



Življenje in delo »Društva invalidov Ilirska Bistrica« se je z razglasitvijo pandemije koronavirusa začasno zaustavilo, in sicer od marca do junija. Pred tem pa smo v februarju le izpeljali zbor članov, obeležili našo 35-letnico delovanja, izpeljali območno športno streljanje, kjer se je pomerilo kar 39 strelcev iz invalidskih društev s serijsko in standard puško ter pištolo. Naš strelec Slavko Mahne je bil prvi tako s serijsko kot standard puško in se uvrstil na državno prvenstvo. V začetku marca pa smo izpeljali še družabno srečanje invalidov z obeležjem dneva žena.

Delovanje društva ni zamrlo, saj smo prek mobilnih telefonov reševali marsikatero težavo članov, ki so se znašli v različnih stiskah in jo tudi poskušali omiliti. V dogovoru z DSO Ilirska Bistrica smo se spomnili naših članov in jih tudi simbolno obdarili.

Že v začetku junija se je na prostem sestel izvršni odbor društva in dogovorili smo se, da nekaj aktivnosti izpeljemo na prostem z upoštevanjem vseh navodil NIJZ za preprečevanje širjenja koronavirusa.

Že v juniju so se naši balinarji in balinarke udeležili območnega tekmovanja v balinanju v Ajdovščini, konec junija pa smo organizirali meddruštveno športno srečanje v balinanju, ki je že tradicionalno posvečeno našemu občinskemu prazniku in dnevu državnosti. Pomerilo se



je 13 balinarskih ekip iz društev invalidov Izola, Koper, Sežana, Pivka, Postojna in domačega društva. Obe domači moški in ženski ekipi sta odnesli prvo in četrto mesto ter društvene prostore obogatili z novimi pokali.

Pogumno smo se podali tudi v naravo. Pohodniki, bilo nas je več kot 40, smo se zbrali pri mostu pri Posrtvi, si razkužili roke, izpolnili vprašalnik in izmerili

temperaturo, se z nekaj vajami ogreli in v neposredni bližini reke nadaljevali pot, ki se vije do Novakovega mлина. Koristno, prijetno in družabno je bilo ob mlinu in reki ter v hladni senci starodavnih dreves. Sončen, a ne prevroč, poletni popoldan smo sklenili z druženjem v bližnjem gostišču.

V tem času, ki je zaznamovan z negotovostjo, smo našim članom vlili nekaj poguma in naredili veselje z izletom na Brezje in v Poljansko dolino. Brezje, Marijino svetišče pod Karavankami, je kraj, kjer se srečujejo obiskovalci iz vseh krajev in je dom odprtih vrat, kraj miru, prošenj ter upanja. Obisk Brezij ni popoln brez ogleda edinstvenega in leta 2016 obnovljenega Muzeja jaslic z okrog 500 primerki jaslic iz vsega sveta. Tudi pogled na visokogorje s Triglavom te očara s svojim prvinskim naravnim in kulturnim bogastvom. Poljansko dolino z vsemi pomembnimi možmi in kulturnimi spomeniki pa nam je slikovito predstavila izkušena vodička.

Tudi na izobraževanje in ohranjanje zdravja nismo pozabili. Odzunaj smo prisluhnili izkušeni medicinski sestri za vzdrževanje zdravja v poletnem času, nekaj naših članov pa je že koristilo rehabilitacijo v Topolšici in Moravskih Toplicah ter letovanje v zdraviliščih in na morju.

Kaj nam bo prinesla jesen? Sproti se bomo prilagajali trenutnim razmeram in skušali članom ponuditi tisto, kar bo v določenem času možno in izvedljivo. ●

Jožica Žibert,
predsednica DI Ilirska Bistrica



Društvo invalidov Il. Bistrica na izletu
po Poljanski dolini in na Brezje

V MEHURČKU

Te dni spremljamo napeto končnico lige NBA. Poleg tega, da večina Slovencev iz razumljivih razlogov privoščiti zmago klubu s Floride, se prvič v zgodovini sodobnega športa srečujemo z izredno organizacijo tega dogodka. Kar tri mesece bodo košarkarji in njihove ekipe preživeli v tako imenovanem mehurčku. O tem mediji poročajo vsak dan, novice o razpletu so skorajda aktualnejše kot spremljanje predvolilne kampanje. Morda je tako tudi boljše, saj vsi potrebujemo vsaj malo oddiha od najbolj vroče teme letošnjega leta.

Čeprav jemljemo zadeve v domu izredno resno, se že ves čas, odkar so v mehurčku naši stanovanjci, tega pa je z nekaj vmesnimi prekinitvami že osem mesecev, trudimo omogočiti vsaj nekaj družabnosti in veselja – to nam da voljo do življenja in nasmehe na obrazu. Bolj kot se bližamo zimi, manj je verjetno, da se bo potreba po izredni previdnosti zmanjšala. Ravno nasprotno. V teh dneh že četrty leto zapiramo dom za obiskovalce. Reakcije in odzivi na to so zelo različni, približno tako, kot si mnenja nasprotujejo v slovenski javnosti.

Starejši stanovanjci se vdora virusa zelo bojijo in so za zdravje večinoma pripravljeni tudi zmanjšati socialne stike z družino. Veliko kontaktirajo po telefonu, video zvezah. Veliko je stisk in močnih čustev. Vsakič je težje. Še posebej odsotnost svojcev čutijo novo sprejeti stanovanjci. Zato smo jim dopustili dva obiska tedensko pod strogimi pogoji osebne zaščite. Seveda je izjema aktualna tudi ob težjih poslabšanjih zdravstvenega stanja stanovanjcev. Kako se v resnici počutijo posamezniki, najbrž ne bomo nikoli izvedeli. Večina jih namreč prava čustva skriva globoko v sebi. Ali lahko izoliranost od »normalnega sveta« vpliva tudi na razvoj drugih bolezni, bo pokazal čas. Dejstvo je, da so prebivalci domov za starejše v svetovnem merilu v nezavidljivem in lahko rečemo neenakopravnem položaju v primerjavi s sovrstniki, ki živijo doma.

Svojci in prijatelji doživljajo te razmere povsem različno. Od spomladi do zdaj smo od njih prejeli veliko mnenj. Nekateri so se čudili, kako to, da imamo dom sploh odprt, drugi negodovali nad vsakim zaprtjem. Najbolj prizadeti so tisti, ki imajo v domu hudo bolne in dementne sorodnike. Prevzema jih skrb, da jih njihovi najdražji ob ponovnem obisku ne bodo več prepoznali. Hudo je tudi to, da v trenutkih, ko se posla-
vljajo, zraven ni družine, otrok, vnukov. Pogosto opisujejo občutke krivde, ker so njihovi svojci morali v dom ravno zdaj, v teh razmerah.

Zaposleni se soočamo z vse večjim pritiskom, ker lahko v vsakem trenutku v dom prenesemo virus. Do največje možne mere smo previdni tudi v domačem življenju, toda naši otroci obiskujejo šole v različnih krajih, službe družinskih članov lahko velikokrat pomenijo visoko tveganje za okužbo, doma ali v tujini. Najbolj nas skrbi prenos virusa prek oseb, ki nimajo simptomov. Pri delu sicer ves čas nosimo maske. Dosledno spoštujemo tudi vse ostale ukrepe. Pa vendar, kot

vidimo po drugih domovih v Sloveniji, je vdor še vedno mogoč. Strah pred tem, kdo bo prvi »prinesel« virus, stalno visi v zraku. Bojimo se za tiste, ki so nam zaupani v skrb, bojimo se, kako bo s kadrom. Že velikokrat smo z vodstvom in strokovnimi službami predvideli različne scenarije. Imamo pripravljeno sivo in rdečo cono, na voljo imamo dovolj zaščitne opreme. Ekipe, ki je izbrana za delo v izolaciji, je bila dodatno usposobljena. Pričakujemo, da bi se v primeru vdora okužbe s covid-19 v domu aktivirala pomoč zdravstvenega kadra iz drugih zdravstvenih ustanov. V domovih na Primorskem smo že pred časom solidarno pripravili sezname zaposlenih, ki so pripravljeni ob okužbah v domovih prestopiti občinske meje in pomagati kolegom.

Samo upamo lahko, da bo vse to dovolj, in da bomo eventualno soočenje s koronavirusom pravočasno zaježili. Smo optimisti, zaupamo v svoje znanje in organiziranost. Pozivamo občane, naj živijo tako, da bomo čim prej opravili z okužbami. Spremljajte novice na naši Facebook in spletni strani. Zaradi pogostih sprememb glede režima odpiranja doma za obiskovalce namreč ne zmoremo vsakič pošiljati obvestil ali osebno klicati po telefonu.

Hvala vsem, ki nas podpirate in nam zaupate. Oktobra mineva 29 let, odkar smo tu – za vas!

Lep pozdrav iz doma, stanovalke, stanovanjci in zaposleni!

OBLETNICA – KLJUB VSEMU

Kakorkoli, v domu radi slavimo. Okroglo, oglate, častitljive, zlate in diamantne obletnice. Ne zgodi se prav pogosto, da upihnemo 29 svečk. Pa smo jih, sicer bolj simbolično, namenili našemu dragemu Domu, da bi še dolgo živel in ohranjal svoje poslanstvo. Zdaj je že zrel mladenič in točno ve, kaj hoče doseči v življenju. Želi napredovati, je ambiciozen in stremi



po višjih ciljih. Ne ozira se na težave, ampak jim kljubuje in preskakuje ovire, ki ga ne zmotijo pri hoji navkreber.

Bo že dolgočasno, če opisujem, kaj vse je ob praznovanju obletnice odpadlo zaradi ... Raje povem, da imamo tudi letos razstavo, ker se naše stanovalke in stanovalci ne dajo! Ustvarjajo, še bolj kot kdajkoli prej. Namesto tradicionalnega srečanja s svojci smo imeli 7. oktobra dopoldne obisk Rdečih noskov, ki so nas spravili v smeh kar iz druge strani okna v dvorani. Pravzaprav smo ta dan odkrili, da imamo na voljo pravo »covid gledališče«, ki ga bomo verjetno to zimo še kdaj uporabili.

Iste dne popoldne smo se stanovalci družili z Iztokom Mlakarjem, ki nam je v svojih baladah dal nekaj koristnih napotkov za lažje življenje.

Letos je pač tako!

NA JURŠČAH

Na povabilo Ljudske univerze Ilirska Bistrica smo bili prek projekta *Sonaravna živinoreja in okolje* povabljeni na kratek izlet na kmetijo Sedmak na Juršče. In čeprav je bilo dva dni prej, pa tudi dva dni za tem eno samo sonce, se ta dan oblaki tja proti Pivki niso in niso hoteli raztrgati. Očitno pa je potreba po svežem zraku in menjavi okolja botrovala izrednemu navdušenju stanovalcev nad doživetji tega dne. Mladi gospodar Andrej nam je na kratko predstavil koncept razvojnih usmeritev kmetije. Sprehodili smo se do pašnika in si ogledali prav posebno pasmo ovc, koze so nam pripravile kulturno točko z navdušenim meketanjem. Spoznali smo tudi na kmetiji vzgojene pse pasme tornjak. Nam so se zdeli zelo prijazni, po zagotovitvi gospodarja pa se jih volkovi bolj bojijo.



Poizkusili smo še njihove proizvode – kozji sir, ovčjo skuto in suhomesnate izdelke. Sodeč po razpoloženju na avtobusu na poti domov nam je izlet na kmetiji Sedmak dal energije za celo jesen. Hvala vsem, ki ste stanovalcem omogočili izlet. ●

Vesna Bizjak

* Članek je nastal v oktobru.

OBVESTILO CENTRA ZA SOCIALNO DELO PRIMORSKO-NOTRANJSKA

SPOŠTOVANE OBČANKE IN SPOŠTOVANI OBČANI,

glede na ponovno razglasitev epidemije in z upoštevanjem aktualnih ukrepov za zaježitev širjenja okužb, ki jih je vlada RS napovedala, so na Centru za socialno delo Primorsko-Notranjska uveljavljene prilagoditve pri opravljanju našega dela. Omejujemo osebni stik z uporabniki storitev, tako da se pri komunikaciji prednostno uporablja telefon, elektronska pošta in navadna pošta, za osebne stike pa smo še vedno dosegljivi v nujnih primerih ter v primerih, ko so uporabniki predhodno naročeni ali dogovorjeni.

Centri za socialno delo ves poslovni čas izvajamo vsa javna pooblastila in druge naloge, kjer je treba zaščititi posameznika. Pri izvajanju vseh aktivnosti dosledno spoštujemo navodila in smernice,

ki jih objavljajo Nacionalni inštitut za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje in druge pristojne institucije.

Na centru za socialno delo poteka delo torej tako, da uporabniki vstopate v poslovne prostore posamično po predhodnem dogovoru s strokovnimi delavkami in delavci, ki jih predhodno kontaktirate in se za termin obiska dogovorite po telefonu ali e-pošti. V primeru, da ste vabljeni, s seboj prinesite vabilo. Če boste prišli nenajavljeni, boste na strokovne delavce počakali na za to označenih mestih.

V času razglašene epidemije je vlaganje vlog na CSD spremenjeno. Prosimo, da če želite oddati vlogo ali drugo dokazilo, to storite brez vstopa v CSD, in sicer:

- po navadni pošti,
- po elektronski pošti,
- v nabiralnik pred centrom za socialno delo,

– prek e-uprave.

Predlagamo, da na posredovane vloge oz. dokumente napišete svoj elektronski naslov in telefon, na katerem boste za strokovne delavce CSD dosegljivi v primeru nejasnosti ali pomanjkljive vloge. Če potrebujete pomoč pri samem izpolnjevanju vloge, nas lahko kontaktirate in vam bomo z veseljem pomagali.

Vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev so na razpolago v tiskani obliki pred poslovnimi prostori našega CSD oz. vsemi enotami ali pa jih najdete na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Zahvaljujemo se za vaše razumevanje in ostanite zdravi! ●

Kristina Zadel Škrabolje, direktorica
CSD Primorsko-Notranjska



CENTER ZA SOCIALNO DELO
PRIMORSKO-NOTRANJSKA

120 LONČNIC ZA ZAPOSLENE V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA



SOCIALNA DEJAVNOST

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica je v okviru izvajanja spremljevalnih ukrepov za uporabnike pripravilo več delavnic, na katerih

so prostovoljke zbrale in posadile 120 lončnic. Prispevale so jih članice in prostovoljke iz cele občine. Konec septembra so jih na zadnji delavnici opremile v dekorativni papir.

Otroci dnevnega centra Sonček so izdelali lističe z dobrimi mislimi, ki so jih priložili pripravljenim lončkom.



Prve oktobrske dni so prostovoljke Rdečega križa in predstavnica DC Sonček predale 120 lončnic z voščilom direktorici Doma starejših občanov Ilirska Bistrica gospe Jasmini Tomažič.

Vsem zaposlenim v domu so se zahvalili za njihovo prijaznost in požrtvovalnost pri delu s starejšimi občani in občankami. ●

*RKS območno združenje
Ilirska Bistrica*



SOCIALNA DEJAVNOST



KRVODAJALSTVO

Rdeči križ Ilirska Bistrica obvešča občane in občanke, da zbiranje oblačil in drugega blaga do nadaljnjega odpade. Prosimo, da ne puščate blaga v bližini skladišča Rdečega križa.

Vsem krvodajalcem in krvodajalkam, ki ste darovali svojo dragoceno kri na III. terenski krvodajalski akciji v Ilirski Bistrici ali Centru za transfuzijsko dejavnost Izola, se v imenu vseh, ki jim boste rešili življenje ali jim pomagali ozdraveti, pristrčno zahvaljujemo. Ponovno ste pokazali, da imate veliko srce in neprecenljiv čut za pomoč drugim.

Želimo vam dobrega zdravja in vedrega počutja! ●

RKS območno združenje Ilirska Bistrica

Jožica Vidmar, sekretarka
RKS OBMOČNO ZDRUŽENJE ILIRSKA BISTRICA
BAZOVIŠKA 28, 6250 ILIRSKA BISTRICA
tel.: 05 711 07 90, mobi: 041 233 194,
E-pošta: obmocno.zrk@siol.net

ŽIVILA Z NAJVEČ HRANILI



Gostota hrane z nutrienti oz. hranili označuje, koliko hranil je v hrani glede na kalorije. Lahko bi rekli, da je to hrana, ki je bogata s hranili in revna s kalorijami.

Najprej nam pride na misel sadje in zelenjava, vendar se med s hranili bogato hrano uvrščajo tudi druga živila. Sem spadajo divje ribe, jajca kokoši, ki niso v kletkah, ampak spuščene, fižol in grah, surovi oreščki in semena, meso pašnih živali ...

Kot primer hrane, ki je bogata s hranili, lahko navedemo jajce. Veliko jajce vsebuje le 75 kalorij, veliko vitaminov skupine B, holina, nekaj vitamina D, zdrave maščobe (tudi omega-3) in beljakovine.

ZAKAJ JE SPLOH POMEMBNA HRANA, BOGATA S HRANILI?

Takšna hrana nam zagotovi vse esencialne vitamine, minerale, aminokisline (beljakovine) in maščobne kisline. Preprečuje in zdravi vnetja v telesu, podpira zdravje prebavil, možganov, imunskega in hormonskega sistema. Z njo preprečujemo razvoj kroničnih bolezni, kot so bolezni srca in ožilja, visokega pritiska, diabetesa, avtoimunskih bolezni, pa tudi debelosti.

To lahko pogledamo tudi z drugega vidika. 600 kalorij iz ocvrtega krompirčka ni enako 600 kalorijam iz ohrovt. 600 kalorij iz rjavega riža (ki se smatra za zdravo hrano) vsebuje veliko manj hranil kot ohrovt. Se razumemo, ne?

HRANA, KI VSEBUJE NAJVEČ HRANIL

Hrana, bogata s hranili, je neprocesirana in ne vsebuje sintetičnih dodatkov. V njej najdemo mikronutriente, kot so esencialni vitamini, minerali, pa tudi elektrolite – magnezij, kalcij, kalij, pa tudi makronutriente, ki vključujejo ogljikove hidrate (enostavne in sestavljene), beljakovine (aminokisline) in različne tipe zdravih maščob.

Pomembno je, da damo taki hrani vedno prednost pred prehranskimi dopolnili. Antioksidanti in fitokemikalije, ki jih najdemo v rastlinski hrani, podpirajo imunski sistem, razstrupljanje telesa in popravilo celic.

Hrana, ki vsebuje največ hranil, je:

1. morska trava,
2. jetra (goveja in piščančja),
3. zelena listnata zelenjava (ohrovt, špinata, regrat, radič, koprive),
4. križnice (zelje, brokoli, cvetača ...),
5. eksotične jagode (acai, goji, camu camu),
6. rumena, rdeča, zelena paprika,
7. korenje,
8. česen,
9. peteršilj, bazilika in druga zelišča,
10. jagode, maline, borovnice,
11. šparglji,
12. rdeča pesa,
13. divji losos in sardine,
14. kostna juha,
15. govedina in živali iz proste paše,
16. stročji fižol,

17. rumenjak,
18. buče,
19. leča,
20. artičoke,
21. paradižnik,
22. divje gobe,
23. semena (bučna, sončnična, chia, lanena),
24. surov sir in kefir,
25. sladki krompir,
26. črni fižol,
27. divji riž,
28. surov jogurt,
29. kakav,
30. avokado,
31. surov med.



Uživanje hrane, bogate s hranili, pa pripomore tudi k izgubi teže oz. vzdrževanju zdrave telesne teže. Pri taki prehrani namreč ne uživamo sladkorja, procesiranih žitaric in olj. Dobra novica pa je tudi, da lahko takšne hrane pojemo količinsko več, saj vsebuje manj kalorij.

NA KAKŠEN NAČIN NAJLAŽJE DODAMO VEČ TAKIH ŽIVIL V PREHRANO?

Izogibanje procesirani hrani

Zelo dolgo časa nazaj smo poznali kar 80 tisoč različnih užitnih rastlin, trenutno pa jih je v uporabi približno tri tisoč. Več kot 60 % vnosa kalorij pri večini znaša iz koroze, riža, soje in pšenice. To pa pomeni, da ljudje ne dobijo veliko hranil, ampak le kalorično vrednost.

Hrana, ki je revna s hranili, je: procesirane mesnine (slanina, salame ...), instantna hrana, sladkane pijače, rafinirana olja, čipsi in ostali prigrizki, margarina, sladkarije (piškoti, torte, rogljički), sladila, ocvrta hrana, žitne ploščice, sla-

doled in sadni jogurti, žitarice za zajtrk (musliji, kosmiči ...), predelana žita, hitra hrana ...

Organska in lokalna hrana

Organska hrana je zagotovo korak v pravo smer, saj se tako izognemo različnim kemikalijam, pesticidom, herbicidom in gensko spremenjenim živilom. Ni pa organska hrana vedno nujno potrebna, saj je veliko neorganske hrane, ki pri rasti ne potrebuje veliko tretiranja s škropivi. Lokalno hrano lahko najdemo na tržnicah, pa tudi direktno pri kmetih. Pri nas imamo zelo dobre možnosti, da poiščemo kvalitetno lokalno hrano.

Najboljše pa seveda je, če imamo svoj vrt in pridelamo vsaj nekaj svojega.

Osredotočimo se na uživanje polnovredne hrane

Nekatera procesirana hrana ima dodatno dodane sintetične vitamine, kar pa ne pomeni, da nas bo taka hrana naredila zdrave. Če na škatli kosmičev piše, da je bogat vir omega-3 ali vitamina D, to še ne pomeni, da je to dobro za nas.

Veliko fitonutrientov, ki delujejo kot antioksidanti, je še vedno nepoimenovanih oz. kar neodkritih. Dobimo jih, ko uživamo z nutrienti bogato hrano. Takšnih fitohranil ne moremo dobiti iz predelane hrane ali prehranskih dodatkov.

Raznovrstna in balansirana prehrana

Dobro je, da jemo čim več hrane, bogate s hranili, ni pa to edina »zahteva«. Če bomo jedli samo hrano, ki je visoko na lestvici s hranili bogate hrane, nam bo primanjkovalo zdravih maščob.

Če smo zelo aktivni, bomo s takšno hrano zaužili preveč vlaknin in pre malo kalorij. Takšna oseba bo na dolgi rok imela manj energije, bo preveč shujšala, oslabil se ji bo metabolizem, lahko pa se pojavijo tudi problemi, povezani z razpoloženjem.

Jejte veliko različne polnovredne hrane, ki vključuje tudi beljakovine in maščobe, ne samo rastlin.

KAKO HRANA IZGUBLJA HRANILA?

Tudi, če jemo hrano, bogato s hranili, pa ni nujno, da bomo dobili dovolj vsega za naše potrebe. Hrana izgublja vitamine zaradi sprane in izčrpane zemlje, predelave hrane, prevoza, izpostavljanja hrane visoki temperaturi.

Z raziskavami so ugotovili, da je krompir v obdobju 50-ih let izgubil:

- 100 % vitamina A,
- 57 % vitamina C in železa,
- 50 % riboflavina (vitamin B2),
- 28 % kalcija,
- 18 % tiamina (vitamina B1).

Kar pri 25 vrstah sadja in zelenjave so prišli do enakih zaključkov.

Danes moramo pojesti kar pet pomaranč, da dobimo toliko železa, kot ga je naša stara mama dobila iz ene same ali pa kar osem pomaranč, da dobimo enako količino vitamina A kot včasih iz ene same.

Jejmo raznoliko, polnovredno hrano, bogato s hranili. Izogibajmo se sladkorju, procesiranim žitom in oljem ter ostalim »praznim« kalorijam. Videli smo, da kalorija ni enaka kaloriji oz. iz vsake kalorije ne dobimo enake količine hranil. ●

*Asja Frank, mag. farm.,
praktikantka funkcionalne medicine in
Scenar terapevtka*



PET PREDNOSTI SUROVEGA MEDU

Res je, da med vsebuje kar nekaj fruktoze in glukoze, vendar vsebuje tudi encime, proteine, minerale v sledovih in polifenole, ki pomagajo pri ohranjanju zdravja in mu ne škodujejo.

Poudarila bi rada, da ne govorimo o medu, ki ga po navadi najdemo na policah trgovin, ampak o naravnem, surovem medu. Surov med je tisti med, ki

ni bil segret nad 37 °C, zato ohrani živce in ostale nutrienente ter ima drugačno strukturo kot segret med.

Poglejmo si 5 prednosti medu.

POVEČA NIVO ANTIOKSIDANTOV V TELESU

Med lahko zviša količino antioksidantov v telesu, kar nam pomaga pri ohranjanju

zdravja in izogibanju kroničnim boleznim (vključno z rakom). Antioksidanti nas ščitijo pred oksidativnim stresom, ki ga povzročajo radikali. Oksidativni stres lahko vodi do nastanka rakavih obolenj, kardioloških stanj, nevroloških bolezni, diabetesa in drugih diagnoz.

Med antioksidante uvrščamo vsem poznana vitamina C in E, beta karotene, flavonoide, polifenole, glutathion in številne druge.

Z raziskavo so ugotovili, da uživanje medu dvigne krvne koncentracije vitamina C, glutathiona in beta karotenov. Odvisno od tipa medu (gozdni, cvetlični, lipov, kostanjev ...). Med vsebuje do

30 različnih vrst polifenolov, kar je res veliko.

GASI VNETHJA

Ko postane vnetje sistemsko in kronično, imamo pripravljen teren za skoraj vse moderne bolezni, vključujoč sladkorno bolezen tipa 2, alzheimerjevo bolezen, avtoimunska stanja, alergije in celo depresijo. Čeprav je dokazano, da sladkor povečuje vnetje v telesu, to ne velja za med. Med zmanjša vnetje v prebavilih, kar lahko pomaga pri zdravljenju številnih bolezni prebavil.

Z raziskavami na živalih so ugotovili, da med pozdravi rane na prebavilih in je celo tako učinkovit kot zdravljenje s steroidi. To se lahko zgodi zato, ker zniža koncentracijo prostaglandinov v krvi. Prostaglandini igrajo eno glavnih vlog pri vnetnem odgovoru. Po 15 dneh uživanja medu se lahko znižajo za kar 63 %.

NIŽA LDL HOLESTEROL IN VIŠA HDL HOLESTEROL

LDL običajno označimo kot »slab holesterol«, HDL pa kot »dober holesterol«.

V raziskavi, ki so jo delali na 55 predebelih posameznikih, so ugotovili, da so tisti, ki so uživali med namesto sladkorja, imeli nižji skupni holesterol in LDL holesterol, višji pa HDL holesterol.

V drugi raziskavi so to ugotovili tudi pri ljudeh z zdravo telesno težo, pri ljudeh s hiperlipidemijo in diabetesom. Učinki se kažejo že po 15 dnevih uživanja medu.

Te študije pa kažejo, da med izboljša kardiovaskularno zdravje, vpliva pa tudi na trigliceride, C-reaktivni protein in krvni sladkor.

STABILIZIRA KRVNI SLADKOR

Uraunan krvni sladkor je zelo pomemben, še posebno če imamo sladkorno bolezen. Stabilen krvni sladkor je pomemben za čisto vse, ne glede na to kakšna zdravstvena stanja imamo, saj nam

pomaga uravnati lakoto in preprečuje pridobivanje teže. Konstanten krvni sladkor pa poskrbi tudi za stabilno energijo čez cel dan.

Nihanje krvnega sladkorja lahko prispeva k otrdevanju žil, kar vodi do srčnega napada oz. srčne kapi.

Surov med niža nivo glukoze v krvi tako pri zdravih ljudeh, tistih s sladkorno boleznijo tipa 2, pa tudi pri ljudeh s povišano koncentracijo lipidov v krvi. Med tudi zviša nivo inzulina v krvi, kar pomaga »pospraviti« glukozo iz krvi v celice.

UČINKOVIT PROTI BAKTERIJAM IN VIRUSOM

To pomeni, da ga lahko uporabljamo za bolj učinkovito zdravljenje ran in ostalih infekcij. Protibakterijsko oz. antibiotsko deluje zaradi različnih faktorjev – en od njih je vodikov peroksid.

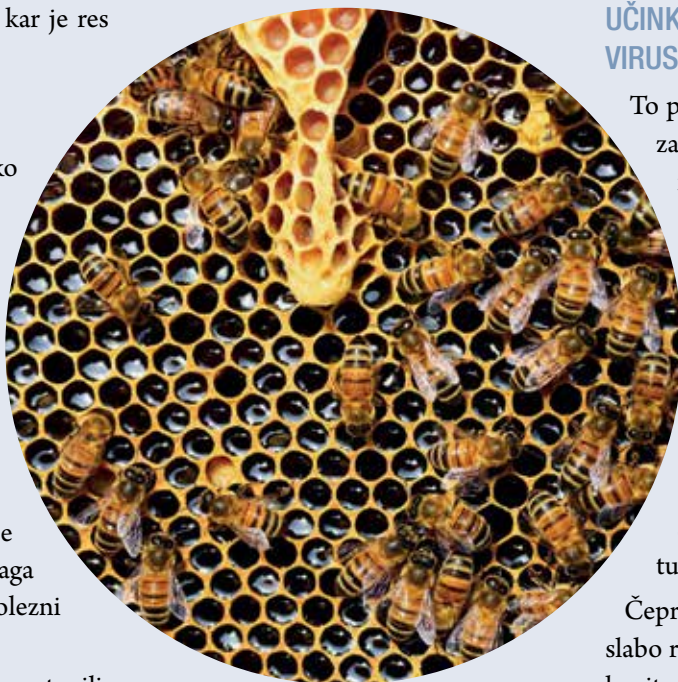
Surov med ustavi rast *H. pylori*, ki pogosto povzroča razjede na sluznici želodca. Deluje pa tudi proti *E. coli* in salmoneli, ki sta pogosto krivi za zastrupitve s hrano. Učinkovit je tudi proti infekcijam s stafilokoki.

Čeprav so učinki medu na viruse bolj slabo raziskani, je dokazano, da je učinkovit pri zdravljenju herpesa.

Vidimo, da se surov med zelo razlikuje od namiznega sladkorja in se čudovito vključi v našo prehrano.

Ne pozabite: Poiščite surov med, ki ni segrevan. Samo ta deluje tako, kot sem napisala v prispevku. Predlagam, da najdete čebelarja, ki mu zaupate, in ga povprašate o načinu predelave medu. Pomembno je tudi to, kako ga toči, saj ga takrat velikokrat segrejejo, da to lažje naredijo. ●

*Asja Frank, mag.farm,
praktikantka funkcionalne medicine in
Scenar terapevtka*



CEPLJENJE PROTI GRIPI

Po predlogu Zakona o začasnih interventnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic COVID-19 (PKP 5) je prostovoljno cepljenje proti gripi za vse zavarovane osebe **pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja**. Na podlagi tega v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica ponovno pozivamo občane, da se v čim večjem številu odločijo za cepljenje.

Urniki cepljenja po ambulantah **po predhodnem naročilu**

- ADM1 dr. VINŠEK G. – PON., TOR., ČET., PET. 12.00–13.00; SRE. 19.00–20.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057112121
- ADM2 dr. LOVRIĆ K. – PON., SRE., PET. 8.00–9.00; TOR., ČET. 16.00–17.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057112123
- ADM3 dr. TAUČER M. – TOR., SRE., PET. 11.00–12.00; PON., ČET. 17.00–18.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057112125
- ADM4 dr. TOMIĆ – TOR., PET. 12.00–13.00; SRE. 17.00–18.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057112138
- ADM5 dr. ŠTEMBERGER – po predhodnem naročilu na tel. št. 057112190
- ADM PODGRAD dr. PEJKOVIĆ – SRE. 11.00–13.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057885022
- ADM DSO dr. DEKLEVA – po predhodnem naročilu na tel. št. 057112160
- ADM KNEŽAK – 20. in 22. 10. 2020 7.00–8.00; 29. 10. 2020 7.00–9.00 po predhodnem naročilu na tel. št. 057882012
- ŠOLSKI DISPANZER dr. SMAJLA – vsako SREDO po predhodnem naročilu ob torkih na tel. št. 057112129

VSI PACIENTI, KI NIMAJO OPREDELJENEGA ZDRAVNIKA, SE CE-

PIJO V AMBULANTI DSO po predhodnem naročilu na tel. št. 057112160.

Cepljenje proti gripi je priporočljivo zlasti za:

- kronične bolnike,
- osebe stare 65 let in več,
- majhne otroke (od 6 mesecev do 2 let starosti),
- nosečnice,
- osebe z izjemno povečano telesno težo,
- zaposlene v zdravstvu,
- zaposlene v domovih za starejše občane in v socialno varstvenih zavodih,
- zaposlene v vzgoji in izobraževanju,
- zaposlene v kritični infrastrukturi.

SAMOPLAČNIŠKI ODVZEM BRISOV NA COVID-19

V Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica opravljamo tudi samoplačniške odvzeme brisov za potrditev okužbe z virusom SARS CoV-2. Za odvzem brisa **je potrebno predhodno naročilo in plačilo**.

Naročanje na odvzem samoplačniških brisov je možno **vsak dan od ponedeljka do petka do 10.00** na tel. št. **041 448 083**.

Odvzem brisov poteka vsak dan od ponedeljka do petka od 12.00 do 14.00 po predhodnem naročilu.

Cena samoplačniškega testiranja na COVID-19 je **93,00 EUR**.

Prosimo, da na elektronski naslov covid@zdib.si posredujete svoje podatke, in sicer: ime in priimek, datum rojstva, ZZZS številko zavarovanja, telefonsko številko in potrdilo o nakazilu, iz katerega morajo biti razvidni podatki plačnika ter v namenu ime in priimek testirane osebe. Po prejetju podatkov vam bodo po telefonu sporočili termin odvzema brisa.

Za podjetja: V kolikor želite račun za opravljeno storitev na podjetje, na to opozorite v elektronskem sporočilu ob naročilu in priložite naročilnico ter poimenski seznam.

Podatki za plačilo:

Zdravstveni dom Ilirska Bistrica
Gregorčičeva cesta 8
6250 Ilirska Bistrica

TRR: SI56 0123 8603 0920547

SKLIC: SI 00 0103563-01-99

NAMEN: ime in priimek testirane osebe

ZNESEK: 93,00 EUR

Davčna številka: 55050077

OBVESTILO ZA VSE UPORABNIKE ZDRAVSTVENIH STORITEV

Zaradi poslabšanja epidemiološke situacije v regiji v zdravstvenem domu izvajamo ukrepe za preprečevanje širjenja okužbe s Covid-19.

- Za vsak obisk se morate predhodno dogovoriti po telefonu.
- Zdravstveno-administrativne zadeve (za katere ni potreben obisk pri zdravniku) uredite po telefonu ali elektronski pošti.
- Na naročen termin pridite največ 10 min pred terminom.
- Obvezna je uporaba zaščitne maske ves čas zadrževanja v ustanovi.
- Obvezno je razkuževanje rok.
- Vstop v zdravstveni dom je skozi glavni vhod preko triažne točke, kjer vas bo zdravstveni delavec povprašal glede vaših morebitnih bolezenskih znakov in vam izmeril temperaturo. Pozivamo vas, da navedete točne in resnične podatke.
- Upoštevajte varnostno razdaljo 1,5 metra.
- Ob vstopu v zdravstveno ustanovo ravnajte v skladu z navodili zdravstvenega osebja.
- Vstop v zdravstveni dom poteka:

od ponedeljka do četrтка med 7.00 in 18.00

petek med 7.00 in 15.00

od ponedeljka do četrтка med 18.00 in 7.00; petek med 15.00 in 7.00; ob sobotah, nedeljah in praznikih pa je vhod na Nujni medicinski pomoči

AMBULANTE NA DISLOCIRANIH ENOTAH IN ZOBNE AMBULANTE

- Za zdravstveno in zobozdravstveno obravnavo se je potrebno predhodno naročiti.
- Obravnava poteka posamično. V čakalnici je treba paziti na varnostno razdaljo.
- Na naročen termin pregleda pridite največ 10 minut pred terminom.

- Ob prihodu je potrebno pozvoniti na glavnem vhodu in počakati na zdravstveno osebje.

V primeru suma na okužbo Covid-19 (vročina, kašelj, težko dihanje, nahod in driska) NE HODITE V ZD brez predhodne najave!

Predhodno se vedno po telefonu posvetujte z osebnim ali nadomestnim zdravnikom. V primeru nujnih stanj (npr. težko dihanje) izven delovnega časa ambulate osebnega zdravnika med te-

dnom, ponoči, ob praznikih in vikendih pa pokličite na Nujno medicinsko pomoč št. 057112112.

Omenjeni ukrepi veljajo do preklica.

RENTGENSKO SLIKANJE

Vse paciente obveščamo, da **se morajo za rentgensko slikanje** (skelet, pljuča, zobni rentgen) **obvezno predhodno naročiti**. Naročite se lahko od PO-NEDELJKA do PETKA med 13.00 in 14.00 na tel. št. 05 7112 134. ●

PREPREČEVANJE PRENOSA IN ZAŠČITA SEBE TER NAŠIH NAJDRAŽJIH

Pri preprečevanju okužbe z virusom SARS-CoV-2 je tako kot pri drugih nalezljivih boleznih, ki povzročajo okužbe dihal, priporočljivo upoštevati vsakodnevne preventivne ukrepe. Glede na okoliščine svetujemo, da se strogo držite naslednjih navodil:

1. **Izogibamo se tesnim stiskom z ljudmi**, ki kažejo znake nalezljive bolezni.
2. **Razdalja med osebami**, ki so morebiti okuženi, naj bo vsaj **1,5 metra**.
3. **Upoštevamo pravila higiene kašlja**.



4. **Redno, večkrat dnevno si umivamo roke z milom in vodo.**



5. V primeru, da voda in milo nista dostopna, za razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
6. Izogibamo se zaprtih prostorov, kjer se zadržuje veliko ljudi.
7. Stanovanjske prostore redno prezračujemo.
8. Privoščimo si sprehod po soncu in svežem zraku.

V primeru, da se nam pojavijo znaki obolenja ali zbolimo, OSTANEMO DOMA.

Vsi zaposleni v Zdravstvenem domu se vam zahvaljujejo za upoštevanje napisanih navodil, s čimer nam boste omogočili nemoteno delovanje in nudenje pomoči tistim, ki jo bodo potrebovali.

PSIHOLOŠKA POMOČ V EPIDEMIJI COVIDA-19

V duševni stiski pri spoprijemanju in premagovanju ovir, ki so spremenile potek življenja posameznika in družine zaradi pojava koronavirusa, se lahko obrnete na psihološko pomoč v okviru Zdravstveno-vzgojnega centra ZD Ilirska Bistrica. Za pogovor, razbremenitev in podporo vam je na voljo psihologinja Tamara Povh, dipl. psih.,

**vsak torek med 10. in 12. uro
na telefonski številki 031 890 205.**



Pogovor pomaga

031 890 205

Telefon za psihološko podporo ob epidemiji COVID-19

ŠOLSKA ZOBNA AMBULANTA POVALEC ANJA, DR. DENT. MED., IN ZOBOZDRAVSTVENA PREVENTIVA

Šolska zobna ambulanta Povalec Anja, dr. dent. med., je ponovno odprta. Starše obveščamo, da lahko svoje otroke ponovno naročijo na pregled. Telefonska številka 05 711 21 54 in urnik ostajata ista:

PON	12.15–19.15
TOR	7.30–14.30
SRE	7.30–14.30
ČET	7.30–14.30
PET	7.30–14.30

Zavedamo se, da je skrb za otroke in njihovo zdravje ena ključnih prioritet. Zaradi trenutne epidemiološke situacije in prekinjenega delovanja zobozdravstvene preventive, moramo za svoje zdravje in zdravje otrok tudi sami veliko postoriti. Našim zobkom se bo najbolje pisalo, če bomo tudi sami naredili kaj za svoje zdravje. Z rednim izvajanjem ustne higiene dvakrat dnevno (uporaba zobne ščetke, nitke ali interdentalnih ščetk za medzobne prostore, paste s fluoridi) pa bo tudi otroškimi zobkom prihranjena marsikatera slaba zgodba. ●

SKRB ZA USTNO ZDRAVJE

Zdravje ustne votline ima pomembno vlogo v življenju posameznika. Ustno zdravje pomembno vpliva na dobro duševno in telesno počutje človeka, zato

je vzpostavitev dobre ustne higiene oz. zdravih navad že v mladosti prvi korak k zdravim zobom in podpora zdravju za vse življenje. Skrb za zobovje zajema



tudi skrb za obzobna tkiva. Bolezni obzobnih tkiv in zobna gniloba oz. karies nastanejo kot posledica kopičenja mehkih zobnih oblog, ki se dnevno odlagajo na površino zoba, ob robu dlesni ter v medzobnih prostorih.

Redna in natančna ustna higiena z ustreznimi pripomočki predstavlja več kot le ščetkanje zob. Zobe je, seveda, treba ščetkati dvakrat dnevno z zobno ščetko ustrezne velikosti, z gostimi in mehкими ščetinami. Zobno ščetko moramo zamenjati na vsake 2–3 mesece. Poleg tega je smiselna uporaba medzobne ščetke ustrezne velikosti enkrat dnevno. Zobno nitko uporabimo le tam, kjer med dva zoba ne moremo vstaviti niti najmanjše medzobne ščetke. Za odstranjevanje

oblog s površine jezika uporabimo strgalo. Za umivanje zob uporabimo tudi zobno pasto. Priporočene so zobne paste z vsebnostjo fluoridov, vendar je pri otrocih potrebna pozornost pri koncentraciji fluoridov – ustrezna koncentracija je odvisna od starosti otroka. Po ščetkanju ne izpiramo ustne votline z vodo, temveč samo izpljunemo odvečno peno od zobne paste. Tako zagotovimo delovanje fluoridov na zobno sklenino. Strokovnjaki priporočajo tudi preizkušeno tehniko ščetkanja zob. To je horizontalna tehnika, s katero zobe vedno čistimo od rdečega (dlesni) proti belemu (zobu) predelu, grizne ploskve zoba pa očistimo

z žagajočimi gibi naprej in nazaj. Pogosto vprašanje je, koliko časa je treba ščetkati zobe? Zobe ščetkamo toliko časa, dokler ni umit vsak zob v ustni votlini, kar za večino posameznikov pomeni najmanj dve minuti. Za zdrave zobe je prav tako pomembna zdrava prehrana, ki vključuje sadje in zelenjavo, različne vire beljakovin ter zmernost pri uživanju sladkorja. Sladkorje je priporočeno uživati v času obrokov, med obroki pa naj zobje počivajo. Priporočeno je tudi uživanje nesladkanih pijač, za žejo pijemo vodo ali nesladkane čaje. Po uživanju kisle hrane s ščetkanjem počakamo vsaj eno uro. Pomembni so redni kontrolni pregledi pri

zobozdravniku. V času epidemije zobne ambulate delujejo po navodilih in z upoštevanjem ukrepov za preprečevanje širjenja virusa covid-19, zato je število pacientov, ki jih lahko obdelajo v enem dnevu, manjše.

Vsi predhodno naštet ukrepi so nujni za vzdrževanje zdravih zob in obzobnih tkiv. Z redno ustno higieno zagotavljamo tudi večjo odpornost organizma, kar je v danih okoliščinah zelo pomembno. Po sprostitvi ukrepov pa bodo ponovno na voljo tudi individualni posveti za družine v zobozdravstvenih kabineti. ●

Nataša Jenko, dipl.m.s.

POMEN TELESNE DEJAVNOSTI

V času epidemije je pomembno, da ostanemo telesno aktivni in ohranimo svoje fizično in psihično zdravje. Telesna aktivnost zmanjšuje tveganje za virusno okužbo, zmanjšuje tesnobo, ki jo lahko povzroči samo(izolacija), in zmanjšuje možnosti nastanka kroničnih bolezni. Večja telesna aktivnost pripomore k boljšemu zdravju.



Ugodni učinki redne telesne dejavnosti se kažejo na telesnem in duševnem počutju. Ti so:

- preprečevanje pojava bolezni srca in ožilja,
- preprečevanje sladkorne bolezni tipa II in debelosti,
- regulacija krvnega tlaka in preprečevanje posledic visokega krvnega tlaka (možganska kap ali srčni infarkt),
- povečanje telesne pripravljenosti in vzdrževanje mišične moči ter gibljivosti sklepov,
- preprečevanje posledic osteoporoze,
- lažje obvladovanje stresa, tesnobe, depresije in osamljenosti,
- izboljšanje kvalitete življenja.

Pri redni telesni aktivnosti moramo upoštevati priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s covidom-19. V času teh ukrepov sta priporočljiva hoja in kolesarjenje. Pojdite v naravo, kjer se boste naužili svežega zraka, se sprostili ob zvokih, ki nam jih ponuja narava, in hkrati zmanjšali možnost za nepotrebne stike z drugimi. Izberite tisto telesno dejavnost, ki vam prinaša veselje in jo hkrati tudi najlažje vključite v svoj vsakdan. Začnite z majhnimi koraki in



postopoma dodajajte vedno več telesne aktivnosti.

Starši lahko vadbo izvajajo skupaj z otroki ali pa se odpravijo na sprehod v bližnjo naravo.

- Odrasli naj bodo telesno aktivni najmanj 150 minut na teden.
- Otroci naj bodo telesno aktivni vsaj 60 minut na dan, tako da se spotijo in globoko zadihajo. Poleg tega naj bi dvakrat tedensko izvajali še vaje za razvoj moči ter ohranjanje gibljivosti sklepov in mišic.

Ostanite aktivni! ●

Andrea Komen, dipl. fiziot.

Vir: Slike so prevzete iz spletnih strani.

UČINKOVITA VADBA = NAČELO FITT za odrasle

FREKVENCA (pogostost): redno, vsaj 5-krat na teden

INTENZIVNOST: vsaj zmerna, da se rahlo ogrejemo in nekoliko zadihamo (3-6 MET* ali poraba energije 4-7 kcal/min)

TRAJANJE: 150 minut zmerne telesne dejavnosti ali 75 minut visokointenzivne telesne dejavnosti na teden ALI najmanj 30 minut ali 2 krat po 15 minut na dan

TIP (vrsta) vadbe: raznovrstne aerobne vaje, različne vaje za krepitev mišic, koordinacijo, ravnotežje in gibljivost ter sprostitvev

*MET (metabolični ekvivalent) je merilna enota za izražanje intenzivnosti telesne (gibalne) dejavnosti. Ki se izraža v porabi KJ na časovno enoto. Količinsko pomeni 1 MET 3,5 ml porabljenega kisika na minuto na kilogram telesne mase.

DISPANZER MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Dispanzer medicine dela, prometa in športa v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica je ponovno odprt. DMD se nahaja v kletnih prostorih zdravstvenega doma (stranski vhod ob reševalni).

Na pregled se lahko naročite na telefonski številki 031 709 961 vsako sredo od 12.30 do 14.30 pri Marijani Kompan, dipl. m. s.

Urn timer preiskav in pregleda pri zdravniku Joachim Grossu, dr. med., spec. med. dela, bo potekal izključno po predhodnem naročanju.

FIZIOTERAPIJA

V okviru zdravstvenega doma odpira vrata fizioterapija, ki je locirana v prostorih Diabetološke ambulante in Zdravstveno-vzgojnega centra na Župančičevi ulici 5. Izvajalka je Andrea Komen, dipl. fiziot.

Za vse informacije o izvajanju fizioterapevtskih storitev lahko pokličete vsak torek, sredo in petek od 10. do 11. ure na telefonsko številko 05 29 27 170 ali pišete na elektronski naslov andrea.komen@zdib.si.

Urn timer fizioterapije:

PONEDELJEK	11.15–14.45
TOREK	7.15–10.45
SREDA	7.15–10.45
ČET	16.15–19.45
PETEK	7.15–10.45

Napotno listino (delovni nalog) je treba pravočasno predložiti izvajalcu zdravstvene dejavnosti:

- za stopnjo nujnosti zelo hitro v 5 dneh od izdaje,
- za stopnjo nujnosti hitro in redno v 14 dneh od izdaje.

Naročite se lahko tako, da delovni nalog, ki mu priložite osebno telefonsko številko:

- pošljete po pošti,
- odložite v poštni nabiralnik na vhodu ZD.

Po telefonu ali elektronski pošti lahko dobite le informativne podatke o čakalni dobi in možnih terminih. Trenutno čakalne dobe ni. ●



KOROŠKI UMETNIK ALOJZ KREVIH SE PREDSTAVI V PAVLOVČEVI GALERIJ

Pavlovčeva galerija je od konca avgusta do sredine septembra gostila razstavo koroškega umetnika in samouka Alojza Krevha – Luigija z naslovom »Iz slikarjeve malhe«. Razstavljenih triindvajset del, ki so nastala v preteklih nekaj letih na Koroškem in v drugih skritih kotičkih naše lepe dežele, predstavlja različna kmečka opravila, krajino, arhitekturno dediščino in domače živali.

Tako krajino kot veduto dopolnjuje s figuralnimi prizori, še posebej ga privablja motiv konjev kot simbol gibanja, moči in plemenitosti. Njegova dela pomenijo nekakšen sprehod skozi čas po domačih logih in delu na kmetih.

Dela Alojza Krevha odsevajo njegovo veliko ljubezen do domače grude, živali in ljudi. Na svojstven način poziva in prosi gledalca, naj se spusti v globino svoje duše, odpre oči in razgali srce. Motivi slik Alojza Krevha so izrazito čustveni in morda so gledalcu tudi zato tako blizu, saj njegova zgodba zlahka postane tudi naša zgodba, njegov spomin pa naš spomin.

Za slikarja Alojza Krevha iz Prevalj to ni prva razstava v bistriskem osrednjem vizualnem prostoru, saj se je že večkrat

udeležil likovnih kolonij, ki jih skoraj vsako leto pod imenom *Slikarska muza*



Bistrice organizira slikarka Zdenka Vinšek. Umetniški motivi, ki nastanejo na kolonijah, so postavljeni na ogled ljubiteljem likovne umetnosti v Pavlovčevi galeriji, tako da so Bistričani že nekajkrat lahko občudovali dela koroškega umetnika.

Krevh zelo aktivno sodeluje na skupnih razstavah s skupino koroških likovnikov, velikokrat pa se udeleži likovnih kolonij in taborov doma in v tujini. Njegova dela so krasila številne galerije v Sloveniji, na Hrvaškem, Madžarskem in Slovaškem ter v Romuniji in Avstriji, za seboj pa ima že več kot 30 samostojnih razstav. ●

»LEPOTE IN POSEBNOSTI MOJEGA KRAJA« V PAVLOVČEVI GALERIJ

17. likovna kolonija »Slikarska muza Bistrice«, ki je potekala 26. in 27. septembra, je letos postavila v ospredje domače kraje umetnikov. Stvaritve udeležencev so bile oboževalcem vizualne umetnosti na ogled do sredine oktobra.

25. septembra so udeleženci kolonije pripravili razstavo del, ki so nastala v njihovem rodnem kraju. Po motivih, ki so jih slikarji upodobili, pa je bilo moč

ustvarjanju in upodabljanju lepot domačih vasi tradicionalno nastajajo prepoznavni naravni in kulturni motivi ter arhitekturne posebnosti kraja.



Leta 2018 so se udeleženci odzvali vabilu slikarja Danijela Tomažiča in ustvarjali na njegovi domačiji na Ostrožnem Brdu ter bližnji okolici, lani pa so na svojih platnih opevali grad Prem in brkinske lepote. Ne glede na to, katero lokacijo si bodo izbrali v naslednjem letu, so prepričani, da jih bodo domačini, kulturna društva in glasbene skupine sprejeli z odprtimi rokami in nasmehom na obrazu. ●

sklepati, od kod prihaja avtor posameznega dela. Prav zato se je udeležencem in slikarki Zdenki Vinšek, ki že vrsto let organizira slikarske kolonije na Bistriškem, porodila ideja, da bi letošnjo zbirko del preprosto poimenovali *Lepote in posebnosti mojega kraja*.

21 udeležencev se je letos odpravilo k jezeru Mola, kjer so uživali v tišini in neokrnjeni naravi priljubljenega akumulacijskega jezera. Kljub muhastemu vremenu so se umetniki poistovetili z naravnimi danostmi in ustvarili lepe motive, ki si jih bomo Bistričani lahko ogledali ob naslednji priložnosti.

Že vse od leta 2002 se slikarji na povabilo idejne vodje kolonije Zdenke Vinšek zberejo v Ilirski Bistrici, kjer v želji po



»POLETNICE« LETOS ŽE SEDMO LETO

»Poletnice« so poletne glasbeno-literarne prireditve, ki jih organizira »Literarno društvo Ilirska Bistrica«. Pobudo zanje je dala nekdanja društvena predsednica Helena Pirih Rosa, in sicer z namenom, da bi poživilo kulturno dogajanje na Bistriškem poletju, ko sicer vlada mrtvilo. Doslej se je zvrstilo osemnajst tovrstnih prireditev na različnih lokacijah.

Prvo leto so se v prostorih VDC-ja zvrstile kar štiri *Poletnice*. Naslednja tri leta jih je bilo po troje; prve so se ustalile v letnem atriju Doma na Vidmu, ki se je izkazal za odlično prizorišče, tekom poletja pa se je lokacija spreminjala; obiskovalci so jim lahko prisostvovali v mali in veliki dvorani doma; popestrile so že dogajanje na Placu – v Triglavu pubu in v Kindlerjevem parku. Zadnji dve leti je Poletnic po dvojce, prve so že tradicionalno v letnem atriju, druge pa so se pridružile Premskim srečanjem na gradu.

Doslej se je na teh prireditvah zvrstilo že veliko glasbenih in literarnih

ustvarjalcev, tako domačih kot gostov, vodili so jih različni povezovalci, med katerimi je bilo tudi nekaj mladih članic društva. Poletnice so si pridobile zvesto publiko, kar priča o tem, da si ljudje v poletnem času želimo kulturnih doživetij tudi na domačih prizoriščih. Vse od začetka se prireditev zaključijo s srečanjem udeležencev, ki ob prigrizku pokramljajo, marsikdaj pa se pri tem tudi spletejo nove vezi.

Letos so bile prve Poletnice v letnem atriju na prvo julijsko soboto, 4. julija. Vodila in povezovala jih je članica društva Tanja Volk, ki je na začetku takole nagovorila prisotne: »S prgi-

ščem besed in glasbe stopamo poletju naproti ter želimo v ta čas, ki je zaznamovan z negotovostjo, vnesti nekaj vedrine, hudomušnosti in veselja.« Nastopilo je deset piscev proze in poezije: Sonja Trampuž, Jerica Strle, Neta Vergan, Dragica Marković, Nadja Gombač, Aleksander Borenović, Helena Pirih Rosa, Teja Logar Morano ter gostji iz *Literarnega kluba Beseda* iz Dravograda, Milena Cigler in Smiljana Legradič. Z glasbo je občinstvo navdušil mladi jazzovski pianist Matic Štemberger.

Prireditve se je udeležilo lepo število obiskovalcev, prostorno prizorišče pod milim nebom pa je omogočilo ne le varnost pred korono, ampak tudi prost vstop za omamno dišavo lipovega cvetja; z mrakom se je prikazala še posebna dekoracija – kupola neba, posuta z iskrecimi zvezdami.

Druge Poletnice pa so bile tudi tokrat v drugem delu Premskih srečanj, ki so se odvijala 15. septembra na gradu. ●

HPR



32. PREMSKA SREČANJA

Na prijazno jesensko soboto 15. septembra so se na pravljčnem vrtu premskega gradu odvila tradicionalna že »32.

Premška srečanja« v organizaciji Literarnega društva Ilirska Bistrica. Tokrat so bila posvečena dvema izjemnima primorskima pisateljema, Francetu Bevku in Cirilu Kosmaču, ki se ju še posebej spominjamo v letošnjem jubilejnem letu.

V simpozijemskem delu je domačinka s Prema, profesorica za slovensko književnost na Filozofski fakulteti dr. Urška Perenič, najprej spregovorila o Francetu Bevku, saj letos obeležujemo 130-letnico njegovega rojstva in 50-letnico smrti. Posebej se je posvetila njegovi manj znani trilogiji *Znamenja z neba*, ki opisuje dogajanje na Tolminskem v srednjem veku.

Sledila je predstavitev zbirke doslej še neobjavljenih novel in zapisov Cirila Kosmača *Lovim pomladni veter*. Letos mineva 110 let od njegovega rojstva in

40 let od njegove smrti. Zbirko je predstavil Andraž Gombač, ki je s pisateljevo hčerjo Nančo Kogej Kosmač napravil izbor in napisal spremno besedo h knjigi. Oba govornika sta izpostavila tako zgodovinski vidik literarnih del kot pre-

misleke, h katerim nas kliče tudi v podobnem času.

Razgiban simpozij del, ki ga je povezovala Helena Pirih Rosa, so zaokrožile 2. *Poletnice*, literarno-glasbeni večer članov bistriškega literarnega društva z gosti. Svoje besedne umetnine so predstavili člani društva: Jana Frank, Dragica Marković, Aleksander Borenović in Jerica Strle ter gostje: Danica Pardo, Tina Šajn in Milan Šelj. Slednji, sicer avtor več pesniških zbirk za odrasle, je na Premu bral pesmi iz svoje prve pesniške zbirke za otroke *Kosmatice*, ki je pred kratkim izšla pri založbi Zala. Literarni del sta z izvrstnim glasbenim nastopom popestrili flavtistka Alja Boštjančič in kitaristka Daša Bric, obe maturantki glasbenega oddelka koprške gimnazije.

Ko se je zanimiv in prijeten popoldan počasi prevešal v noč, so besede in toni počasi začeli izzvenevati, v glavah članov Literarnega društva pa so se pomalem že začeli kovati načrti za naslednje srečanje, 33. po vrsti. ●

Tanja Volk



KONCERT CAMERATE LAIBACH V KETTEJEVI DVORANI DOMA NA VIDMU

V nedeljo, 30. avgusta, je v Domu na Vidmu nastopil komorni godalni orkester Camerata Laibach. Sestavlja ga deset članov, med njimi tudi Bistričanka Tjaša Klanac.

Camerata Laibach je prvi slovenski mladinski komorni godalni orkester, ki kljub dvoletnem obstoju že žanje uspehe doma in v tujini. Vsi člani orkestra so dijaki in študentje glasbe, ki ustvarjajo pod umetniškim vodstvom prof. Aleksandre Čano Muharemović. Svoj prvi koncert so imeli 27. januarja 2018 na Magistratu Mestne občine Ljubljana, kjer je bil orkester tudi uradno ustanovljen. Orkester deluje pod okriljem Društva akademskih glasbenikov. Maja 2019 so se udeležili mednarodnega tekmovanja *Akordeon art* v Sarajevu. Z nastopom so navdušili komisijo, osvojili prvo nagrado v svoji kategoriji in z 98 točkami tudi lavreat tekmovanja. Repertoar orkestra je zelo raznovrsten, iz različnih glasbenih obdobjev: od baroka, klasike, romantike do del sodobnih skladateljev. Mladi glasbeniki zelo podpirajo in izvajajo dela mladih slovenskih

skladateljev. V svojem repertoarju imajo dela A. Corellija, J. S. Bacha, A. Vivaldija, L. Boccherinija, W. A. Mozarta, J. Offenbacha, E. Griega, J. Sibeliusa, P.

Sarasateja, P. Casals, A. Glazunova, P. I. Čajkovskega, B. Brittna, T. Kosovince in T. Slakana.

Do zdaj so imeli veliko različnih koncertov, zadnjega v teatru Verdi v italijanski Gorici, kjer so nastopili kot najboljši izbranci iz kategorije komornih skupin na festivalu *Nei suoni dei luoghi*, katerega glavni selektor je znani violinist Stefan Milenković.

Na koncertu so se predstavili z enournim programom. Izvajali so dela Boccherinija, Sibeliusa, Slakana, Čajkovskega in Brittna.

Želimo jim uspešno glasbeno pot! ●

L. K.



SIMBOLNO-ZNAKOVNA BITKA ZA PROSTOR

Prem, vasica na obrobju Brkinov s prvo znano omembo v pisnih virih leta 1213, je na zahodu zamejena s cerkvijo sv. Helene, na vzhodu pa z gradom. Cerkev, ki se v pisnih virih prvič omenja leta 1498, je dobila sedanjo obliko leta 1868 ali 1869, predvsem pa slovi po stenskih poslikavah Toneta Kralja iz leta 1921. Grad pa je eden od najbolj pričujočih grajenih zgodovinski virov v porečju reke Reke. Nastal je konec 12. ali na začetku 13. stoletja v času devinskih ministerialov. Skozi čas so ga različni lastniki

in upravitelji prenavljali glede na potrebe in okus vsakokratne dobe, pri čemer niso povsem zabrisali njegove srednjeveške zasnove. Danes je grad obnovljen v slogu, kakršnega je vanj vnesel Bruno Zuccolini – tržaški zdravnik judovskega rodu, ki je grad kupil leta 1927 in ga spremenil v letno rezidenco. Prav med tema dvema deloma Prema se je v času fašizma odvijalo bojevanje za prostor na znakovni ravni med dvema sočasnima ideologijama oz. identitetama. Tovrstno bojevanje je sicer potekalo po celotnem

ozemlju novo zamišljene Julijske krajine, kjer so sobivali Slovenci, Hrvati in Italijani, vendar je prav Prem eden od najbolj ilustrativnih primerov.

Kraljevina Italija je Slovencem (kot tudi Hrvatom) načrtovala sistematično in nasilno izbrisati kulturno osnovo, oblikovano v 19. stoletju, in namesto nje vzpostaviti »pristno italijansko identiteto«. Gre za t. i. *italianita* ali *romanita* – pojma, ki sta se oblikovala že v času *risorgimenta*. Italijanske oblasti so začele postopoma spreminjati slovenska in hrvaška osebna, zemljepisna in stvarna lastna imena, razpuščati njihova društva, poniževati srednji sloj in izobražence, pritiskati na kmeta itd. Mnoge novozgrajene javne stavbe so bile postavljene v obliki *fascia* (npr. stavba nekdanje premske pošte, dan. hiš. št. 1). Nekateri »baročno-čebulasti« zaključki zvonikov so se namenoma spreminjali v piramidast beneško-oglejski tip. Ponekod pa so na že obstoječe stavbe postavljali konvencionalne simbolne znake te »pristne italijanske identitete«.

V tem duhu je nagovarjal že napis na heraldični plošči nad poznogotskim portalom vhodnih vrat v grajskih kompleks. Pod grbom Bruna Zuccolinija napis v latinščini (!) sporoča, da je bil na mestu gradu najprej rimski tabor, nato je bil grad v rokah fevdalcev, on pa bo z ljubeznijo do zgodovine grad čuval in ga obnovil. Napis je hkrati kronogram, saj nosi letnico 1931. (CASTRA PRIMA ROMANORVM CONTRA / BARBAROS, CASTELLVM FEVDALLE / CAPITANEORVM, HISTORIAE SERVATA / ET RESTITVITA SVNT AB. ALOISIO / BRVNO ZVCCOLINO ARTIS AMOR). Imaginarni most med fašistično ero in časom antičnega imperija se kaže tudi v zapisanih datacijah obnovitvenih del oziroma likovnih stvaritev. V grajski kapeli je tako nad notranjo okensko odprtino in vzdanim sklepnikom, ki nosi grb gospodov walsejskih, napis, ki sporoča, da je kapelo v osmem letu obnovila družina Zuccolini (ANNO OCTAVO / AVCTORE ZUCCOLINO ARCIS DOMINO / RESTAVRATA). V slavnostni dvorani pa je nad vhodnim oknom južne stene napis, ki sporoča, da je prostor v dese-



Foto: Kristina Šlosar, TIC Ilirska Bistrica



Foto: Aneja Rože

tem letu okrasil (poslikal) Mario Lannes (MARIO LANNES / DECORO / AX). Gre za fašistični način štetja let, ki se je vzpostavil z vzpostavitvijo fašizma leta 1922 (pohod na Rim) in se navezuje na način rimskega štetja let od ustanovitve rimskega imperija leta 753 pr. n. št. Zuccolinijeva simpatija do fašističnega režima oziroma »italijanskosti« se kaže tudi pri postavitvi beneških umetnostnih elementov, kot so: oblikovanje lastnikove heraldične plošče v maniri beneške pozne gotike, upodobitev sv. Krištofa okoli leta 1932 na zunanji steni grajske kapele kot odmev na italijansko gotsko slikarstvo, katerega vplivi so segli tudi na današnje slovensko ozemlje, in s prinesenimi beneškimi fragmenti, ki s samo stavbno zgodovino nimajo neposredne povezave. Med njimi izstopa podoba Markovega leva, s katero je poudarjena pripadnost Prema Benetkam in s tem Kraljevini Italiji.

Nasprotno pa je Tone Kralj s poslikavanjem slovenskih cerkva markiral slovenski prostor v takratni Julijski krajini. Pri tem je sodeloval s Tajno krščansko-socialno organizacijo, katere člani – duhovniki, so bili njegovi glavni naročniki. Cerkve so bile edini prostor, ki je bil še vsaj deloma izven kompetenc fašističnega režima. To okolje je Tonetu Kralju ponudilo možnost ustvarjanja in izražanja miselnosti, ki je bila skladna z njegovo – nacionalna ideja, prepletena s katoliško, jugoslovansko in demokratično. Vtihtopil jo je v upodabljanje sakralnih prizorov. Prva cerkev, ki jo je poslikal, je bila prav premska. Zaznamovala je Kraljevo ustvarjanje na Primorskem do konca življenja.

Kralja je na Prem leta 1921 povabil slikarjev dolenjski rojak, župnik Ignacij Žganjar, da bi dokončal poslikavo cerkve, ki jo je začel nek furlanski slikar. Posebno mesto v Kraljevi poslikavi

predstavlja prav upodobitev sv. Cirila in Metoda na južni ladijski steni. Monumentalni figuri simbolizirata nacionalno (slovensko oziroma slovansko) identiteto in zgodovinsko prisotnost ljudstva, živečega na tem prostoru. V upodobljeni knjigi, ki jo sv. Ciril dviguje k višku, pa prepoznamo v nekoliko prikriti in razmetani pisavi kombinacijo staroslovanskih črk in črk običajne srbske cirilice, ki skupaj sestavljajo molitev očenaš. S tem je Kralj izrazil idealizirano hrepenenje po priključitvi Primorske h komaj ustanovljeni Kraljevini SHS, nastali 1. decembra 1918. Tudi kasnejše Kraljeve upodobitve sv. Cirila in Metoda simbolizirajo preplet med narodnim in katoliškim (npr. cerkev v Volčah pri Tolminu). Njuni figuri predstavljata retrogradno ideološko linijo, ki naj bi vodila od bratov Cirila in Metoda do Slomška in naprej do Janeza Evangelista Kreka. V nadaljevanju se je z zaostrovanjem raznarodovalne politike slovenskega naroda zaostrovala tudi Kraljeva ikonografija, ki je vrhunec dosegla v cerkvi sv. Martina v Slivju.

Tone Kralj kot umetnik in Bruno Zuccolini kot naročnik sta tako nastopila kot aktivna nasprotujoča si bojovnika v ideološki markaciji prostora, ki zajema v najožjem smislu vas Prem, v širšem pa slovensko etnično ozemlje v Julijski krajini. ●

Aneja Rože, mag. zgod.,
Pokrajinski muzej Koper,
enota Ilirska Bistrica

Literatura

- Egon Pelikan, *Tone Kralj in prostor meje*, Ljubljana: Cankarjeva založba, 2016.
- Aneja Rože, *Delovanje Toneta Kralja v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Lokvi v letih 1942 in 1943*, Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja, št. 41 (2017), 289–309.
- Igor Sapač, *Grajske stavbe v zahodni Sloveniji: III. Notranjska: Porečje Reke z Brkini*, Ljubljana: Viharnik Ljubljana, 2007.
- Igor Sapač, *Srednjeveška gradbena zgodovina gradu Prem*, *Acta Histriae*, let. 27, št. 3, 439–476.

RAZSTAVE DOMAČIH AVTORJEV IN DRUŠTEV V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

Septembra smo v Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica začeli z nizom razstav, vendar brez uradnih otvoritev. Trenutno zaradi ukrepov NIJZ za preprečitev širjenja koronavirusa ni naših četrtkovih večerov, na katerih smo se srečavali z zvestimi obiskovalci, zato pa ste mimoidoči, vsi obiskovalci in uporabniki naše knjižnice lepo vabljeni k ogledu razstav v časopisni čitalnici.

Septembra se nam je najprej predstavila Bistričanka Marjanca Vergan z razstavo *Povabi srečo v svoje življenje z energijo kozmičnih mandal*. Avtorica razstave je

nja, ki so jo pripravili člani Likovnega društva Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica (v nadaljevanju LDFP). Avtorji razstavljenih likovnih del so bili poleg čla-



grafična oblikovalka in profesionalna astrologinja z mednarodnim certifikatom. Mandale izdeluje v različnih oblikah, kot slike, obeske, verižice ali pa 3D-mandale (slončki, drevo življenja, maske ...). Marjanca za mandale pravi, da v njihovi prisotnosti začutimo harmonijo in lepoto popolnosti tudi v sebi ... Razstavo mandal si je ogledalo veliko obiskovalcev in vsi so bili zelo veseli nad energijo, ki je bila ta čas prisotna v čitalnici. Tudi če so prišli v knjižnico samo po knjige, so jih mandale vabile in uspešno privabile, da so si jih ogledali.

V začetku oktobra je bila v naši čitalnici na ogled likovna razstava *Voda, vir življe-*



nov domačega društva še člani likovne skupine KD Rak Rakek, članica Društva likovnih ustvarjalcev Postojna in povabljeni gostje iz drugih krajev. Članica LDFP Zdenka Vinšek je povedala, da je društvo kljub »korona ukrepom« uspešno v letošnjem letu izvesti večino svojega letnega načrta. Med drugim so maja v Pavlovčevi galeriji v Domu na Vidmu postavili na ogled pregledno razstavo društva. Junija je bila ob jezeru Mola pri Ribiškem domu že 13. likovna kolonija LDFP. Razstava v Knjižnici Makse Samsa pa predstavlja zaključek letošnjega projekta LDFP na temo *Voda, vir življenja*.

Konec oktobra in v začetku novembra smo v knjižnici gostili še potujočo razstavo, in sicer 19. regijsko razstavo primorskih likovnih ustvarjalcev z naslovom *Odsevi izolacije*. Južnoprimorska koordinacija JSKD, ki pokriva območje Kopra, Izole, Pirana, Ilirske Bistrice, Postojne in Sežane, je letos razpisala natečaj za likovna dela, ki so nastala v času spomladanske epidemije koronavirusa ali pa pozneje kot odziv na obdobje pandemije. Razstavljenih je bilo 19 del, med katerimi sta bili tudi dve deli bistriških slikark.

Novembra pa naša panoramska okna in časopisno čitalnico krasijo različni izdelki, ki so jih ustvarili člani Društva invalidov Ilirska Bistrica.

Lepo vabljeni v Knjižnico Makse Samsa!

Katarina Škrab

TEDEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

20. novembra smo praznovali dan slovenskih splošnih knjižnic. Knjižnice po vsej Sloveniji v počastitev tega dne obeležujemo »Teden splošnih knjižnic« in na različne načine osveščamo naše uporabnike, obiskovalce in ostale o našem delu in naših aktivnostih. Prirejamo bibliopedagoške ure za osnovnošolce, ustvarjamo z najmlajšimi in organiziramo literarne večere. V Knjižnici Makse Samsa na dan slovenskih splošnih knjižnic pripravimo literarni večer z avtorjem najbolj brane knjige projekta »Primorci beremo« – bralne značke za odrasle. Letos smo praznovali malo drugače.

V času epidemije se v knjižnicah še bolj zavedamo svojega poslanstva, in zato utiramo drugačne poti do svojih uporabnikov. Tudi delo v knjižnici je malo drugačno, manj se srečujemo in pogo-

varjamo, vendar smo tukaj za vas. Ob zaključku projekta *Primorci beremo* in v počastitev dneva splošnih knjižnic smo na Televiziji Galeja pripravili krajši prispevek. Direktorica knjižnice mag. Da-



Razstava *Stari knjižni zakladi* in avtorica razstave Nada Koritnik

mijana Hrabar je predstavila aktivnosti v *Tednu splošnih knjižnic* in poročilo o projektu *Primorci beremo*. Gre za projekt, ki ga primorske knjižnice uspešno izvajamo že 13 let, z namenom, da ljudje spoznajo, da je slovenska literatura v množici vsakoletnih prevedenih knjig vredna branja. Letošnjo bralno značko za odrasle so v naši knjižnici uspešno zaključili 104 bralci. Za nagrado, ki jih čaka v knjižnici, prejmejo kriminalni roman Tadeja Goloba z naslovom *Dolina rož*.

V *Tednu splošnih knjižnic* ste si lahko na razstavnih oknih knjižnice ogledali zanimive razstave: *Stari knjižni zakladi* – prvič smo postavili na ogled delček knjižne zapuščine naše someščanke Jožice Gržina, ki so nam jo podarili njeni potomci; *Modrost za mladost* oziroma najbolj brane knjige za otroke skozi čas, ki smo jih brali v naših mladih letih; *Dan splošnih knjižnic* – med nujnim varstvom so za knjižnico izdelke ustvarjali otroci iz starejših oddelkov Vrtca Jožefe Maslo, kjer poteka tudi naš knjižni projekt *Beremo z zajčkom Maksijem*; in razstava, posvečena projektu *Primorci beremo*, na ogled pa so bile tudi knjige avtorja Tadeja Goloba ter zvezde preteklih let – knjige, ki so bile v posameznem letu najbolj brane in iskane. ●

Katarina Škrab

POČITNIŠKA BRALNA ZNAČKA

Čas šolskih počitnic je običajno čas, ko otroci odmislijo obveznosti in se predajajo igrivosti. Da bi otrokom zapolnili prosti čas in poskrbeli za njihovo družetje, smo v Knjižnici Makse Samsa tudi letos za mlade bralce pripravili počitniško bralno značko.

Mladi bralci so lahko sodelovali pri počitniški bralni znački z naslovom *Bralni črv*, ki poteka že 20. leto, kar dokazuje, da otroci kljub počitniškemu lenarjenju radi posežejo tudi po dobrih knjigah.

Izredno smo veseli, ker se je počitniška bralna značka otrokom tako priljubila. Kar 55 otrok si je v času korona počitnic popestrilo urice s prebiranjem knjig in sodelovalo pri bralni znački. Nekateri so prišli v knjižnico in nam zaupali vsebino zgodbic, ostali so pa na podlagi vsebine prebranih knjig izdelali likovne in druge izdelke. Njihovi čudoviti izdelki so krasili našo knjižnico in bili na ogled vsem. Zaradi epidemije koronavirusa je letos zaključna prireditev odpadla. Vse sode-



lujoče so čakale pohvale in bogate nagrade v naši knjižnici.

Knjižničarke iz Knjižnice Makse Samsa mlade bralce že zdaj vabimo k počitniškemu branju v naslednjem letu. ●

Tamara Hrabar

OGLED DOBRIH PRAKS

Turistični bon, eden od ukrepov protikoronske zakonodaje, kotira na samem vrhu lestvice multiplikativnih učinkov. Podatki kažejo, da jih je bilo največ unovčenih v slovenski Istri, zato ni naključje, da so si podjetniki v Primorsko-notranjski regiji izbrali obalna mesta za ogled dobrih praks.

Z organizacijo SPOT svetovanje PNR smo konec julija obiskali nekdanjo zelo brkinsko obarvano Izolo in prisluhnili zgodbi o prvi evropski tovarni za predelavo in konzerviranje rib, ki datira v leto 1879. Od leta 2009 je v lasti podjetja Pivka perutninarstvo, d. d., ki nadgrajuje blagovno znamko Delamaris.

Nič manj ni bila zanimiva zgodba družinskega podjetja Radolovič. Leta 1989 so od takratnega ribolovnega podjetja Riba kupili prvo ribiško barko in z njo ter mrežo koč v najboljših časih lovili vse do Dugega otoka na Hrvaškem. Po osamosvojitvi Slovenije so bili prisiljeni ribolov omejiti na območje slovenskega morja, barko preurediti in dejavnost razširiti. Razpolagajo s tremi ladjami, ki jih v hladnejšem delu leta, neke od

oktobra do marca, uporabljajo za ribolov, od aprila do septembra pa z njimi prevažajo potnike. Z eno od njih smo se vzdolž Obale popeljali tudi sami in si ogledali školjčičišče klapavic podjetja Prosub, d. o. o., znanega po blagovni znamki Okus morja. Gojenje klapavic je zelo zapleten postopek. Poteka v več fazah in zahteva ogromno ročnega dela. Školjke pa so tudi zelo občutljivo živilo, zato ves čas vlagajo v gojitvene linije in infrastrukturo na kopnem, predvsem v izgradnjo bakterioloških sistemov za prečiščevanje ter tako zagotavljajo maksimalno varen produkt za potrošnika.

Pot po kopnem smo nadaljevali v Piranu. Obiskali smo kulturni center in multimedijški muzej Mediadom Pyrhani ter s pomočjo najsodobnejše tehnologije v 3D-tehniki spoznali zgodovino in kulturni razvoj mesta, zraslega na soli.

Podatki FURS-a kažejo, da so domači turisti z boni v večji meri plačevali nastanitve v poletnih turističnih destinacijah, med katerimi daleč prednjači Portorož, ki velja za najpomembnejši turistični, kopališki in zdraviliški kraj slovenske

Istre. Po zaslugi benediktincev iz samostana sv. Lovrenca, ki so že v 13. stoletju zdravili s pomočjo morske vode in blata iz bližnjih solin, se ponaša s častitljivo tradicijo zdraviliškega kraja. Za uradni začetek portoroškega turizma pa velja leto 1885, ko so na pobudo piranskega zdravnika Giovannija Lugniana preuredili del kemične tovarne v poskusno zdravilišče, v katerem je s pomočjo oblog iz solnega blata in s pitjem slaničice uspešno zdravil revmatske in druge bolezni.

V Portorožu smo se seznanili s projektom IstraCard, asociacijo turističnih in gospodarskih subjektov, združenih z namenom lažjega uresničevanja tržnih ciljev ter spoznali nekatere zanimive deležnike. S produkti se je predstavila kmetija Morgan iz Grintovca, znana po večkrat nagrajenih oljčnih oljih iz ekološke pridelave in podjetnik Davor Podbevšek, ki že nekaj časa uspešno piše inovatorsko zgodbo o soli Barba.

Alenka Penko, SPOT svetovanje PNR

Operacija je sofinancirana s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javne agencije. ●



CVETLIČNE GOSPODIČNE V KNJIŽNICI KOZINA

Sonja Prosen prihaja iz Kosez pri Ilirski Bistrici. Zase pravi, da je ustvarjalka z dušo in srcem. Uživa v naravi in pred kratkim se je odločila za dejavnost rokodelstva oz. ustvarjanja cvetličnih kreacij, ki jih prikaže na različnih materialih.

»Pred nekaj leti sem naredila svoj prvi cvetlični portret. Gospodična je bila skilasta in skuštrana, a to me ni odvrnilo od novih poskusov. Ugotovila sem, da mi po službi prija preživeti urico ali dve na vrtu in ustvarjati. To je čas zame, za odklop od naporenega delovnika, umiritev in sprostitve. Uporabim, kar imam pri roki, vedno pa naravne materiale. Če dehtijo vrtnice, bom uporabila vrtnice. Če je tašča pobrala fižol, bo oblekica ali frizurica v rožnato fižolastih odtenkih. Pri delu ne uporabljam svinčnika in lepila, škarje pa le za ukrotenje kakšne večje veje. Bogastvo narave, ravnotežje in usklajenost z g. Vetrom (delam namreč večinoma zunaj) so vse, kar sestavi naravni mozaik. Motive ujamem v objektiv, natisnem na izdelke, rastline pa vrnem v naravo. Cvetličnih portretov se je prijelo ime Cvetlične gospodične,« pove avtorica septembrske razstave v Knjižnici Kozina. Kolekcija Me, kraljice, ki je nastala leta 2019 in bila predstavljena v obliki koledarja za leto 2020, je posvečena

ženskam. »Veliko vlog imamo, vse pridno odigramo. A prevečkrat pozabimo, da smo najpomembnejše me same. Le srečne in zadovoljne lahko osrečujemo tudi druge. Zato si vzemimo čas zase in se zavedajmo, da smo vse me, kraljice,« še doda Prosenova, ki je od vedno rada ustvarjala. S cvetličnimi kreacijami je začela pred nekaj leti, ko je na vrtu naredila prvi cvetlični portret. Kot je ugotovila, gre za antistresno terapijo, saj je zaposlena v Kopru in skoraj dveurna vožnja do službe in nazaj pripomore k dvigu stresa. V preteklih letih je sodelovala pri projektu Zgodbe rok in krajev v organizaciji LAS med Snežnikom in Nanosom, ki je združila rokodelce in oblikovalce občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica. Pod odličnim vodstvom Maje Modrijan iz Destilatorja in mentorstvom Oloop Designa se je odločila deliti izdelke s tistimi, ki so jim všeč. Utira si pot na poličke TIC-ov in podobnih organizacij, kreacije pa oblikuje več ur, na različnih podlagah, krajih – na plaži, dvorišču, travniku, kjerkoli najde zanimivosti iz narave. Zaradi minljivosti materialov izdelke fotografira, da ujame trenutek v času, in

jih pozneje upodobi na različnih izdelkih – oblačilih, slikah, voščilnicah. ●

Patricija Dodič

Foto: Andrej Bergoč



ŠTUDIJSKI KROŽEK »ZGODBARNICA«

Morda le malokdo tudi po osmih letih našega delovanja ve, kaj je študijski krožek, vendar namen tega članka ni ponovna razlaga. Kogar briga, ve, ostali pa kakor kdo. S krožkom smo bili v osmih letih zelo aktivni; priredili smo kar nekaj srečanj: na Brezovici, v Slivju, Rodiku, Borštu in Bazovici (Italija, družnje s tamkajšnjimi Slovenci), na Reki (društvo Bazovica, Slovenci na Reki), na Vrhniki, v Klancu, na Beki in še marsikje. Prireditve so bile izredno dobro obiskane. Zahvaljujoč vsem, ki jim pisana ali govorjena beseda še kaj pomenita, smo izdali šest zbornikov zgodb, pripovedi, pesmi, receptov, slovarček narečij – vsega po malem in za vsakega nekaj. Ker je skupina sestavljena iz različnih profilov ljudi, različnih starosti, iz različnih okolij, so tako zgodbe kot srečevanja toliko bolj pestra in zanimiva, da tega, da smo postali skoraj družinica, niti ne omenjam. Obiskali smo bazovske pastirske hišice, soline, Movraž, pot do Botač. Srečevali smo se na silvestrskih večerjah na Gradišču, v Divači, Prešnici in na januarskih postnovoletnih srečanjih pri Zlati v Klancu in še kje ter obiskali in srečevali lepe ljudi. Zbornike najdete na spletni strani Občine Hrpelje-Kozina, ki nam omogoča tudi vsakomesečno objavo zgodb v Občinskem glasilu, za kar smo jim hvaležni.

Zbornike lahko berete tudi na spletni strani www.kamra.si/zgodbarnica. Večkrat smo bili gostje na radiu (Trst A, Koper). Sodelovali smo na glavni razstavi ob 25. letnici študijskih krožkov v Tivoliju v Ljubljani, naš krožek pa krasi naslovnico njihovega zbornika. Zgodbarničarji smo se poslovili od nekaterih sodelujočih; nekateri so doslej že izdali knjigo; drugi so na tem, da jo bodo v bližnji prihodnosti. Ker nas finančno nihče ne podpira in ne meče denarja za nami, in ker smo se v osmih letih zelo navezali drug na drugega, smo se odločili, da s krožkom prekinemo in nadaljujemo kot skupina navdušenih prostovoljcev, ki se radi družijo, pišejo, zbirajo zgodbe, jih pripovedujejo ali berejo na srečanjih, torej kot skupina Zgodbarničarjev (na kratko sz, po domače itak pomeni s/z,



kar napeljuje na to, da se brez nas ne da, če se malo pohecemo). Še naprej bomo zbirali domoznanske zgodbe, ki prispejo na moj mail, četudi nekdo ni Zgodbarničar, in ponovno vabim vse, ki bi želeli poslati kako svoje pisanje, da se opogumijo in ga pošljejo na mail magicakirzma@gmail.com. Zborniki so, kot je bilo napisano, na voljo v elektronski obliki in jih lahko pošljem tistemu, ki bi si naše zbrane

zanimivosti želel prebrati, ga pa dobite tudi v fizični obliki v krajevni knjižnici na izposajo.

Te dni je bila na dopustu na Krasu tudi ena izmed glavnih »motorjev« na Andragoškem centru v Ljubljani in »mamica« študijskih krožkov v Sloveniji, meni ljuba Nevenka Bogataj, ki si je vzela čas in obiskala tudi kozinsko knjižnico. Da nam tudi v prihodnje ne bo dolgčas, je povsem logično, saj se že konec septembra naša skupina dobi Pri Cepčevih na Golcu, kjer bomo predstavili nov zbornik in se podružili, tako kot se šika za življenjske ljudi, navkljub koronam, covidom in ostalim ovirajočim pritiskom. Lahko se nam pridružite, če vas lepa beseda in lepodušni ljudje privlačijo, sicer pa nam sledite na Facebook strani »Zgodbarnica« ali pa prebirajte zgodbe v Občinskem glasilu. ●

Patricija Dodič



Časi se spreminjajo in z njimi tudi mi.
V življenju najbolj hrepenimo po sreči,
svobodi in duševnem miru.
Pridobimo jih!

Podarimo jih drug drugemu.

Mirne božične praznike in zdravo leto 2021.



DELOVNI OKTOBER ČLANOV FOTO KLUBA SUŠEC

Prvega oktobra smo v prostorih bara Pumpa v Knežaku otvorili fotografsko razstavo avtorja Jožeta Simoniča z naslovom »Greš z mano«.

Razlika med Bistričani in prebivalci velikih mest je v tem, da se morajo meščani zapeljati kar daleč od doma, da se lahko sprehodijo po neokrnjeni naravi in naužijejo razgledov ter svežega zraka. Mi pa samo stopimo iz domače hiše in smo že v naravi. Zato dostikrat niti ne opazimo določenih pojavov, rastlin, živali ali pokrajine saj jih srečujemo vsakodnevno. Da pa so bistriški kraji raj na zemlji se zavemo šele, ko nekdo od zunaj izrazi svoje navdušenje. Ta nekdo je bil tokrat avtor, rojen v Metliki, a že dolgo let naš občan.

Simonič svoj prosti čas najraje preživlja v naravi. Občuduje tiste motive, ki niso nič posebnega in za katere menimo, da so že večkrat videni. A prav take »vs-

akodnevne« motive je najtežje ujeti v objektiv tako, da pritegnejo opazovalčovo pozornost. Ko nam je želel pričarati npr. mavrične barve divjih orhidej, živo rdečo barvo zlatega jabolka, čudovite oblike in barve listja, dreves in gob, se je moral na pot podati večkrat, uskladiti obdobje, vreme, svetlobo in pravi položaj za fotografijo. Prav zato nobena od fotografij ni vsakdanja ali večkrat videna.

Jože Simonič nas z zbirko fotografij vabi, da bi računalnike, mobitele, sedenja na delovnem mestu, v avtu, na kavču in drugod ter vsakdanji stres zamenjali s pohodi po naravi, ki nam daje veliko čarobnega in v ljudeh vzbudi pozitiven odnos in pozitivna čustva.

Drugega oktobra smo člani FK Sušec na povabilo Foto kluba Brežice odpotovali v istoimensko mesto, kjer smo se v avli Upravne enote Brežice ob občinskem prazniku, poimenovanem Brežiški oktober, predstavili z razstavo *Čujte gore in bregovi*. S fotografijami gradu Kalč smo člani FKS v lanskem letu počastili 150. obletnico vseslovenskega tabora. Da spomnimo: na taboru so zahtevali enakopravnost slovenskega jezika, grad Kalč pa je bil tedaj središče narodnega gibanja in kulturnega dogajanja. Razstavo je uradno odprla brežiška podžupanja Mila Levec. Po otvoritvi pa smo se skupaj z gostitelji odpravili na nočni (foto) sprehod mimo mestnih znamenitosti. Naslednji dan so nas popeljali še po brežiški občini, nam razkazali razgled s Šentvida, Pišece in tamkajšnji grad, Slomškov muzej in repnice. Sicer po kilometrih zelo oddaljenimi kolegi imamo ogromno skupnih idej, ki jih bomo skušali realizirati ob naslednjih druženjih.

17. in 18. oktobra smo zopet fotografirali, in sicer na *Ex tempore Snežnik 2020*. Dogodka se vsako leto veselimo, čeprav od nas zahteva veliko dela in truda. Strokovna komisija bo izmed prispelih fotografij izbrala najboljše in najlepše, ki bodo razstavljene v našem stalnem razstavnem prostoru v baru Pumpa. ●

IŠ, FKS



„Zavedajte se lepih stvari, ne gledajte na to, kako majhne so.“

Želimo Vam miren in radosti poln božič, novo leto pa naj bo polno upanja, sreče, zdravja.

SLS Slovenska ljudska stranka

DOMAČINKA DR. ŠTEMBERGER MED PREJEMNIKI PRIZNANJ PEDAGOŠKEGA INŠTITUTA

9. septembra so bila v Ljubljani podeljena priznanja Pedagoškega inštituta in Slovenskega društva raziskovalcev na področju edukacije (SLODRE) za leto 2020 na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja. Med prejemniki priznanja za izjemne dosežke je dr. Tina Štemberger s Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem (UP PEF).



vidnejše objave sodi 15 samostojnih znanstvenih prispevkov v monografskih publikacijah s področja posebnosti

raziskovanja zgodnjega otroštva, participativnega raziskovanja in etičnosti v raziskovanju. Ukvarja se tudi z vlogo področja raziskovanja v začetnem izobraževanju učiteljev. Nagrajenka je pedagoško in raziskovalno vpeta v delo fakultete, in sicer raziskovalno sodeluje tako s študenti kot sodelavci.

Prepričana je, da lahko le s timskim delom in z interdisciplinarnim delovanjem zasnujemo in izvedemo raziskave, ki bodo osnova učenju in poučevanju ter odgovor na potrebe današnje družbe in posameznika. ●

UP PF

Foto: Sonja Čotar Konrad



OBČINSKI ODBOR
ILIRSKA BISTRICA

Vsem občankam in občanom želimo prijeten, zdrav in miren božič ter uresničitev vseh pričakovanj v letu 2021. Prepričani smo, da bomo s skupnimi močmi premagali vse življenjske preizkušnje.

OO DeSUS
Ilirska Bistrica

Pedagoški inštitut in SLODRE že vrsto let podeljujeta priznanja za najboljše doktorsko delo, izjemne dosežke ter življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Letos so bila podeljena v okviru 5. znanstvene konference Pedagoškega inštituta, SLODRE in CMEPIUS, ki je bila 9. in 10. septembra 2020.

Dr. Tina Štemberger z Ilirske Bistrice, letošnja prejemnica priznanja za izjemne dosežke na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja, je izredna profesorica za področje pedagoške metodologije in višja znanstvena sodelavka na UP PEF, ki ima bogat raziskovalni opus. Njena bibliografija zadnjih petih let obsega več kot 100 enot. Med



PRVI ZAČETKI ...

Z nekaterimi ljudmi se človek ujame bolj, z drugimi manj, s tretjimi pa sploh ne! Z Andrejem sva se zelo dobro ujela že od prve sekunde poznanstva! Ne, ni bilo tisto, kar se vam morda zdi na prvi pogled.

Tisti, novo prispeli in zato »mlčk« zbežgan, a hkrati zelo ambiciozen, načelen in vedno dobrovoljen fant, mi je še dandanes zelo dobro ostal v spominu. Zanimiv, kakor je zanimiv vsak »furešt«. Z »mlčk« nam, klenim Brkincem, nepoznano govorico, a s srcem, dobrim kot kruh. Vse to je naš Andrej.

Sam politično nisem opredeljen, a pomagati človeku, ki me potrebuje, mi ni bilo nikoli odveč. »Nikoli ne veš, kdaj boš ljudi potreboval. Če si kdaj kaj pomagal in kaj dobrega naredil, boš lahko tudi vprašal ...« mi še danes zvenijo v ušesu zlate besede pokojne babice.

»Daj, Vrh, mi boš dal eno roko pa z mano malo plakate raznašal. Tukaj sem nov in še ne poznam vseh vaših krajev. Da me ljudje malo spoznajo.« »No, pa greva,« sem rekel. Slučajno sem bil še na zavodu, zato sem imel čas za se vozit naokrog. Danes bi mu sam težko toliko in tako pomagal, ker služba zahteva celega človeka.

Tast Jože mu je takrat posodil »fidiguca« (bel džip) in kombi, sosed Vojko pa prikolico. Pri predelavi plastike je vedno dovolj palet, vrvi pa se ob vseh senenih balah v Brkinih tudi ne manjka. Pa še flaška mineralne vode z »mlčk« blagoslova zame. Nanjo ni nikoli pozabil, da si slučajno ne bi premislil. Zanj pa vedno le koka kola, ker je vozil. In sva šla.

»Uff! To je velika občina, mnogo večja, kot sem si predstavljal,« mi je začudeno dejal, ko je bel tastov »fidiguc« sopihal v Fabce, na Veliko, Ostrožno, Ratečevo in Janeževo Brdo ter v Sabonje in Podbeže. Enkrat so naju zvečer v kombiju pod Pregarjami ustavili policaji z modro lučjo, ker so mislili, da prevažava ilegalne migrante. »Ali imata morda zadaj tudi kaj ljudi, gospoda?« je bil takrat močno firbčen modri mož postave. »Imava, seveda, imava kakšnih 30 komadov, pa vsi imajo enak obraz.« Ko je nato zadaj v temi odprl vrata kombija, je namesto

bližnjih, je vsaka stvar mnogo lažja. Andrej jo je imel že takrat. Danes je državni poslanec in občinski svetnik, ki z našim dolgoletnim županom Emilom Rojcem res vzorno in lepo sodeluje (tako je župan sam povedal), za potrebe občanov pa je odprl tudi poslansko pisarno v občinskih prostorih.



30 zagorelih Pakistancev zagledal 30 Černigojev. Seveda na plakatih. Tako dolgega obraza kot pri tistem ubogem policaju nisem v življenju še nikoli videl. »Mmmm ... Srečno vožnjo gospoda!« »Hvala, gospod policaj! Pa se priporoča za vaš glas.«

Vem, ni jim bilo lahko tiste dni – ne Andreju ne kombiju in ne džipu, a če ima človek podporo in razumevanje

»Ali bomo šli še kdaj v Bruselj?« me mnogi sprašujejo na cesti. »Hmm, ... ne vem. Za Križ vem, da se pripravlja nekaj lepega, ko bo virus mimo, za ostalo bo pa treba kar Andreja vprašati. Kar potrepljajte ga po rami. Jaz sem napisal samo to, kar vem. Upam, da bo kar zanimivo. Več res ne vem. Ostanite zdravi do naslednjič!« ●

M. V.

LETOŠNJI PRAZNIKI BODO ŽAL DRUGAČNI,
A NAJ ZATO NE BODO NIČ MANJ DOŽIVETI.

ŽELIMO VAM BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
TER PONOSNO PRAZNOVANJE
DNEVA SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI.

NOVO LETO PA NAJ ZAZNAMUJETA
PREDVSEM ZDRAVJE IN UPANJE.
VSE DOBRO V LETU 2021!

OO NSI ILIRSKA BISTRICA

N.Si

SEPTEMBER V VRTCU PODGORA KUTEŽEVO

V skupinah Metuljčki, Žabice in Želvice v Vrtcu Podgora Kuteževu smo se povесelili prvega vrtčevskega dne. Za nekatere so se zaključile počitnice, drugi pa so vrata vrtčevskih igralnic prestopili prvič. To je čas novih začetkov in izzivov. Nekatere prijateljske vezi se bodo še naprej utrjevale, druge pa se bodo šele začele tkati, kdo ve, morda za vse življenje. Po hodnikih našega vrtca se že sliši smeh in otroška razigranost.

Otrokom smo pripravili poseben prvi vrtčevski dan. Po zajtrku smo si ogledali lutkovno predstavo *Šivilja in škarjice* (KUD Teater za vse). Otrokom je bila predstava všeč, čez dan so še večkrat povprašali po vsebini zgodbe.

Ob vrnitvi v igralnice pa nas je pričakalo prav posebno sladko presenečenje. Torte! Vsaka skupina je dobila svojo in otroci so s slastjo pojedli kos ali dva. Sladkanju je sledilo raziskovanje igralnice – ogledali smo si koticke v igralnici, katere igrače so v njih in jih poimenovali. Otroci so se lepo igrali in po koncu lepega dne v vrtcu stekli v objem svojih staršev.

Verjamemo, da je pred nami lepo, mirno in nasmevano vrtčevsko leto.

Petra Vogrin

IZ SKUPIN SE SLIŠI:

Juhuhu, spet smo tu! Kako lepo je med prijatelji! V skupini Želvice že pojemo in se smejimo, se igramo in veselimo. Sprejeli smo veliko izzivov, se učili iz izkušenj, osrečevali sebe in druge ter uživali s prijatelji.

Za tiste pa, ki imajo v tem obdobju krizo, vam prišepnem: vse bo v redu. Mi smo tu, da vam pomagamo premagati stiske.



Za nekatere malčke iz skupine Metuljčki, v katero so vključeni najmlajši otroci, je bil prvi september še toliko bolj poseben dan, saj so v vrtec zakorakali prvič. Pritekla je tudi kakšna solzica, ki se je kaj kmalu posušila, saj smo vzgojiteljice čas uvajanja posvetile ljubkovanju in poskrbele za to, da so se otroci v vrtcu dobro počutili. Poskrbele smo, da je v skupini prevladovalo prijetno vzdušje. Sončno vreme je omogočilo, da smo veliko časa preživeli na svežem zraku, hodili na krajše sprehode, se gibali na igralih na vrtčevskem igrišču in počeli še veliko zanimivega ter si tako lepšali uvajalne dni.

Iz skupine Žabice je bilo slišati živžav, smeh in veselje ob ponovnem snidenju. Nestrpni, polni pričakovanj, zadržani, a hkrati neučakani, nasmejani in seveda pogumni otroci so na prvi vrtčevski dan spet stopili med svoje prijatelje. Veseli smo, da smo lahko spet skupaj. ●

*Petra Vogrin, Ana Tomažič
in Petra I. Pugelj*



NEKAJ UTRINKOV PRVOŠOLČKOV – KORONČKOV NA OŠ KNEŽAK

V to čudno »korona« šolsko leto je v OŠ Knežak vstopilo 14 prvošolčkov. Radovedni, igrivi, živahni in brez strahu so v spremstvu staršev vstopili v našo hišo učenosti. Kljub težki situaciji smo jim poskušali ta velik korak v življenju polepšati, tako da jim bo za vedno ostal v lepem spominu.



Da šola res ni hec, so spoznali v dneh, ki so bili pred njimi. Obiskal jih je policist Vili Ljubič in jih pospremil po vasi, da so si skupaj ogledali varne in nevarne poti do šole, se spomnili pomena določenih prometnih znakov, se učili varno prečkati cesto in se kot pešci vzorno obnašati na cesti. Za nagrado so si lahko ogledali policijski avto.

Učence prve triade je v tednu otroka razveselilo Glasbeno gledališče Melite Osojnik s predstavo Čarobni potoček, dobili so razredne zmagovalce v turnirju družabne igre Človek ne jezi se, sodelovali na prvih volitvah za predsednika šolske skupnosti, si ogledali risani film po njihovih željah in imeli narobe dan.



To je bilo smeha! V šoli so bili oblečeni v pižame, pisali so na tleh, hodili zadenjsko, po vseh štirih, narobe pozdravljali in počeli še veliko drugih vragolij.

Za prvošolce pa je bil zelo pomemben petek, 9. oktober 2020, ko so bili sprejeti v šolsko skupnost učencev šole. Starejši učenci so jim zaradi epidemioloških omejitev pripravili radijsko uro, predsednik in namestnica ravnateljice pa sta jih pozdravila v razredu. Zelo ponosno in na glas so za predsednikom šolske skupnosti Samom Slavcem ponovili zaobljubo naše šole in s tem potrdili, da so postali pravi šolarji. Zaslužno so prejeli knjižna darila in potrdila, da so del šole. Najbolj pa so se razveselili sladkega presenečenja v jedilnici. Posladkali so se s čokoladno torto. ●

Tanja Blažek

OŠ RUDOLFA UKOVIČA PODGRAD ŽE TRETJIČ USPEŠNA PRI PRIJAVI NA ERASMUS+



OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad se je v začetku letošnjega leta odločila, da v program Erasmus+ vključi poleg učiteljev tudi učence. Preko portala eTwinning je poiskala tri različne tematike in mednarodna partnerstva. Pri prijavi na ukrep KA229 je sodelovala v dveh partnerstvih, ena prijava je bila uspešna! Program Erasmus+ vodi Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. Na tokratnem razpisu je bilo v partnerstvih uspešnih 128 vrtcev, OŠ in SŠ iz Slovenije, med njimi je tudi naša šola.

Tako učitelji kot učenci so zadovoljni, da je uspela prijava projekta *Education*

to Action: Web of life, v katerem sodelujejo poleg naše šole še: OU Mirce Acev-Gjorče Petrov iz Skopja (Severna Makedonija), Scoala Gimnaziala Romanu iz Braila (Romunija), College Eleonore de Provence iz Monsegurja (Francija) ter Zakladni škola iz Velehrada (Češka republika).

Z izbranimi dejavnosti bomo mentorji 250 učencem iz petih držav EU omogočili, da razvijajo zavest in pozitiven odnos do ukrepov za zmanjševanje onesnaževanja, izboljšanje varstva okolja in racionalno rabo energije ter materialov. Tako se bodo učenci poglobili v naslednje tematike: recikliranje, podnebne

spremembe, zdrave navade, onesnaževanje in ekosistemi.

Mednarodna dimenzija projekta bo spodbudila učence, da bodo razvijali različna stališča, poglede in razumevanje okoljevarstvenih problemov in jih izmenjevali med seboj. To bo pripomoglo tudi k strpnosti do stališč in kulturnih pristopov v drugih državah.

Učenci tretje triade bodo z vrstniki iz drugih držav sodelovali večinoma virtualno preko portala eTwinning. V okviru projekta je predvidenih tudi pet izmenjav med državami, vendar bodo izvedene z zamikom in glede na situacijo ukrepov v zvezi s koronavirusom. ●

Mentorice: Tamara Urbančič, Kristina Jenko Čekada in Vesna Babnik

Z vami tu in zdaj.

Že od leta 1896.



Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si

Poslovalnica Ilirska Bistrica

Trgovski center Mikoza (TC MIKOZA)
Bazoviška cesta 32, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: (05) 7100-532
agencija.ilirska-bistrica@phv.si

OBELEŽITEV SVETOVNEGA DNE DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA



Z namenom ozaveščanja o problemih, vezanih na duševno zdravje, pa tudi z namenom promocije duševnega zdravja vsako leto 10. oktobra obeležujemo svetovni dan duševnega zdravja. Prvič so ga na pobudo Svetovne federacije za duševno zdravje praznovali leta 1992.

Na Gimnaziji Ilirska Bistrica so dijaki 2. in 3. letnika gimnazijskega programa svetovni dan duševnega zdravja obeležili z izdelavo plakatov, ki z vidika psihologije in sociologije sprego-

vorijo o duševnem zdravju in boleznih. Plakate so dijaki pod mentorstvom profesorice psihologije Mihaele Stražišar in profesorja sociologije Gorazda Brneta izdelovali v okviru projekta *Podjetnost v gimnaziji – PODVIG*, ki je od leta 2018 do leta 2022 pod okriljem Zavoda RS za šolstvo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter Evropskega socialnega sklada.

Na plakatih, ki so razstavljeni v prostorih Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, so s psihološkega vidika obravnavana vprašanja, kot so: Kaj so duševne bolezni? Katere duševne bolezni poznamo? Kako jih zdravimo? Kako ravnati, ko se znajdemo v duševni stiski? Kako pomagati osebi v duševni stiski? Kako ohraniti duševno zdravje? Z vidika sociologije pa izdelki dijakov problematizirajo opredelitev zdravja (težave z opredeljevanjem zdravja in bolezni, družbeno-kulturna pogojenost pojmovanja zdravja in bolezni), družbeno vlogo medicine in medikalizacijo (razvoj znanstvene medicine in medicinski pogled na zdravje in bolezni, družbena vloga medicine in medikalizacija) ter družbene neenakosti, zdravje in bolezen (javni zdravstveni sistemi, individualizacija odgovornosti za zdravje, zdravje kot socialno-ekonomska kategorija).

*Mentorja: Mihaela Stražišar
in Gorazd Brne*



PODVIG

Krepitev kompetence podjetnosti in
spodbujanje prožnega prehajanja med
izobraževanjem in okoljem v gimnazijah
PODjetnost V Gimnaziji

Projekt financirata Republika Slovenija in Evropski unija iz Evropskega socialnega sklada

Projekt *PODVIG* je od leta 2018 do leta 2022 pod okriljem Zavoda RS za šolstvo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter Evropskega socialnega sklada.

TABORJENJE NA KOROŠKEM

Smeh, veselje, veščine, brezskrbne dni, krst, večerne igre in petje ob ognju, bivak, prijatelji – vse to in še več Ruševci vsako poletje ponudimo »našim« otrokom na desetdnevnem taboru. Letos je tako 46 tabornikov preživljalo poletne počitnice v Radljah ob Dravi.

Dolge priprave in načrtovanje samega taborjenja je letos nekoliko zmotil novi virus, ki je svoje lovke širil okoli nas in nas zavijal v tančico strahu, da taborjenja 2020 letos ne bomo mogli izvesti. Kljub resnim razmeram smo taborniki preko sicer težavnega in samosvojega

Zoom-a (spletna aplikacija, ki nam je omogočala komunikacijo), ki je kdaj pa kdaj koga utišal in mu onemogočil govor, skrbno načrtovali program in morebitno izvedbo samega tabora. Sestavljanje programa, zbiranje materiala, oblikovanje jedilnika, zbiranje prijav,



izvedba programskega sestanka, potem pa še posebne prilagoditve zaradi novega virusa – vse to je zaznamovalo vodniške misli od sredine maja naprej. »No, če letos ne bomo mogli izvesti taborjenja, bo pa vsaj za naslednje leto že vse pripravljeno,« smo si govorili. A usoda je do rekla svoje, ko smo z NIJZ-a in ZTS-ja dobili potrditev, da tabor lahko izvedemo – potrebne so bile le določene prilagoditve. In tako se je poletna ruševska pravljica lahko začela.

V soboto 4. junija se je večina vodstva v jutranjih urah podala na pot proti Radljah ob Dravi. Letos smo imeli na voljo le en dan, da postavimo vse šotore in pripravimo tabor za prihod taborečih, ki so prišli naslednji dan. Kladiva so pela po klinih, štriki so se napenjali ob šotorih in znojne kaplje so padale in zalivale travo, da je takoj zrastle za tri centimetre – šala, šala – ni bilo tako hudo, smo se pa potrudili po najboljših močeh in tabor (deset savic, deset čehov in dva štabca) je v pičlem dnevu stal pokonci. V nedeljo slednji ni več sameval v pričakujoči tišini, preplavili so ga razigrani otroški glasovi, ki so vanj prinesli nov, svež veter. In težko pričakovano taborjenje 2020 se je pričelo.

Kljub močno okrnjeni prisotnosti med udeleženci smo naslednjih deset dni preživeli polno in v odlični družbi. Osvajali smo veščine, streljali z loki, se pomerili v družabnih, taborniških in športnih igrah, imeli tabor pobega (taborniški escape room), preživeli smo bivak in opravili že tradicionalni krst, na katerem si zelenci prislužijo svoje taborniško ime. Ob večernih ognjih, ko se je



na nebu, polnem zvezd, pokazala tudi luna, je vodstvo odigralo prav posebno igro. Igro o junakih in nejunakih, ki je narisala nasmeha na obraz vsakemu gledalcu. Zadnji večer pa so bile na programu poroke.

Med vodstvo smo odprtih rok sprejeli tudi štiri nove PP-je. Prav tako sta dva, zdaj že bivša PP-ja, prešla med RR-je. En velik M za vseh šest! (Terminološki slovar taborniških izrazov za netaborniške smrtnike pravi: »PP (m & ž); 1. pog.: PP je okrajšava za popotnike in popotnice. 2. PP-ji so taborniški posamezniki, stari med 15 in 21 let. Zadetki za RR pa bi vam povedali, da je to oseba, starejša od 21 in mlajša od 28 let.«

A vsega lepega je enkrat konec. Dnevi so se počasi iztekali in grenak priokus odhoda se je sprehajal skozi misli taborečih. Še prekmalu je napočil dan, ko smo morali pospraviti šotore in oditi domov. O, pa ne tako hitro! Ni še konec. Utrujeni, a zadovoljni smo vodniki »spokali« otroke na avtobus in jim pomahali v slovo, sami pa nadaljevali s t. i. grčevskim taborom (tabor, namenjen nam, mlajšim, in tistim malo starejšim

članom Rodu Snežniških Ruševcev z njihovimi družinami). Tako se je nam, osmim preživelim borcem iz predhodnega taborjenja, pridružilo še 21 novih taborečih, ki so kar prekipevali od energije. Mi smo paaaa ... no, lahko bi rekli, da smo potrebovali en dan spanja, da smo prišli k sebi. Posebnost tega tabora je bila definitivno starost taborečih – najmlajša članica je bila namreč stara devet mesecev, najstarejši član pa 57 let. Ampak, kot smo pri tabornikih že navajeni, leta pri nas niso pomembna! Tokratni petdnevni tabor je potekal malo drugače. Namenjen je bil sprostitvi ob zabavi in dobri družbi, zato si je vsak posameznik program lahko prilagajal in organiziral po svoje. Tako smo se razpršili na različne konce severne Slovenije, od naravnega kopališča v Radljah, prek Maribora do Rogle. Preizkusili smo se v pravem escape roomu, nato pa v taboru pripravili še enega za starejše člane, ki so se, moram priznati, odlično odrezali. Preizkusili smo se tudi v deskanju na vodi na prostranem mariborskem morju (to nam pa ni šlo tako dobro, ampak so nekateri »zmogali« sistem, bi se

lahko reklo), najbolj odmevni pa so bili, seveda, pevski večeri. V nedeljo 19. julija smo tabor dokončno pospravili in se napotili domov (z nekaj vmesnimi postanki v Celju in Ljubljani – lačni že ne bomo šli domov).

Za konec še enkrat pomislim na tabor. V spominu se mi prikaže na tisoče nasmejanih obrazov, iskrivih oči, skrivnih pogovorov in pisem ter mnogih drugih, lepih stvari. Seveda smo potočili tudi kakšno solzico, a to so stvari, ki nas delajo močne in nas še bolj povežejo. Vem, da taborjenja ne bi mogli izvesti brez tako super ekipe, kot smo jo imeli. Zato hvala vsem in vsakemu posebej. In hvala vam, staršem, ki ste nam tudi letos zaupali svoje otroke – brez njih taborjenja sploh ne bi bilo.

Ruševci se že veselimo novega taborjenja in skrbno izbiramo nov taborni prostor – mogoče tokrat malo bližje, kaj pravite? No, ... ali pa tudi ne. Upamo, da se naslednje leto vidimo v čim večjem številu.

Lep taborniški pozdrav! ●

Sara Mežnar



Za koga? Za zaposlene in brezposelne. (prednost imajo starejši od 45 let)

Kdaj? Pričnemo v januarju 2021.

Kje? Na OŠ Antona Žnideršiča.

Prijave? info@lu-ilirska-bistrica.si,

05 714 50 22

LIUDSKA UNIVERZA ILIRSKA BISTRICA

BREZPLAČNI TEČAJI V LETU 2021

ITALIJANŠČINA

NEMŠČINA

ANGLEŠČINA

SLOVENŠČINA ZA PRISELJENCE

EXCEL

RAČUNALNIŠTVO ZA VSAK DAN

OSNOVE RAČUNALNIŠTVA

ZELIŠČA ZA ZDRAVJE IN VESELJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



EVROPSKI SKLADI
EVROPSKI SKLADI
EVROPSKI SKLADI

Brezplačne tečaje omogočata Ministrstvo za izobraževanje,
znanost in šport ter Evropski socialni skladi.

PESMI UČENCEV OŠ DRAGOTINA KETTEJA O KORONAVIRUSU

Virus je prišel med nas,
to je zdaj en čuden čas.
Ostali smo doma,
šola sameva,
po njenih hodnikih tišina odmeva.
V varnem zavetju doma spremljamo,
kaj se dogaja.
Na daljavo poteka pouk,
o, le kdaj bo konec teh muk?

Lovro Balajić, 8. a

Ko zjutraj vstanem
in si oči pomanem,
se po sobi ozrem
ter brž na noge se povzpnem.
Pred računalnik se postavim
in se nemudoma v eAsistent prijavim.

Se nad nalogo zgrozim,
še dobro, da ne omedlim.
Se pridno učim
in se od drugih stran držim.
Si roke nenehno umivam,
da na njih bacilov ne zbiram.
Bi rad s prijatelji se dobil,
a kaj, ko je ta virus svet spremenil.

Jani Pangerc, 8. a

Koronačas je pri nas:
masko na usta, da ne obolimo,
varnostne razdalje se držimo.
Med seboj se ne družimo, da se ne okužimo,
Šole na daljavo ne delamo kot za šalo,
pri vseh predmetih pišemo, pri likovnem pa kaj narišemo.
Če obolimo, zase in za druge skrbimo.
Mask ni več dobiti, zato si jih kar sami naredimo.
Številna podjetja so se zaprla,
a ko prišel bo pravi čas, se bodo odprla.
Zaloge hrane smo kupili,
da vsak dan v trgovino ne bomo hodili.
Koronačas bo odšel od nas,
za sabo pustil slab bo glas.

Nik Vrh, 7. a

Med koronačasom vedno
več kil je za mojim pasom.
Domače naloge je vedno več,
naj bo tega čimprej preč.
Ne vem, kaj si oče misli,
vsak dan si neko novo delo izmisli.

Žiga Blokar, 7. a

Zdaj ko čisto vsi smo doma,
korona nas pod ključem ima.

Iz občin svojih ne smemo,
poročila so le še na to temo.
Zase skrbi in ostani doma,
če nočeš,
da drugi težave ima.

Hana Omerčič, 8. a

Brezskrbno smo se vedno igrali,
hodili na izlete in nakupovali.
A glej ga zlomka, kaj se je zgodilo,
naenkrat vse se je spremenilo!

Le kaj je ta čudna stvar,
ki ne odžene je niti denar?
Strah nam je v kosti vsejala,
na domove šolo nam poslala.

Če prej težko smo v šolskih klopih sedeli,
sedaj tega bi si želeli.
Želeli s prijatelji bi klepetati
in se nobene bolezni ne bati.

Covid-19 je strašna stvar,
postala naš je vladar.
V hiše, v stanovanja nas je zaprla,
marsikatera oseba zaradi nje je umrla.

S Kitajske je prišla,
naredila je veliko gorja.
Vsak kotiček sveta
pred njo trepeti.

Po celem svetu si vsi želimo,
da stare čase spet dobimo.
Upamo na najbolje,
da bomo spet dobre volje.

Aljaž Škrabolje, 7. a

JEZIKOVNI NASVETI

»COVID« ALI »COVIDNA« BOLNIŠNICA? SE OKUŽIMO Z VIRUSOM ALI COVIDOM-19?

V teh divjih in negotovih časih marsikoga mučijo številna vprašanja, zato sem za jezikovno svetovalnico izbrala nekaj vprašanj bralcev, ki so prispela v moj e-poštni nabiralnik.

VPRAŠANJA

Je besedna zveza covid bolnišnica ustrezna? Zveza bolnišnica za paciente/bolnike s covidom-19 je namreč bistveno daljša.

Je bolnik okužen z virusom ali boleznijo? Gre za širjenje okužb z novim koronavirusom ali s covidom-19? Preprečujemo širjenje virusa ali bolezni?

ODGOVOR

Bolniki se okužijo s koronavirusom in zbolijo za covidom-19. Družba z ukrepi preprečuje širjenje virusa in okužb s koronavirusom ter s tem tudi širjenje bo-

lezni. Če smo pozitivni ob testiranju na koronavirus, ni nujno, da tudi zbolimo za covidom-19.

O PRIDEVNIKU »COVIDNI«

V knjižnem jeziku leta 2020 je sprejemljivo in nevtrarno uporabljati zapis narazen: **mesto s covid bolnišnico, bolnišnica s covid oddelkom, oddelek za covid paciente**, seveda pa je knjižni slovenščini še vedno bližja možnost zveze vrstnega pridevnika in samostalnika, tj. **covidska ali covidna bolnišnica**, ki ju potrjuje tudi raba:

- **covidski**: doba, kriza, oddelek, paket, ukrep, vsakdanjik,
- **covidni**: bolnišnica, oddelek, pljučnica, točka, bolnik.

Priporočam zapis in rabo **covidna bolnišnica**. Sprejemljiva pa je tudi možnost **bolnišnica za covid-19**.

Glede na kratek čas, v katerem je mogoče slediti življenju besed, ki jih je prinesel koronavirus, je težko govoriti o ustaljenosti. Pozorno opazovanje jezikovnih izbir pa kaže, da je od naštetih sistemskih možnosti trenutno najbolj razširjena raba pridevnika **covidni**: **Covidni oddelek v šempetrski bolnišnici**.

KAJ PA »KOVID«?

Opažam tudi, da se z večjo integracijo besede, npr. v pridevniških tvorjenkah, predvsem sestavljenkah, kot naravna izbira ponuja zapis s k (npr. kovidni bolnik, kovidni človek).

Zapis same bolezni s k je mogoč, a je za zdaj omejen bolj na publicistična besedila in zasebno pisanje, ne uporablja ga zdravniška stroka. Zagotovo pa bo z novimi besednimi tvorbami prišlo do večjega števila podomačenih tvorb in celotne družine, kar bo olajšalo tudi zapis in rabo tvorjenk tipa **protikovidni ukrepi**.

Vaša vprašanja, komentarje in predloge sprejemam na trojc3@gmail.com. ●

Tamara Rojc, prof. slov.

BOLNIK ALI PACIENT?

Beseda leta 2020 bo zagotovo zloženka koronavirus. V času epidemije koronavirusne bolezni, ki je zajela svet in marsikomu prekrizala dopustniške načrte, sem spremljala vnos novih besed v besedišče slovenskega jezika in spreminjanje pomena že obstoječih. V novicah smo lahko pogosto zasledili izraza: bolnik s covidom-19 in pacient s covidom-19.

V tokratni jezikovni svetovalnici razmišljam o tem, kdo je bolnik in kdo pacient – ali sta izraza sopomenki in tako pomensko zamenljiva.

Bolnik je bolan človek.

Pacient je človek (bolan ali zdrav), deležen zdravstvenega varstva ali zdravstvene oskrbe.

Današnja jezikovna dilema pa ni tako preprosta, kot se zdi na prvi pogled.

Bolnik je pacient, pacient pa ni nujno bolnik

Da bi dosledno upoštevali terminologijo na področju zdravstva in zdravstvenih storitev, moramo za znane pojme uporabljati uveljavljena poimenovanja – tista, ki jih določa posamezna stroka.

Zakon o pacientovih pravicah (2008) termina **bolnik** in **pacient** izenači v pomenu: **pacient** = *bolnik ali drug uporabnik zdravstvenih storitev v odnosu do zdravstvenih delavcev ali izvajalcev zdravstvenih storitev ne glede na svoje zdravstveno stanje*.

Strokovnjaki z Nacionalnega inštituta za javno zdravje pa so razmerje med **bolnikom** in **pacientom** opisali takole: »Jure zboli za virozo, ne obišče zdravnika in počiva doma. Jure je v tem primeru bolnik, vendar ni pacient. Če bi Jure zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja obiskal zdravnika, bi bil bolnik in pacient.«

»Da bi Jure lahko podaljšal veljavnost svojega voznškega dovoljenja, mora opra-

viti zdravstveni pregled. Jure je v tem primeru pacient, vendar ni bolnik.«

Strokovna literatura, slovarji in pravni dokumenti s področja zdravstva tako jasno razločujejo med terminoma **bolnik** in **pacient**.

Zapomnite si!

Ne smemo pozabiti, da poimenovanji nista sinonimni in tako zamenljivi, zato »pacienta« ne smemo brez premisleka zamenjati z »bolnikom«.

Izraz **bolnik** uporabljamo za človeka, ki je bolan. Za vse uporabnike zdravstvenih storitev pa uporabimo izraz **pacient**.

Še naprej spremljajte Jezikovne nasvete in mi pišite na trojc3@gmail.com. Vese-la bom vaših odzivov.

Želim vam mirne in zdrave božično-novoletne praznike, v novem letu pa veliko srčnih objemov in nasmehov brez mask. ●

Tamara Rojc, prof. slov.



NA POTEPO PO EKVADORJU IN KOLUMBIJI

Pravilo »Kšibovcev« se glasi: »Vsaj eno potopisno predavanje na leto!« Super je, če povabimo kakšnega domačina. Tokrat smo v goste povabili starega znanca Luko Butinarja, ki je 17. junija v Sokolskem domu v Ilirski Bistrici pripravil potopisno predavanje o potepanju po južni in severni hemisferi ter središču sveta.

Govora je bilo o Ekvadorju in Kolumbiji – deželah kave, kakava, kokaina, zlata, banan ... V kar tri ure dolgem predavanju nam je barvito predstavil svoje 45-dnevno potovanje, ki je bilo polno dogodivščin. Nekatere so bile zabavne, druge pa tudi nevarne. Hribolazenje po vrhovih Andov (4662 m), hoja po pragozdu, namakanje v morju in izviru vode, ki prinaša večno mladost, so le delčki predavanja, ki ga je polepšal z zanimivimi fotografijami.

Potovanje so nekoliko pestile tudi zdravstvene težave, saj se je na četrtini potovanja zastrupil in je moral obiskati urgenco. Po uspešnem okrevanju in prestopu meje iz Ekvadorja v Kolumbijo pa ga je čakalo novo presenečenje. Ko se je bližal koncu potovanja, so se gverilci odločili, da izvedejo napad na državo. Na udaru so bili vojska, policija in javni prevoz, ki je popolnoma obstal. Za las se je izognil napadom, tako da je pohitel v

prestonico Kolumbije in tam počakal na srečno vrnitev domov.

Čeprav se je domov vrnil varno in zdrav, ga je tu pričakala nova pustolovščina, ki jo vsi poznamo kot epidemijo COVID-19. Zaradi tega je bilo na predavanju število obiskovalcev omejeno, saj je bilo potrebno upoštevati varnostno razdaljo. ●

Kšibovci

*»Solza naša ti bo
grob rosila, dokler
nas ne bo združila.«*



ZAHVALA

TOMAŽ PIRNAT

3. 2. 1973 – 15. 7. 2020

Po hudi bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi Tomaž Pirnat. Iskrene besede zahvale izrekamo Splošni bolnišnici Izola, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem SŽ – Tovorni promet, d. o. o., in znanec za izrečeno sožalje, darovane sveče in prispevke.

Hvala Editi za skrbno nego in ljubečo pomoč. Hvala Mojci za vso podporo. Hvala pevcem Klape Škvadra za prelepo petje ob zadnjem slovesu, gospe Mileni Vičič za pomoč pri izvedbi pogrebne slovesnosti, gospodu kaplanu Gašperju Naglostu za opravljen obred, JP Komunala Ilirska Bistrica in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

**Žalujoci: sinova Tine in Marko, mama Olga
in brat David z družino**

Harije, julij 2020

*Ni res, da si odšel
in tudi nikoli ne boš.
Ujet v naša srca
z najlepšimi spomini
boš vsak naš korak
spremljal v tišini.*



ZAHVALA

Zaradi hude bolezni nas je veliko prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, dedek in tast

ALOJZ MRŠNIK – DIDOT

(30. 9. 1953 – 7. 8. 2020)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, znanec, bivšim sodelavcem in vsem ostalim za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in ostale darove.

Posebna zahvala mag. dr. Mojci Unk z OI v Ljubljani, dr. Sonji Lovrič Kiselič, medicinski sestri Janji Benigar, patronažnima sestrama Vidi in Julijani, negovalkam na domu v Ilirski Bistrici iz Zavoda Pristan ter celotni ekipi urgentnega bloka Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica za vso izkazano skrb in pomoč. Hvala župniku Stanku Fajdigi za lep pogrebni obred, članom skupine Prijatelji, članom ZŠAM Ilirska Bistrica za poslednji častni pozdrav, zastavonošam, voznikom kamionov za zadnji šoferski pozdrav, kolektivu pogrebne službe Komunala Ilirska Bistrica in vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri pogrebni slovesnosti. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste našega dragega Didota v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Poldka ter hčeri Jride in Noemi z družinama

*Dober, plemenit človek, ki je z nami živel,
nam ne more biti odvzet,
kajti v našem srcu je zapustil svetlo sled
svoje dobrote in plemenitosti.*

(Thomas Carlyle)



ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi ate

IVAN RUTAR

(28. 5. 1957 – 27. 8. 2020)
iz Župančičeve ulice 4

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam nudili podporo, z nami delili žalost in bolečino ter nam kakor koli pomagali. Posebna zahvala gre osebju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, Onkološkemu inštitutu Ljubljana in gasilcem PGD Ilirska Bistrica. Hvala tudi g. župniku Stanku Fajdigi, JP Komunala Ilirska Bistrica in vsem ostalim, ki ste pokojnika v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi najdražji in najbližji

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre ...
Le daleč, daleč je ...*

(T. Pavček)



ZAHVALA

JOŽE VIČIČ

(4. 6. 1933 – 8. 9. 2020)

V petek, 11. 9. 2020, smo se na premskem pokopališču poslovili od našega dragega moža, očeta, nonota, brata in strica Jožeta Vičiča.

Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja in tople besede podpore. Posebej se zahvaljujemo govorniku g. Marku Dujcu za izbrane besede, članom MPZ Dragotin Kette za odpete pesmi, ki jih je tudi sam tako rad prepeval, in g. Dušanu Grmšku za izjemno odigrano Tišino, ki nam je segla v srce. Hvala tudi osebju Doma starejših občanov Ilirska Bistrica, ki je skrbelo zanj zadnje leto in pol.

Pogrešali ga bomo.

Vsi njegovi

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*



ZAHVALA

CIRIL SIMČIČ

(4. 7. 1951 – 25. 9. 2020)

Ob boleči izgubi našega dragega Cirila se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano sočutje in stiske rok, za darovane maše, sveče in cvetje. Iskrena hvala kolektivu pogrebne službe Komunala Ilirska Bistrica, g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete pesmi. Posebej se zahvaljujemo ekipi NMP Ilirska Bistrica in osebni zdravnici dr. Pejčkovič za lajšanje bolezni v zadnjih mesecih.

Hvala vsem, ki ste bili del njegovega življenja in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

**Žalujoci: žena Darinka, sin Marko
in hči Helena z družinama**

*Ko v krogu življenja
pade list na tla,
se vrne h koreninam,
kjer čakata ga mir in tišina,
kjer mine vsaka bolečin.*



ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin, mož, oče,
brat in stric

SIMON ČERNETIČ

iz Ilirske Bistrice, nazadnje stanujoč v Ajdovščini

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in prispevke za slovenjgraško bolnišnico. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za zdravstveno nego. Zahvala teti Danici, svakinji Mojci in sošolcu Tonetu za čustvene besede slovesa, pevcem za zapete pesmi in sorodnici Lidiji z Bača za nesebično pomoč. Hvala zaposlenim v JP Komunala Ilirska Bistrica za usluge in prijaznost.

Žalujoci: vsi njegovi

Ilirska Bistrica, 28. 9. 2020

*Temna noč se je storila,
sanjalo je že oko.
Pesmica me je zbudila,
mladi fantje jo pojo.*

*Tudi jaz sem enkrat peval,
tudi jaz sem bil vesel.
Oh, da bi še enkrat mogel!
To bi srečen bil vesel.*

(L. Slak)



ZAHVALA

ob boleči izgubi moža, brata, očeta in nonota

JOŽETA FRANKA

(21. 2. 1952 – 22. 10. 2020)
iz Podgrada

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, poslana sožalnice, darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvala gre osebni zdravnici dr. Dekleva, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, dr. Milanezu, pogrebni službi Komunala Ilirska Bistrica, gospodu župniku iz Podgrada za lepo opravljen obred ter Majdi Zidar in Zlatki Škerjanc za prebrane poslovilne besede. Posebno zahvalo namenjamo Leonu Štavarju, ki je omogočil, da so ga na njegovi zadnji poti spremljali glasovi pevskega zbora Slavnik.

Hvala vsem, ki ste našega dragega očeta pospremili k večnemu počitku in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: njegovi najdražji

*O, Marija s Fabške gore,
jaz se tebi priporočim,
da me bodeš varovala,
jaz pa tebe ne zapustim.*

(ž. Milan Grlić)



ZAHVALA

V 76. letu starosti je k večnemu počitku odšla
naša draga mama, stara mama in tašča

MARIJA NEVA ISKRA

iz Podgraj
(rojena RUTAR iz Fabcev)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom in vaščanom, njenim in našim prijateljem ter vsem, ki so ji kakor koli pomagali in nam stali ob strani. Zahvaljujemo se tudi župniku g. Petru Pipanu, osebju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in Komunalnemu podjetju Ilirska Bistrica.

Spomin nate in vse tvoje besede, bomo za vedno ohranili v naših srcih.

Žalujoči:

sinovi Boris, Karlo in Robert z družinama

*Saj meni so tudi ti doli le prod,
duh lepše, srečnejše mi sluti –
kako jaz po njih omedlevam od tod,
a strte so moje peruti!*



ZAHVALA

ob boleči izgubi naše drage mame, babice in tete

CVETE ŠTEMBERGER

iz Novokračin 70

Izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, darovali sveče, cvetje in svete maše. Posebna zahvala gre osebju Splošne Bolnišnice Izola in reševalni ekipi ter vsem sosedom in sovaščanom, ki ste nam priskočili na pomoč. Še enkrat iz srca hvala tudi tistim, ki jih nismo posebej imenovali.

Žalujoči:

Marjanca, Metka, Marko, Urška, Sara in Nik

*Vlak je nežno zažvižgal ... tebi v slovo.
Kamion je otožno potrotil ... tebi v slovo.
Zvon nad dolino je milo zapel ... tebi v slovo.*



*A jaz vem,
da si,
tako
po tihem,
predano,
le da malo zaspano,
vedno z menoj.*

ZAHVALA

V teh negotovih časih nas je zapustil dragi mož, oče,
stari ate, tast in brat

MIRKO MATIJA STRLE

(14. 4. 1948 – 21. 10. 2020)

Vsem, ki ste mu na njegovi življenjski poti stali ob strani, mu pomagali in ga nosite v srcu, smo iskreno hvaležni. Hvala tudi vsem za izrečene besede sožalja, podporo in pomoč v žalostnih trenutkih.

Žalujoči: vsi njegovi

Dolnja Bitnja, oktober 2020

*Na svetu mnogo je poti,
a samo ena vodi tja, kjer boš ti,
po tej poti za teboj pridemo
mi vsi.*



ZAHVALA

V dopolnjenem 90. letu se je poslovila od zemeljskega življenja naša mama, nona, pranova in tašča

MALKA - AMALIJA JENKO

(21. 9. 1930 – 16. 11. 2020)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje ter s prijazno besedo in naklonjenostjo pokazali spoštovanje do pokojnice. Zahvala velja kaplanu Gašperju Naglostu za poslovlilni obred, JP Komunala in osebju ZD Ilirska Bistrica. Posebno zahvalo namenjamo dr. Ceglerjevi za ves trud in prijaznost ter zdravstvenemu osebju Kliničnega oddelka za gastroenterologijo Splošne bolnišnice Izola. Pogrešali jo bomo.

Žalujoči: vsi njeni

*Utrgal bom cvet,
na grob ga položil
in tiho potožil,
da joče srce ...*

(Svetlana Makarovič)



ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, očka in nono

ANTE ČOŠIĆ

(2. 10. 1943 – 4. 12. 2020)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste z nami delili bolečino in žalost. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica. Posebna zahvala gre dr. Anji Štemberger in medicinski sestri Dolores Čuš za nesebično skrb in trud. Hvala kolektivu pogrebne službe Komunala Ilirska Bistrica in trobentaču Dušanu Grmšku za žalostne zvoke na zadnji poti.

Žalujoči:

žena Sonja in hčeri Elena in Barbara z družinama

*Veseli s teboj smo živeli,
žalostni, ker te več ni,
ostali so živi spomini
z nami potuješ vse dni.*



ZAHVALA

JOŽE BOŠTJANČIČ

(10. 2. 1943 – 28. 11. 2020)

Ob smrti našega dragega moža, očeta, strica, starega očeta, prastarega očeta in tasta bi se radi zahvalili za vso požrtvovalnost v času bolezni dr. Anji Štemberger in drugim zdravstvenim delavcem ZD Ilirska Bistrica, negovalkam zavoda Pristan, delavcem Komunalnega podjetja Ilirska Bistrica, gospodu župniku Stanku Fajdigi za lepo opravljen obred, g. Zvonetu Gombaču za opravljeno zvonjenje in ga. Marini Šestan za pomoč pri organizaciji pogreba ter vsem, ki ste nam v zadnjih dneh vlivali upanje, ob slovesu pa namenili prijazno besedo in tolažbo. Hvala vsem, ki ste se kljub razmeram v državi prišli posloviti od našega očeta, zanj darovali sveče in cvetje.

Alijana in Tone se zahvaljujeva bratu Franciju in njegovi družini za vso skrb in pomoč mami v času negovanja našega očeta. Posebna hvala gre tudi vama Miha in Luka.

**Žalujoči: žena Milica, otroci Alijana,
Tone in Franci z družinami, sestra Tonči ter ostali
sorodniki iz Podgrada in Avstralije**

Harije, 30. 11. 2020

V SLOVO

NITO

Ko bom umiral ...

Rad bi jeseni ...

Listje raz drevje

bo zašumelo

in mi zapelo

pesem v slovo.

Zima pa grob moj

s snegom odene ...

Nagelj, vrh rožmarina,

šopek spomina name naj bo.

Neda

KMETIJSTVO

KMETIJA STUPAR

KOZJE MLEKO 1 L	2 EUR
SVEŽI KOZJI SIR 1 KG	16 EUR
POLTRDI KOZJI SIR 1 KG	20 EUR
STARAN KOZJI SIR 1 KG	23 EUR
KOZJA SKUTA 1 KG	10 EUR
SIRNI KOZJI NAMAZ 150 G	2,20 EUR
SIRNI KOZJI NAMAZ Z DODATKI (DROBNJAK, PAPRIKA) 150 G	2,50 EUR
NAVADEN KOZJI JOGURT 250 ML	1,30 EUR
SADNI KOZJI JOGURT 250 ML	1,60 EUR
KOZJA SIROTKA 1 L	1,30 EUR
KOZJI SIR Z MODRO PLESNIJO 1 KG	25 EUR
KOZJI SIR Z BELO PLESNIJO 1 KG	25 EUR
SVEŽI KOZJI SIR S TERANOM 1 KG	18 EUR

V cene je že všteti DDV.

KMETIJA STUPAR,
Račice 29, 6244 Podgrad
040 951 594, 040 720 616

kmetijastupar1@gmail.com
FB: Kmetija Stupar



DRUŽINSKA

KMETIJA ŠTEMBERGER

- × POLTRDI IN SVEŽI KOZJI SIR
- × KOZJI SIRNI NAMAZI Z DODATKI (ČESEN IN PETERŠILJ, OLIVE)
- × ALBUMINSKA SKUTA

DRUŽINSKA KMETIJA ŠTEMBERGER,
Vrbica 32,
6250 Ilirska Bistrica
041 469 496, 040 881 505,
041 410 350

www.kmetija-stemberger.si
izi.stem@gmail.com
FB: Družinska kmetija Štemberger



ČEBELARSTVO

BRANKO BUTINAR

- × DOMAČ MED
- × PROPOLIS
- × MEDICA

ČEBELARSTVO
Branko Butinar,
Račice 47,
6244 Podgrad
041 376 128

branko.butinar@gmail.com
FB: Branko Butinar



KMETIJA SLAVEC

Smo srednje velika kmetija, usmerjena v rejo tradicionalnih in avtohtonih slovenskih živali ter jagodičevja. Na kmetiji redimo slovenske srnaste koze za sveže ekološko mleko, ki vam ga ponujamo od aprila do decembra. Poleg koz redimo še 10 odraslih krav cikastega goveda in plemenskega bika, zato imamo občasno na voljo ekološko sveže goveje meso in teletino. Med kozami in kravami se po naših pašnikih sprehajajo kokoši nesnice, zato imamo vsakodnevno v ponudbi sveža ekološka jajca pašne reje.

Vsako poletje veliko časa preživimo v našem malinjaku (eden večjih v tem delu naše prelepe dežele), kjer skrbimo za nasad 660 sadik malin. Ekološke maline so na voljo od junija do oktobra. Da pa maline kar se da dobro obradijo, potrebujejo dobre oprasovalce in to vlogo prevzamejo naše čebelice (avtohtona kranjska sivka), ki prebivajo v 24 AŽ panjih. Pridne delavne čebele nam vsako leto prinesejo obilo medu, ki ga brez gretja (pregrevanja) natočimo v kozarce in vključimo v našo ponudbo.

Poleg naštetega vam na naši kmetiji nudimo tudi pristen stik z živalmi, prikaz kmečkih opravil, za katere lahko tudi sami poprimete, naravoslovne dneve, aktivne počitnice in piknik prostor.

Lepo vabljeni, da nas obiščete tako fizično kot tudi na spletu, saj na naši kmetiji vsak veselje do živali odkrije!

Kmetija Slavec,
Knežak 111,
6253 Knežak
041 310 876

www.kmetija-slavec.si
info@kmetija-slavec.si
FB: Kmetija Slavec



ZDRAVA HRANA -

RANČ SOLNE

Kmetija je usmerjena v ekološko kmetovanje. Ukvarjamo se s pridelavo konoplje in pripravo izdelkov iz konoplje. Ponujamo: konopljinu olje, konopljino kremo, konopljine kapljice, konopljine proteine, moko in CBD kapljice.

Na kmetiji Ranč Solne se ukvarjamo z vzrejo krav dojilj pasme nemški črni angus, ki jih vzrejamo za nadaljnjo prodajo in meso. Pasma odlikuje marmorirano meso omamnega okusa.

Ponujamo tudi cvetje in steklo ter kotle za žganjekuho.

ZDRAVA HRANA - RANČ SOLNE,
Aljažev breg 22,
6250 Ilirska Bistrica
041 338 702

www.kirn.si
aljosa.kirn@gmail.com



»MLINNEMEC«,

BOGDAN NEMEC, S. P.

- × MLETJE ŽIT
- × LUŠČENJE IN MLETJE PIRE
- × PRODAJA 25 TIPOV MOK, VEČ VRST ZDROBOV, RAZLIČNIH VRST KAŠ IN KOSMIČEV
- × VELIKA IZBIRA BIO ŽIT - BIO KOSMIČEV IN MEŠANIC ŽIT ZA BIO PRIDELOVALCE - VEČ VRST KONVENCIONALNIH KRMIL IN ŽIT

MLIN NEMEC, Bogdan Nemec, s. p.,
Podstenje 5, 6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 8.00-17.00,
sob.: 8.00-14.00
041 872 422
<https://www.moja-dejavnost.si/mlinarstvo-primorska/mlinnemec-nemec-bogdan-sp/MMxtpX4t>
bogdan.nemec@gmail.com
FB: Mlin Nemec



EKOLOŠKA

JERIŠEVA KMETIJA

Kmetija se ukvarja s pridelavo ekološkega mleka.

Stranke lahko mleko prevzamejo na kmetiji, nudimo pa tudi dostavo na dom trikrat na teden.

EKOLOŠKA JERIŠEVA KMETIJA,
David Vičič,
Zarečica 15,
6250 Ilirska Bistrica
031 583 822

david.vicic1@gmail.com



ČEBELARSTVO BAN

- × CVETLIČNI, GOZDNI IN LIPOV MED
- × PROPOLIS
- × CVETNI PRAH

ČEBELARSTVO BAN,
Vrbovo 2A,
6250 Ilirska Bistrica
041 627 683,
031 627 683

snezni.max@gmail.com



KMETIJA JAGODNIK

Nudimo vam tedensko sveže svinjsko meso domače vzreje: suhe klobase, polsuhe klobase za kuhanje, odojke in meso za piknike.

KMETIJA JAGODNIK,
Koseze 58,
6250 Ilirska Bistrica
051 650 669,
051 840 158
kmetija.jagodnik@gmail.com
FB: Kmetija Jagodnik



KMETIJA DOLGAN,

Kmetija se ukvarja s pridelavo različnih sort krompirja. Pri nas lahko dobite sorte adora, marabel in agria, ki imajo belo kožico in rumeno meso ter sorti bellarosa in desiree, ki imata rdečo kožico in rumeno meso. Stranke lahko krompir prevzamejo na kmetiji.

KMETIJA DOLGAN,
Soze 3,
6250 Ilirska Bistrica
051 338 092

19miha93@gmail.com
FB: Strojne storitve Dolgan



KMETIJA VRBANOVI

Kmetija se ukvarja s pridelavo različnih sort krompirja. Pri nas lahko dobite sorto allison, ki ima belo kožico in belo meso, ter sorto klarita, ki ima belo kožico in rumeno meso. Na voljo sta tudi sorti laura in bellarosa, ki imata rdečo kožico in rumeno meso.

KMETIJA VRBANOVI
Majda Škrlič,
Velika Bukovica 24,
6250 Ilirska Bistrica

041 487 351



TRGOVINA DEMETRA,

ALEKSANDER PRIMC, S. P.

Prodajamo rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo (traktorje, freze, motorne žage, kosilnice, kose, vitle ...), olja, kardane, opremo za živinorejo, gozdarstvo in pašništvo. Smo pooblaščen prodajalec gozdarske mehanizacije in opreme Krpan. Nudimo najem orodja, izposojajo gasilskih garnitur in strojno brušenje verig za motorne žage. Pri nas lahko kupite tudi med, čebelje pridelke in manjše lesene izdelke lastne domače proizvodnje ter darilne bone.

TRGOVINA DEMETRA,
Aleksander Primc, s. p.,
Gregorčičeva cesta 21a,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
13.00-16.00, sob.: 8.00-12.00
041 523 889

<https://demetra.ruf.si>
info@demetra-trgovina.si
FB: osebni profil Aleksander Primc
YOUTUBE: Čebelji vrt – Sandi



CVETLIČARNA ROSA.

MAJA MIKULETIČ TOROMANOSKI, S. P.

Cvetličarna Rosa vam ponuja širok izbor sveže rezanega cvetja in sobnih rastlin. Veseli nas ustvarjanje različnih cvetličnih dekoracij, poročnih šopkov in šopkov za rojstni dan, dan žena, valentinovo. Z vami smo tudi v vaših najtežjih trenutkih, saj smo strokovnjaki za izdelavo žalnih vencev in ostalih žalnih aranžmajev. Vsi naši izdelki so izdelani z ljubeznijo in iz skrbno izbranega cvetja.

CVETLIČARNA ROSA,
Maja Mikuletič Toromanoski, s. p.,
Bazoviška cesta 1,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 8.00-12.00
040 164 901

maja.mikuletic@gmail.com
FB: Cvetličarna Rosa



TRGOVINA ORIENT

MOJCA LIČEN, S. P.

- × TEKSTIL, ŠALI IN OBLAČILA
- × NAKIT, TORBE IN UNIKATNA KERAMIKA
(možna izdelava po naročilu)
- × DIŠEČE PALČKE, ETERIČNA OLJA IN DIŠAVE ZA DOM
- × STROKOVNO SVETOVANJE PRI IZBIRI DARIL

TRGOVINA ORIENT,
Ličen Mojca, s. p.,
Cankarjeva 10,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki:
pon.-pet.: 9.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 9.00-12.00
041 289 115

trgovinaorient10@gmail.com



SEVEN

TRGOVINA Z OBLAČILI

- × VELIKA IZBIRA KRATKIH IN DOLGIH MAJIC TER HLAČ ZA OTROKE
- × OTROŠKI KOMPLETI
- × OTROŠKE OBLEKICE
- × IZBRANI KOSI OBLAČIL ZA ŽENSKE

Seven trgovina z oblačili,
Kaja Dovgan, s. p.,
Bazoviška cesta 32,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 9.00-12.30 in
15.00-19.00, sob.: 8.00-13.00
041 534 901

kaja.dovgan97@gmail.com
FB: SEVEN
INSTAGRAM: seventrgovina



ATELJE BRIGITA

Atelje Brigita se nahaja v trgovskem centru Mikoza v Ilirski Bistrici. Atelje vam nudi popolno cvetličarsko storitev, s prefinjenim okusom izbrano rezano cvetje, lončnice, okrasne posode in ostale dekorativne elemente. Izdelujemo vse vrste dekoraciji: priložnostne cvetlične šopke in aranžmaje, poročne šopke in ostale poročne dekoracije, vence in žalne aranžmaje, aranžiranje daril, urejanje prireditvenih in ostalih prostorov. Cvetje in aranžmaje vam z veseljem dostavimo na željeni naslov.

ATELJE BRIGITA,
Brigita Matko, s. p.,
Bazoviška cesta 32,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 8.00-12.00
040 471 718

brigita.matko@hotmail.com



URARNA JELKA

- × PRODAJA IN SERVIS UR
- × PRODAJA VSEH VRST BATERIJ IN MONTAŽA Z GARANCIJO
- × PRODAJA POLNILCEV ZA BATERIJE IN BATERIJ ZA SLUŠNE APARATE
- × IZDELAVA UNIKATNIH STENSKIH UR

URARNA JELKA,
Cankarjeva 16,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
13.00-17.00, sob: 8.00-12.00
051 852 367

www.urarnajelka.si
info@urarnajelka.si
FB: Unikatne ure Urarna Jelka



GAS GARAGE, D. O. O.

- × TRGOVINA Z AVTODELI IN AVTOMEHANIČNA DELAVNICA S HITRIM ROKOM
- × DOBAVE ORIGINALNIH IN OSTALIH REZERVNIH DELOV
- × HITRI IN STROKOVNI POSEGI NA VAŠEM VOZILU
- × PROFESIONALNA PONUDBA ČISTIL

GAS GARAGE, D. O. O.,
Vilharjeva 33,
6250 Ilirska Bistrica
(za Petrolom)
Urnik: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
13.00-17.00, sob.: 8.00-12.00
065 601 222, 065 601 223

info@gas-garage.si



KINETIS, RAČUNALNIŠKE STORITVE, KLEMEN ISKRA, S. P.

- × SODOBNE REŠITVE S PODROČJA RAČUNALNIŠTVA, SVETOVANJE ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA
- × NAČRTOVANJE, POSTAVITEV IN VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH OMREŽIJ ZA DOM ALI PISARNO
- × SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV, IZDELAVA LASTNE PROGRAMSKE OPREME, STORITVE V OBLAKU TER GOSTOVANJE E-POŠTE IN SPLETNIH STRANI

KINETIS, RAČUNALNIŠKE STORITVE,
Klemen Iskra, s. p.,
Soze 1,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 10.00-18.00,
sob.: 8.00-12.00
041 795 129

www.kinetis.si
info@kinetis.si



IPIL, INVALIDSKO PODJETJE ILIRSKA BISTRICA, D. O. O.

- × VZDRŽEVANJE STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH PROSTOROV
- × OBRTNO-TEHNIČNE STORITVE
- × ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU (ZIDARSKA, KERAMIČARSKA IN SUHOMONTAŽNA DELA TER SLIKOPLESKARSTVO)
- × STROJNA IN ELEKTRO DELA
- × UPRAVLJANJE KURILNIC
- × ČIŠČENJE POSLOVNIH PROSTOROV
- × UREJANJE ZELENIH POVRŠIN (KOŠNJA, OBREZOVANJE IN ZASADITVE)

IPIL, INVALIDSKO PODJETJE
ILIRSKA BISTRICA, D. O. O.,
Šercerjeva 17,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 7.00-15.00
05 40 40 123

www.ipil.si
marjan.tomazincic@ipil.si



HIŠNI SERVIS JENKO,

DORIAN JENKO, S. P.

- × PLESKARSKE STORITVE
- × KITANJE IN GLAJENJE ZIDOV
- × SANACIJA PLESNI
- × BARVANJE IN UREJANJE OKOLICE
- × DEKORATIVNI OMETI
- × BARVANJE IN OBNOVA OKEN
- × ZAKLJUČNA DELA

HIŠNI SERVIS JENKO,
Dorian Jenko, s. p.,
Topolc 64,
6250 Ilirska Bistrica

031 660 528

dorc.rup@gmail.com



PLAMA-G.E.O., D. O. O.

Izdelava opreme, ventilacij in instalacij iz plastičnih materialov: PP, PE, PVC, PVDF, PE-el, PP-s-el in PP-s, kot so: rezervoarji za skladiščenje agresivnih medijev in vode, ventilacijski sistemi za odsesovanje agresivnih medijev v industriji, odsesovalni sistemi za laboratorije, oprema za galvanizacije in čistilne naprave, instalacije – cevovodi za agresivne medije, oprema za ex prostore v kemijski in farmacevtski industriji.

PLAMA-G.E.O., D. O. O.,
Podgrad 17,
6244 Podgrad
Urnik: pon.-pet.: 7.00-15.00
05 71 49 402, 031 346 460

www.plama-geo.si
info@plama-geo.si



MOBISERVIS BRATOVIČ

Servis mobilne tehnologije, menjava ekranov, baterij, zvočnikov, sistemskih konektorjev, nadgradnja programske opreme in kopiranje podatkov.

MOBISERVIS BRATOVIČ,
Jasen 2,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 16.00-17.00
040 417 777, 051 308 256

mobiservis.bratovic@gmail.com
FB: Mobiservis Bratovič



VA, ŽIVILSKA TEHNOLOGIJA, D. O. O.

Smo podjetje z bogatimi izkušnjami in ciljem pomagati proizvajalcem vina. Poleg enoloških sredstev za VINARSTVO ponujamo tudi sredstva za:

- × ŽGANJEKUHO,
- × dodatke pri KISANJU ZELJA,
- × dodatke pri proizvodnji BISTRIH SADNIH SOKOV,
- × aditive za PEKARSTVO in SLAŠČIČARSTVO.

VA, živilska tehnologija, d. o. o.,
Kosovelova 2a,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-pet.: 8.00-16.00
031 583 540, 041 403 658,
05 71 00 970

www.vazivilskatehnologija.si
vazivil.teh@siol.net
FB: VA, živilska tehnologija



DEVATO, S.P.

Smo podjetje, ki se že desetletje ukvarja z višinskimi deli, kot so: čiščenje sončnih elektrarn, vseh vrst steklenih površin in fasad, barvanje zvonikov, napuščev ter razne montaže in zahtevni poseki dreves v urbanem okolju. Smo prava rešitev za vse, kar je previsoko in nedostopno.

Anton Delost,
Koritnice 14,
6253 Knežak
041 333 176

devatosp@yahoo.com
FB: devatosp



KLJUČAVNIČARSTVO ISKRA,

DENIS ISKRA, S. P.

- × ALU IN PVC OKNA IN VRATA
- × SENČILA IN KOMARNIKI
- × KOVINSKE KONSTRUKCIJE
TER NADSTREŠKI ZA
AVTOMOBILE IN TERASE
- × KOVINSKE GARAŽE
- × INOX IZDELKI
- × KOVINSKI IZDELKI

KLJUČAVNIČARSTVO ISKRA,
Denis Iskra, s. p.,
Zabiče 27f,
6250 Ilirska Bistrica
031 360 189

kljucavnicarstvo.iskra@gmail.com
FB: Ključavničarstvo Iskra



ŽAGARSTVO URBANČIČ

KNEŽAK

- × REZAN LES
- × MIZARSKI LES
- × LADIJSKI POD
- × PALETE
- × VRTNO POHIŠTVO

ŽAGARSTVO URBANČIČ,
Knežak 10,
6253 Knežak
031 575 494

zagarstvo.urbancic@gmail.com



TELES,

TELEKOMUNIKACIJE, D. O. O.

- × KABELSKA TELEVIZIJA
- × INTERNET
- × FIKSNA IN MOBILNA
TELEFONIJA

TELES, telekomunikacije, d.o.o.,
Vilharjeva cesta 35,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: 8.00–15.00
oz. po dogovoru
041 616 411

www.teles.si
info@teles.si



FOTO ATELJE MARAŽ

- × STUDIJSKA FOTOGRAFIJA
- × POROČNA FOTOGRAFIJA
- × PORRETNA FOTOGRAFIJA
- × FOTOGRAFIRANJE NOSEČNIC, DOJENČKOV IN OTROK
- × FOTOGRAFIRANJE KRSTA

Foto Atelje Maraž,
Rozmanova 11,
6250 Ilirska Bistrica

05 71 45 029



JAGR,

STORITVE IN NAJEM, JANEZ KASTELIC, S. P.

- × NAJEM DVIŽNE KOŠARE
- × NAJEM DVIŽNE KOŠARE Z USPOSOBLJENIM STROKOVNIM DELAVCEM
- × OBŽAGOVANJE DREVES
- × BARVANJE OSTREŠIJ IN ČIŠČENJE STREŠNIH ŽLEBOV
- × PODIRANJE DREVES V NASELJIH

JAGR, storitve in najem,
Janez Kastelic, s. p.,
Knežak 33,
6253 Knežak
041 654 273

jager.jk@gmail.com



KOLESAR – BF,

BORIS FABEC S.P.

- × PRODAJA KOLES IN KOLESARSKE OPREME
- × SERVIS KOLES

KOLESAR – BF, BORIS FABEC, s. p.
Rozmanova ulica 30,
6250 Ilirska Bistrica
URNIK: pon.–pet.: 9.00–12.00 in
16.00–19.00, sob.: 9.00–12.00
041 359 168
www.kolesar-bf.si
E-pošta: info@kolesar-bf.si
FB: Kolesar – BF



PISOL, POSLOVNO SVETOVANJE, STORITVE, ZASTOPSTVA IN TRGOVINA, D. O. O.

- × SONČNE ELEKTRARNE
- × OTOČNI SOLARNI SISTEMI, PRIMERNI ZA VIKENDE, KJER NI MOŽNOSTI PRIKLJUČITVE NA ELEKTRIČNO OMREŽJE
- × ELEKTRIČNE AVTOPOLNILNICE ZA DOMAČO ALI POSLOVNO VGRADNJO

Svetovanje, prodaja izdelkov svetovnih proizvajalcev in izvedba na ključ.

PISOL, poslovno svetovanje, storitve,
zastopstva in trgovina, d.o.o.
Poslovalnica Ilirska Bistrica – Trnovo,
Kosovelova ulica 2, 6250 Ilirska Bistrica

URNIK: pon., sre. in pet.: 10.00–16.30

031 334 807
www.pi-solarus.com
ales.frank@pisol.si



DOMUS DESIGN,

HELENA KALČIČ, S. P.

- × ARHITEKTURNO PROJEKTIRANJE OD IDEJNE ZAMISLI DO KONČNE REŠITVE
- × OBLIKOVANJE INTERIERJEV IN NOTRANJE OPREME
- × IZBIRA MATERIALOV IN POHIŠTVA, BARVNE ŠTUDIJE TER OPREMLJANJE NA KLJUČ
- × OBLIKOVANJE EKSTERIERJEV IN URBANE OPREME
- × SODELOVANJE S PRIZNANIMI DOMAČIMI IN TUJIMI PROIZVAJALCI OPREME
- × 3D VIZUALIZACIJE SVETOVANJE

DOMUS DESIGN
Helena Kalčič s.p.,
Dolenje 5a,
6254 Jelšane

041 501 013
helena.kalcic@gmail.com



INSTELECT.SI,

ELEKTRIČNE INŠTALACIJE IN ELEKTRONIKA

- × IR ogrevanje
- × lokalno prezračevalni sistemi
- × razsvetljava
- × avtomatska dvoriščna vrata, domofoni
- × pametne inštalacije
- × elektro inštalacije in servis
- × servis in vzdrževanje v industriji

Jan Benčič s.p.,
Cankarjeva ulica 5,
6250 Ilirska Bistrica

051 806 422
www.instelect.si
info@instelect.si



ŽAŽI,

MARTINA VRH, S. P.

Izdelki Žaži predstavljajo ljubezen do narave in so produkt ustvarjalnosti pridnih rok. V vsak izdelek je vloženega veliko truda in znanja, predvsem pa samega sebe.

Izdelujemo unikatne lesene izdelke, kot so: posode, krožniki, nakit, svečniki, kuhinjske deske in pručke. Za izdelavo svojih izdelkov uporabljamo lokalni les (oreh, hruska, jablana, sliva, češnja, javor). Z našimi izdelki lahko poudarite svojo unikatnost, vaš dom pa bodo napolnili z domačnostjo in toplino.

Združujemo kompetence vrhunskega oblikovanja, tehnološke obdelave lesa in umetniški pristop. Pridobljen imamo certifikat Art&Craft in dovoljenje za uporabo znaka I Feel Slovenia.

Žaži,
Martina Vrh, s. p.,
Šembije 67b,
6253 Knežak
041 832 176

www.zazi-wood.si
martina.vrh@gmail.com
FB: @zaziwood



ŠPICA PRIMC

- × ROČNO NAREJENI IZDELKI IZ LESA, PAPIRJA IN BOMBAŽNE ŠPAGE
- × DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

ŠPICA PRIMC,
Ulica Toneta Tomšiča 24,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-čet.: 16.00-19.00,
pet.: 9.00-12.30
040 971 268

https://spica-primc.business.site
spicaprimc@gmail.com
FB: spicaprimc (les, papir, nakit)



KOZMETIČNI

STUDIO KATJA

- × PEDIKURA (REŠEVANJE KURJIH OČES, VRAŠČENIH NOHTOV)
- × NEGA OBRAZA (ULTRAZVOK, VAKUM, DIAMANTNI PILING)
- × MANIKURA
- × GELISH NOHTI
- × PARISH NOHTI (DODANI VITAMINI ZA KREPITEV KRHKIH, LOMLJIVIH, POŠKODOVANIH NOHTOV)
- × PODALJŠEVANJE NOHTOV Z AKRIL SISTEMOM
- × LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAK (SHR IN MOTION DUO METODA)
- × LIČENJE Z VRHUNSKO KOZMETIKO NEE MAKE UP MILANO

KOZMETIČNI STUDIO KATJA,
Obrov 63,
6243 Obrov
031 342 469

katja.tomazic2@gmail.com
FB: Kozmetichni studio Katja



SOLNA SOBA -

SOLNI MLIN

V solni sobi se izvaja solna terapija ali haloterapija. Gre za vdihavanje in izpostavljanje telesa suhemu solnemu aerosolu. Je naravna in varna klinično preizkušena metoda lajšanja težav pri boleznih dihal, alergij in kožnih obolenj. Priporočamo jo tako otrokom kot odraslim.

SOLNA SOBA - SOLNI MLIN,
Rečica 1a,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: po dogovoru
040 606 923

maja.minic@gmail.com
FB: Solna soba - Solni mlin



PEDI PLUS

- × ESTETSKA PEDIKURA S TRAJNIM LAKOM
- × MEDICINSKA PEDIKURA
- × KOREKCIJA VRAŠČENIH NOHTOV S PODOFIX SPONKO
- × KOREKCIJA VRAŠČENIH NOHTOV S TITANIUM ŽICO
- × PEDIKURA DIABETIČNEGA STOPALA
- × REFLEKSNA MASAŽA
- × TERAPEVTSKA MASAŽA
- × MANIKURA
- × DEPILOACIJA
- × OBLIKOVANJE OBRVI

PEDI PLUS
Danijela Vrh, s. p.,
Jelšane 4b,
6254 Jelšane
040 614 984

E-pošta: danijela.vrh@gmail.com
FB: PEDI plus



KOZMETIČNI SALON

"VEDNOLEPA"

- × KOZMETIČNA NEGA OBRAZA
- × DEPILOACIJA
- × MANIKURA IN PERMANENTNO LAKIRANJE (GELISH, INDIGO, GEL II)
- × TERAPIJA POŠKODOVANIH NOHTOV Z IBX SISTEMOM
- × PEDIKURA
- × ANTICELULITNI TRETMAN HISTOMER
- × LIČENJE
- × DARILNI BONI

KOZMETIČNI SALON »VEDNOLEPA«,
Podgrad 12,
6244 PODGRAD

Urniki: po dogovoru
031 385 370

mateja.k.baricic@gmail.com
FB: Vednolepa Kozmetični salon



KOZMETIČNI STUDIO MOJCA,

MOJCA KLJUN, S. P.

V sodobnem salonu v Harijah vam nudimo pedikuro, manikuro, trajno lakiranje nohtov, nego obraza, nego telesa, masaže, oblikovanje telesa in trajno odstranjevanje dlačic. Glavno vodilo našega salona je, da se trudimo, dobro delamo, se izobražujemo in skrbimo za dobro počutje naših strank.

KOZMETIČNI STUDIO MOJCA,
Mojca Kljun, s. p.,
Harije 81a, 6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon. in tor.: 14.00–20.00
ter sre., čet. in pet.: 8.00–15.00
05 71 45 990
E-pošta: info@studiomojca.si
FB: Kozmetični studio Mojca



VIVA

STUDIO ZA LEPOTO IN ZDRAVJE, SARA MIHALIČ, S. P.

- x NEGA OBRAZA
- x PEDIKURA
- x DEPILACIJE
- x TERAPEVTSKA MASAŽA
- x LIMFNA DRENAŽA
- x LASERSKO ODPRVLJANJE GLIVIC NA NOHTIH
- x LASERSKO ODPRVLJANJE DLAK, AKEN, PIGMENTACIJ
- x POMLAJEVANJE OBRAZA
- x OBLIKOVANJE TELESA

VIVA STUDIO ZA
LEPOTO IN ZDRAVJE,
Sara Mihalič, s. p.,
Vodnikova 6,
6250 Ilirska Bistrica
040 743 997

viva.lepota@gmail.com
FB: Viva studio za lepoto
in zdravje



KOZMETIČNI

STUDIO SARA, SARA JENKO, S. P.

- x NEGA OBRAZA Z NARAVNO KOZMETIKO
- x MANIKURA
- x PERMANENTNI LAK (OBSTOJNI LAK)
- x GELIRANI NOHTI (PODALJŠEVANJE NOHTOV)
- x SPA MANIKURA
- x NEGA TELESA
- x CELULIT TRETMA
- x KLASIČNA MASAŽA
- x ESTETSKA PEDIKURA
- x PODALJŠEVANJE IN BARVANJE TREPALNIC
- x OBLIKOVANJE IN BARVANJE OBRVI
- x DEPILACIJA S TOPLIM VOSKOM IN SLADKORNO PASTO
- x PRODAJA NARAVNIH KREM ZA TELO IN OBRAZ

KOZMETIČNI STUDIO SARA,
Sara Jenko, s. p.,
Bazoviška cesta 31,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon., sre. in pet.: 12.00 –19.00,
tor.: 8.00–14.00, čet.: 8.00–12.00 in
sob.: 8.00–13.00
041 861 393

sara.slosar@gmail.com
FB: Kozmetični Studio Sara



FRIZERSKI SALON ERIKA,

ERIKA NOVAK, S. P.

- x BARVANJE BREZ AMONIAKA, NIKLJA, JODA, PARFUMOV Z NATURAL MACHINE (SKRAJŠAN ČAS DELOVANJA – BARVANJE LAS LE 13 MIN NAMESTO 45 MIN, RAZKUŽEVANJE LASIŠČA, OKREPI DELOVANJE TERAPIJ IN ŠE MNOGO DRUGIH PREDNOSTI)
- x ŽENSKO, MOŠKO IN OTROŠKO STRIŽENJE, FENIRANJE, PRAMENI, TRAJNE, SLAVNOSTNE PRIČESKE, MAKE UP, BARVANJE OBRVI IN TREPALNIC
- x DETOXIFING AROMATERAPIJE ZA RAZSTRUPLJANJE, TERAPIJE PROTI PRHLJAJU, MASTNIM LASEM, SPA TERAPIJE ZA REKONSTRUKCIJO LAS, MASAŽE LASIŠČA, K-FACTOR (IZ SKODRANIH LAS DO RAVNIH V NEKAJ KORAKIH)
- x BIOORGANSKA LINIJA PROTI UŠEM
- x PRODAJA BIOORGANSKE LASNE KOZMETIKE NA BAZI ZELIŠČ IZ KONTROLIRANE PRIDELAVE (www.procrinis.si/ ali www.tecnahaircare.it/)

FRIZERSKI SALON ERIKA,
Erika Novak, s. p.,
Bazoviška cesta 31, Ilirska Bistrica
Urniki: pon.: 15.00 –19.00,
tor. in čet.: 9.00–14.00,
sre. in pet.: 13.00–19.00,
sob.: 8.00–12.00
031 350 939

en.kos3@gmail.com
FB: Hair & Spa by Erika



KOZMETIČNI SALON

KALČIČ ZDENKA S.P.

- X PERSONALIZIRANE, ENOSTAVNE IN SPECIALNE NEGE OBRAZA IN TELESA PO METODAH UVELJAVLJENIH SVETOVNIH PODJETIJ (GUINOT, BDR, DR. GRANDEL, SCHRAMMEK, ACADEMIE)
- X NEGA ROK IN NOHTOV, GELIRANI NOHTI IN PODALJSKI,
- X RAZLIČNE DEPILACIJE (TITANOV DIOKSID, SLADKORNA PASTA, ELEK. IGLICA IN ELEK. PINCETA, TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK Z LASERJEM)
- X BRONZIRANJE TELESA
- X SOLARIJ
- X MASAŽE CELEGA TELESA (ETERIČNA OLJA, ČOKOLADA)
- X MAKE-UP ZA RAZLIČNE PRILOŽNOSTI

Na voljo so vam darilni boni za vse naše storitve v željeni vrednosti.
Za nasvet in obisk se lahko oglosite po predhodnem telefonskem dogovoru.

KOZMETIČNI SALON
KALČIČ ZDENKA S.P.

Šerčerjeva ulica 11,
6250 Ilirska Bistrica
041 907 163



PARK SEVENTEEN

LOUNGE BAR & PIZZA

Park Seventeen ohranja lokacijo v osrčju mesta Ilirska Bistrica z bogato zgodovino in tradicijo, ki jo umešča med prostrane Snežniške gozdove in Brkine. Nekdaj kavarna "Caffe Roma", danes pa Park Seventeen s prenovljeno zasnovo nudi priložnost za upočasnitev hitrega vsakdanjega ritma in sprostitev v prijetnem okolju ob dobri hrani in pijači. Nudimo pestro izbiro pic, solat, sladice ter izbranih pijač in čajev. Ogromno ljubezni in truda vložimo v pripravo vrhunske kave, da je ta zgodovinski napitek postrežen in pripravljen tako, da vam za seboj pusti dolg in prijeten okus.

Pri nas uživajo tudi otroci, saj smo zanje pripravili prav poseben ustvarjalni kotiček. Dobrodošle so tudi živali, saj zanje poskrbimo kot za prave goste. Ker pravijo, da je doma najlepše, smo ponosni, da lahko Park Seventeen za vaše lačne želodčke poskrbi tudi v udobju vašega doma s svojo storitvijo »Pizza Express«. Dosegljivi smo vsak dan od 11.00 do 22.00 na telefonski številki 041 850 400. Dostava hrane iz naše ponudbe je možna po celotni občini Ilirska Bistrica.

PARK SEVENTEEN,
Lounge bar & Pizza,
Bazoviška cesta 15,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-čet.: 7.00-23.00,
pet.: 7.00-24.00, sob.: 8.00-2.00,
ned. in prazniki: 8.00-23.00
041 850 400
www.park-seventeen.com
info@park-seventeen.com
FB: Park Seventeen



SLADKOBA DO ROBA

- x IZDELAVA TORT IN OSTALIH SLADKIH GRIŽLJAJEV IZ NARAVNIH SESTAVIN (BREZ DODANIH UMETNIH PRAŠKOV IN OSTALIH UMETNIH DODATKOV)
- x IZDELAVA VEGANSKIH SLAŠČIC IN SLAŠČIC BREZ GLUTENA TER LAKTOZE

SLADKOBA DO ROBA,
Jerneja Šajn, s. p.,
Jasen 8d,
6250 Ilirska Bistrica
041 303 941

www.sladkoba-do-roba.com
sladkobadoroba@gmail.com
FB: Sladkoba do roba



PRESNE TORTE - OSKRBA Z JEDMI, IVAN ZATKOVIČ, S.P

- x PRESNE VEGANSKE DOBROTE ZA VSE PRILOŽNOSTI. TORTE, ROLADE, ENERGIJSKE IN PROTEINSKE KROGLICE TER SLADICE V LONČIKIH
- x PRESNO, VEGANSKO, BREZ GLUTENA IN RAFINIRANEGA SLADKORJA

PRESNE TORTE - Oskrba z jedmi
Ivan Zatkovič, s.p.,
Bazoviška cesta 19,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: po dogovoru
040 88 99 99
www.presnetorte.com
info.presne.torte@gmail.com
FB: Presne Torte Ilirska Bistrica



NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

							AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ENOGRBI VELBLOD	GOBASTA KRPA IZ UMETNE SNOVI	OSKAR HUDALES	JAGNJE	NAŠA PESNICA (MAJDA)	UMETNIK, KI UPODABLJA ŽIVALI	RADOŽIVA ŽENSKA
							UČENEC Z NAJNIZJIMI POZITIVNIMI OCENAMI							
							POPULARN BARBA- DOŠKA PEVKA							
							OTTO LOEWI			AMERIŠKA IGRALKA (TARA) SADNO DREVO				
							IDEJA, KI SE HITRO ŠIRI, MEM HOKEJSKI PLOŠČEK					MITJA OKORN		
												ITALIJAN (SLABŠ.)		
											NERESNICA			
							TV VODITELJ POLES	SLADEK JUŽNI SADEŽ	NIKO GORŠIČ	ŠPORTNO TERENSKI NISSAN	RANO- CELNIK EROSIVI SPREM- LJEVALCI		NOVINAR ŽERDIN JUDOVSKI SPREM- UČITELJ	
SAMICA ŠPANJELA												ZBIRKA STARIH LISTIN REKA V IDRIJI		
AVSTRAL. VREČAR, KLOKAN										VODNA ŽIVAL S ŠKRGAMI KAJNOV BRAT			SREČKO KOSOVEL NOVINAR IN ALPINIST MAHKOTA	
OČE				ORODJE ZA KOŠENJE TRAVE ZUNANJI DEL UŠESA					RAZPRAVA DOLGO OBDOBJE, VEK					
STAR, ZMERNO HITER FRANCOSKI PLES						GL. MESTO NEMČIJE TROPŠKA KAČA, UDAV							EKSPLOZIJA	JAVNO- UPRAVNI ORGAN NA DOLOČENI STOPNJI
ZELO DROBN SUHI DELCI SNOVI V ZRaku					ŠPANSKA LETALSKA DRUŽBA KOS MESA BREZ KOSTI							ŠTEVILO 3		
POMOČ: EL PASO MEME MIRABELA REID	ČRNA CELINA	VAREN BANČNI PREDAL LOM, ZLOM				NAŠ PESNIK (JOŽE) GNETENJE TELESA				ŠKOTSKI IGRALEC CONNERY MESTO V TEKSASU			SAMICA SRNJAKA	
ALJAŽ PEGAN			GL. MESTO PERUJA JAPONSKI REŽISER KUROSAWA				FAZA SPANJA S HITRIMI PREMIKI OČES	HRAST S HRAPAVO SKORJO MORALA, ETOS				ZMAGO SAGADIN VILICE ZA RIBOLOV, OSTI		
GOSPO- DIČNA						RESNIČ- NOST, STVARNOST NOSILEC V OSTREŠJU								
PREGOVOR				STROKOV- NJAK ZA ESTETIKO ZORANA ZEMLJA					MAZAVA SNOV FILMSKI KOMIK CARREY					
SODOBNIK KELTOV					VOJSKA, ARMADA JURIJ GAGARIN							RASTLIN- SKA BODICA OLGA REMS		
POGUM							DOMAČI KRAJ PRIMOŽA ROGLIČA							
ZLITINA ŽIVEGA SREBRA S KOVINO							AMORAL- NOST							

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do 30. januarja 2021 ali na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

»Pedi plus, Danijela Vrh s. p.« poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: darilni bon v vrednosti 25 € | 2. nagrada: darilni bon v vrednosti 15 € | 3. nagrada: darilni bon v vrednosti 10 €

Geslo prejšnje križanke: »**Sladkoba do roba**«. Izžrebali smo tri nagrajence:

- torto za 10 oseb prejme **ELENA UJČIČ**, Dolenje 11, 6254 Jelšane,
- komplet mousse lučk prejme **ANDREJA ŠTEMBERGER TURKOVIČ**, Koseze 65, 6250 Ilirska Bistrica,
- paket makronov prejme **ROK SMRDELJ**, Partizanski hrib 12, 6250 Ilirska Bistrica.